

การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนโพธิ์สัมพันธ์พิทยาคาร
อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

อรรถัย แดงเวียง

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
สิงหาคม 2560
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ อรทัย แดงเวียง ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.สมุทร ชำนาญ)

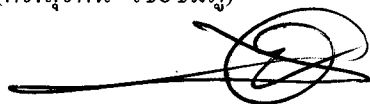
คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

..... ประธาน
(ดร.สมุทร ชำนาญ)

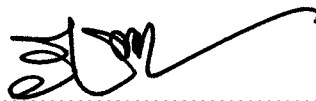

..... กรรมการ
(ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิมสวาสดี)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่... ๕...เดือน... สิงหาคม... พ.ศ. 2560

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษาและแนะนำ
แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจาก ดร.สมุท ชำนาญ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู
และกรรมการสอบงานนิพนธ์ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาค้นคว้าข้อมูล หากความรู้
จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก นายสมศักดิ์ ค้วงเจริญ
ผู้อำนวยการโรงเรียน โปธิสัมพันธ์พิทยาคาร และนายถาวร เขียนเสมอ ผู้อำนวยการโรงเรียน
ระยองวิทยาคมนิคมอุตสาหกรรม ที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบแบบสอบถามและให้
คำแนะนำรายละเอียดต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ ดร.สมุท ชำนาญ และเพื่อนนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ทุกท่านและคณะครูโรงเรียน โปธิสัมพันธ์พิทยาคาร ที่คอยช่วยเหลือ แนะนำในการทำงานนิพนธ์
ในครั้งนี้

คุณค่าและความดีอันพึงมีจากงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ
บูรพการี บูรพาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนให้ความรู้ ความรัก ความเมตตา และ
กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

อรทัย แดงเวียง

58920962: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: สภาพแวดล้อมทางการเรียน/ โรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร

อรรถย แดงเวียง: การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี (A STUDY OF LEARNING ENVIRONMENT IN POTHISAMPHANPHITAYAKHAN SCHOOL BANGLAMUNG CHON BURI)

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: สมุทธร ชำนาญ, กศ.ด. 94 หน้า. ปี พ.ศ. 2560.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียน 6 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการให้บริการนักเรียน ด้านการจัดการศึกษา เพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน และด้านสังคมกลุ่มเพื่อน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 205 คน ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า (Rating scales) จำนวน 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test independent) และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพแวดล้อมทางการเรียนโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร ทั้งโดยรวมและรายด้าน ทุกด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนเรียงอันดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน ด้านการให้บริการผู้เรียน ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน และด้านอาคารสถานที่

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร จำแนกตามเพศและแผนการเรียน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

58920962: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed.

(EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORD: RATIONAL/ LEADERSHIP/ MORALE/ SECONDARY SCHOOL SRIRACHA
DISTRICT

ORATHAI DANGWEANG: A STUDY OF LEARNING ENVIRONMENT IN
PHOTHISAMPHANPHITAYAKHAN SCHOOL BANGLAMUNG CHON BURI. ADVISOR:
SAMUTH CHAMNAN, Ed.D. 94 P. 2017.

The purpose of this study was to analyze the students' thought-provoking perspective towards the Learning Environment in Phothisamphanphitayakhan School, Banglamung, Chon Buri. The analysis of the findings also disclosed the average value of the following six milieus: Facilities, Learning activities, Student activities, Social groups, Serve students, and Service to student objects. The participants in this study were 205 in Ninth-Grade students. The instrument utilized to gather data was a five-point-rating-scale questionnaire (excellent, good, moderate, low, lowest). The descriptive statistics in the study were the Mean, Standard Deviation, t-test independent and one-way analysis of variance.

Results

1. The students' perspectives towards the Learning environment in Phothisamphanphitayakhan School, were at a good level both in general and each aspect.
2. Learning environment classified by sex and learning programs as a whole showed no statistics significantly different ($p < .05$).

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
สมมติฐานของการวิจัย	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
ความเป็นมาของ โรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร	10
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียน	12
สภาพแวดล้อมทางการเรียนตามแนวคิดของแอสติน (Astin).....	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	37
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	37
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	38
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	39
การหาคุณภาพเครื่องมือ	39
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล.....	41
เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถาม	41
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	43
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
การวิเคราะห์ข้อมูล	43
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	58
สรุปผลการวิจัย.....	58
อภิปรายผล	60
ข้อเสนอแนะ.....	73
บรรณานุกรม.....	75
ภาคผนวก	81
ภาคผนวก ก.....	82
ภาคผนวก ข.....	86
ภาคผนวก ค.....	88
ประวัติย่อของผู้วิจัย	94

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามเพศและแผนการเรียน ของนักเรียน โรงเรียน โทธิสัมพันธพิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี	38
2 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพแวดล้อม ทางการเรียน โรงเรียน โทธิสัมพันธพิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวม และรายด้าน	44
3 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพแวดล้อมทางการเรียน ของโรงเรียน โทธิสัมพันธพิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านอาคารสถานที่ .	45
4 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพแวดล้อม ทางการเรียนของโรงเรียน โทธิสัมพันธพิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการเรียนการสอน	46
5 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพแวดล้อม ทางการเรียนของโรงเรียน โทธิสัมพันธพิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการให้บริการผู้เรียน	47
6 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพแวดล้อมทางการเรียน ของโรงเรียน โทธิสัมพันธพิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรีด้านการการจัด การศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน	48
7 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพแวดล้อมทางการเรียน ของโรงเรียน โทธิสัมพันธพิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการจัดกิจกรรม ผู้เรียน	49
8 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพแวดล้อมทางการเรียน ของโรงเรียน โทธิสัมพันธพิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านสังคม กลุ่มเพื่อน	50
9 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับสภาพแวดล้อมทางการเรียนของ โรงเรียน โทธิสัมพันธพิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน	52

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
10 การทดสอบความแตกต่างของระดับความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อม ทางการเรียนของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ	53
11 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น และอันดับที่ของสภาพแวดล้อม ทางการเรียนของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามแผนการเรียน โดยรวมและรายด้าน	54
12 วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน โพธิสัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามแผนการเรียน	55
13 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพแวดล้อม ทางการเรียนของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี	87

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	6

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดสภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษาในทุกกระดับ สภาพแวดล้อมของสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา เพราะสภาพแวดล้อมที่ดีมีส่วนในการกระตุ้นอารมณ์และสติปัญญาของนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว (สุภัชรินทร์ เทียงธรรม, 2545, หน้า 37) นักการศึกษาจึงควรตระหนักถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมให้มากขึ้น โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอาคารเรียน อาคารประกอบ สถานที่ บริเวณ รวมทั้งบุคคล และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวผู้เรียนทุกชนิด ซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน หรือก่อให้เกิดการเรียนรู้ เพราะสภาพแวดล้อมทุกอย่างมีอิทธิพลอยู่เหนือจิตใจและพฤติกรรมของผู้เรียน หรือก่อให้เกิดการเรียนรู้ เป็นการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน และการปฏิบัติหน้าที่การงานของทุกคนในสถานศึกษา เสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนให้เกิดผลสำเร็จทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมาย (สงบ มณีแสง, 2532, หน้า 139) จะเห็นได้ว่าการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมมีส่วนช่วยผู้เรียนในการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

การศึกษาสภาพแวดล้อมของสถาบันการศึกษา (Institutional environment) นั้น เริ่มมีผู้สนใจกันมากในช่วงยี่สิบปีที่ผ่านมา เนื่องจากเห็นความสำคัญของสภาพแวดล้อมที่มีส่วนช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดความเจริญงอกงามได้เป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากกระบวนการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 กำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้นักเรียนทุกคนจะต้องได้รับบริการทางการศึกษา โดย 1) ได้เรียนรู้เนื้อหาสาระและกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดตามความแตกต่างของแต่ละคน 2) ได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้ไปใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา 3) ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง 4) ได้เรียนรู้โดยผสมผสานสาระความรู้ต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา 5) ได้เรียนรู้โดยผู้สอนจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถ

ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ 6) ได้เรียนรู้ทุกเวลา ทุกสถานที่ โดยมีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนานักเรียนตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 13-14)

ในการจัดการศึกษานั้น นักการศึกษาโดยทั่วไปต่างก็ยอมรับว่าครูมิใช่ปัจจัยสำคัญที่จะสร้างความเจริญเติบโตทุกด้านให้แก่แก่นักเรียนเพียงฝ่ายเดียว ด้านสถานที่ ห้องเรียน ก็มีมีส่วนช่วยส่งเสริมความเจริญงอกงามทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคม ดังนั้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เหมาะสมย่อมส่งผลดีหรือมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน (จنگกเทติประสิทธิกุล, 2542, หน้า 1) นอกจากนี้ เฟเธอร์สโตน (Featherstone, 1965, pp. 14-19) ได้ให้ข้อคิดเห็นว่าการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่ดีจะช่วยส่งเสริมและปลูกฝังให้นักเรียนได้เป็นบุคคลที่พร้อมด้วยความรู้ ความสามารถ ความเจริญ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ อันจะเป็นการสร้างบุคลิกภาพที่ดีงามแก่นักเรียน สำหรับการเรียนการสอนนั้นเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงกล่าวได้ว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน เพื่อนร่วมชั้นเรียน อาคารสถานที่ ตลอดจนสื่อการเรียนการสอนเหล่านี้ มีผลกระทบต่อจัดการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

การบริหารจัดการที่จะให้โรงเรียนมีการเปลี่ยนแปลงที่สมบูรณ์ คือ โรงเรียนต้องมีสังคมบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีความพร้อมในด้านทรัพยากร วัสดุ เทคโนโลยี งบประมาณ และทรัพยากรบุคคล สามารถจัดการศึกษาได้อย่างดี ทั้งในด้านการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้ (พิทักษ์ สมาน, 2547, หน้า 2) และยังสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน จึงเห็นได้ว่าสภาพแวดล้อมทางการเรียนเป็นสิ่งสำคัญ ผู้เรียนจะสามารถพัฒนาเป็นคนที่มีสมบูรณ์มากขึ้นเพียงใด ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทางการเรียนเป็นสิ่งสำคัญในการจัดสภาพแวดล้อมจึงควรที่จะเป็นไปเพื่อสนับสนุนเป้าหมายของการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ โดยยึดตัวผู้ใช้สภาพแวดล้อมเป็นหลักในการพิจารณา และในศาสตร์แห่งการบริหารการศึกษา ได้มีการระบุไว้ว่า งานที่สำคัญงานหนึ่งของผู้บริหารสถานศึกษาก็คือ การจัดสภาพแวดล้อม อันได้แก่ อาคารสถานที่ บริเวณ สิ่งแวดล้อม และสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการการศึกษา โดยคำนึงถึงการพัฒนาระดับ คุณภาพของสภาพแวดล้อมให้เกิดประโยชน์สูงสุด และตอบสนองวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (สุภัชรินทร์ เทียงธรรม, 2545, หน้า 3)

สภาพแวดล้อมทางการเรียนมีความสำคัญมาก ผู้เรียนจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนเป็นสิ่งสำคัญ ดังที่ Smith, Neisworth and Greer

(1978 อ้างถึงใน สุดใจ ศรีบุญเรือง, 2544, หน้า 3) กล่าวไว้ว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียน ในรูปแบบต่าง ๆ ที่ผู้เรียนได้สัมผัสขณะอยู่ในห้องเรียนและสถานศึกษา รวมทั้งความสัมพันธ์กับครู หรือความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้น ไม่เพียงแต่จะมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่านั้น แต่ยังมีอิทธิพลต่อความเจริญเติบโตในส่วนรวมของแต่ละบุคคลด้วย ประสพการณ์ที่ผู้เรียนได้รับ ในแต่ละวันจะมีอิทธิพลต่อความรู้สึกรักของผู้เรียนที่มีต่อตนเองและต่อผู้อื่น ขณะเดียวกัน สภาพแวดล้อมจะเป็นตัวการที่หล่อหลอมพฤติกรรมทางสังคมให้แก่ผู้เรียนด้วย หากผู้เรียนได้รับ ประสพการณ์จากสภาพแวดล้อมแบบใดก็จะมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมในแนวนั้น สภาพแวดล้อมในด้านการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียน การสอนเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญที่สุดในการจัดการศึกษาเพราะสัมพันธ์กับการนำหลักสูตรมาใช้โดยตรง และทำให้นักเรียนเกิดความรู้ ความสามารถ และมีเจตคติตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ การจัดการเรียนการสอน เป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จะเห็นได้ว่าการที่จะผลิตนักเรียนให้มีคุณภาพได้นั้น นอกจากครูผู้สอนต้องมีความเชี่ยวชาญแล้ว ยังมีปัจจัยที่สำคัญมากที่สุด คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน ที่เชื่อว่าบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีมีส่วนช่วยในการเสริมสร้างความคิด จิตใจ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ทำให้ครูหรือนักเรียน ได้พัฒนาพฤติกรรมซึ่งตามแนวคิดของแอสติน (Astin, 1971, p. 144) สภาพแวดล้อมทางการเรียน ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการให้บริการนักเรียน ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน และ ด้านสังคม กลุ่มเพื่อน

โรงเรียน โทธิสัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 มีหน้าที่จัดการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษา และมุ่งเน้นการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานอย่างต่อเนื่อง โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 โรงเรียนมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาโรงเรียนและผลิตนักเรียนให้มีคุณภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคมและชุมชน นอกจากนี้โรงเรียนตั้งอยู่ในเมืองพัทยา ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดชลบุรี ทำให้มีโรงเรียนสนใจมาศึกษาดูงานเป็นจำนวนมาก ประกอบกับชุมชนมาขอใช้สถานที่ของโรงเรียนในการจัดการแข่งขันกีฬาชุมชน งานสังสรรค์ หรืองานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการทางการศึกษาอยู่เป็นประจำ จึงทำให้ผู้บริหารโรงเรียนทุกคนที่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ พยายามที่จะปรับปรุงสภาพทั่วไปของโรงเรียนอยู่ตลอดเวลา อาทิ ทาสีอาคารเรียนและรั้วโรงเรียน จัดหาผ้าห่มนึ่งพักผ่อน ทำสวนหย่อม สวนไม้ดอกไม้ประดับ ถนนเชื่อมระหว่างอาคารเรียน พัฒนาห้องโสตทัศนศึกษา

ปรับปรุงห้องเรียนให้มีเครื่องอำนวยความสะดวกต่อการเรียนการสอน จัดอบรมให้ความรู้และทักษะทางด้านวิชาการแก่ครูผู้สอนตลอดทุกภาคเรียน เพื่อพัฒนาให้โรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร จัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพตามที่ชุมชนคาดหวังไว้ นักเรียนเป็นคนดี คนเก่งและมีความสุขในการศึกษาเล่าเรียนใน โรงเรียน ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร โดยศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนจากองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทางการเรียน 6 ด้าน คือสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการให้บริการนักเรียน ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน และด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้วยเหตุผลที่ว่าปัญหาอุปสรรคของสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนที่เกิดขึ้นนั้นมีความสอดคล้องและตรงกันกับองค์ประกอบของทรัพยากรการเรียน ผลการวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะป็นข้อมูลในการวางแผนการจัดการศึกษาและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่นักเรียน ในการเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ต่อไป

ในปีการศึกษา 2558 โรงเรียนได้ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และกระบวนการเรียนรู้ตามเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนในโครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากล (World-class standard school) ซึ่งมีเป้าหมายที่จะพัฒนาระบบการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา มีการปรับปรุงภูมิทัศน์และจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้มีบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ จากรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปี 2558 (โรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร, 2559, หน้า 37-38) ได้สรุปผลการดำเนินงานด้าน การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน พบว่า ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียน มีอยู่หลายประการ ดังนี้ ปัญหาสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ สภาพห้องเรียนยังไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน โต๊ะเก้าอี้ และวัสดุอุปกรณ์ชำรุดเสียหาย ปัญหาสภาพแวดล้อมด้าน การเรียนการสอน ครูขาดความกระตือรือร้นในการเตรียมการสอน การขาดการใช้สื่อการสอนและเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาช่วยประกอบการสอน มีเทคนิคการสอนที่ไม่ดี ปัญหาสภาพแวดล้อมด้านการให้บริการนักเรียน การจัดสวัสดิการและสิ่งอำนวยความสะดวก มีไม่เพียงพอ เช่น โรงอาหาร จุดบริการ น้ำดื่ม ห้องน้ำ สถานที่นั่งพักผ่อน ปัญหาสภาพแวดล้อมด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน ครูและนักเรียนไม่เข้าใจหลักสูตรสถานศึกษา และเกณฑ์การจบหลักสูตร ผลการเรียน การแก้ 0 ร มส. ปัญหาสภาพแวดล้อมด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน มีการจัดกิจกรรมที่ไม่หลากหลาย และปัญหาสภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน นักเรียนส่วนใหญ่มาจากสภาพครอบครัวที่แตกต่างกัน

ทำให้เกิดปัญหาในการปรับตัว เนื่องจากนักเรียนอยู่ในช่วงวัยรุ่น การมาอยู่รวมกันทำให้เกิดปัญหา การทะเลาะวิวาท การหนีเรียน การไม่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นต้น

จากหลักการและสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นข้าราชการครูของ โรงเรียน โทธิสัมพันธพิทยาคาร จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพแวดล้อมของ โรงเรียน โทธิสัมพันธพิทยาคาร โดยศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนจากองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทางการเรียน 6 ข้อ คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการให้บริการนักเรียน ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน ด้านการจัดกิจกรรมของนักเรียน และ ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้วยเหตุผลที่ว่าปัญหาอุปสรรคของสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนที่เกิดขึ้นนั้น มีความสอดคล้องและตรงกันกับองค์ประกอบของทรัพยากรการเรียน ผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยหวังว่าจะเป็นข้อมูลในการวางแผนการจัดการศึกษาและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่นักเรียนให้เข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมของ โรงเรียน โทธิสัมพันธพิทยาคาร ตามความเห็นของนักเรียน ใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการให้บริการผู้เรียน ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน และด้านสังคมกลุ่มเพื่อน
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมของ โรงเรียน โทธิสัมพันธพิทยาคาร จำแนกตามเพศ และแผนการเรียนของนักเรียน

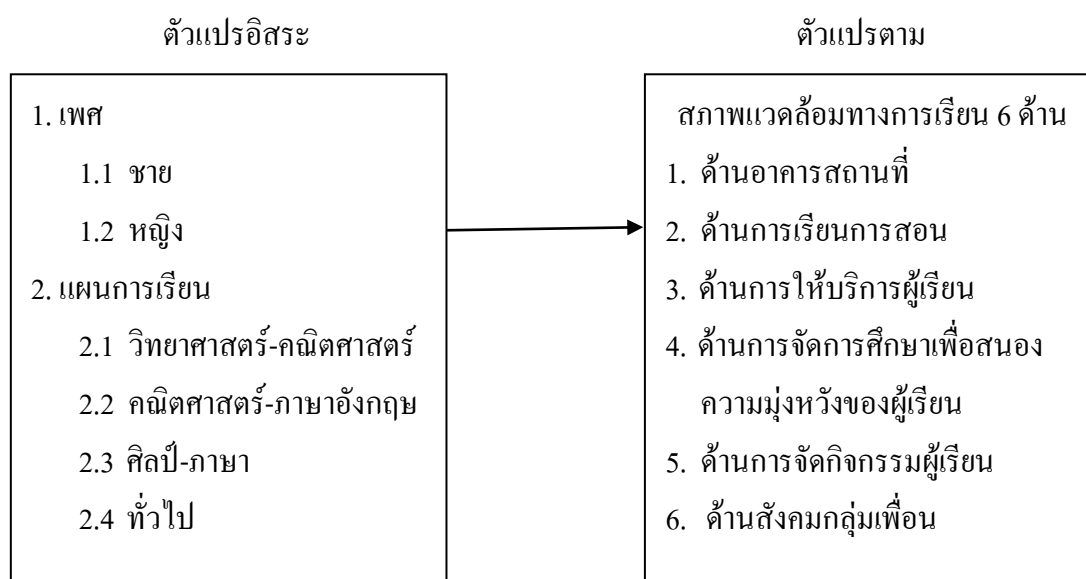
สมมติฐานของการวิจัย

1. สภาพแวดล้อมของ โรงเรียน โทธิสัมพันธพิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ระหว่างความเห็นของนักเรียนเพศชายและเพศหญิง แตกต่างกัน
2. สภาพแวดล้อมของ โรงเรียน โทธิสัมพันธพิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ระหว่างความเห็นของนักเรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ แผนการเรียนคณิตศาสตร์-ภาษาอังกฤษ แผนการเรียนศิลป์-ภาษา และแผนการเรียนทั่วไป แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาบริบทของ โรงเรียน โทธิสัมพันธพิทยาคาร ทำการศึกษา สภาพแวดล้อมทางการเรียนของ โรงเรียน โทธิสัมพันธพิทยาคาร ตามแนวคิดของแอสติน (Astin,

1971, p. 144) โดย แอสติน ได้อธิบายว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนเป็นสิ่งเร้าที่กระตุ้นให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมหรือคุณลักษณะต่าง ๆ ออกมาตามสภาพแวดล้อมที่สังเกตเห็นได้ ซึ่งแอสติน เชื่อว่าสภาพแวดล้อมทางการเรียน 6 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการให้บริการผู้เรียน ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน ด้านการจัดกิจกรรมของผู้เรียน และด้านสังคมกลุ่มเพื่อน จะเป็นสิ่งเร้าให้นักเรียนกระทำกิจกรรม หรือแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ซึ่งกิจกรรมหรือพฤติกรรมเหล่านี้ จะเป็นตัวชี้ลักษณะสภาพแวดล้อมทางการเรียนได้ โดยศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนตามความเห็นของนักเรียนดังกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ตามภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลให้ฝ่ายบริหารของโรงเรียนนำไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาและแก้ไขสภาพแวดล้อมของ โรงเรียน โพนธัมพันธ์พิทยาคาร ให้เหมาะสมยิ่งขึ้นต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขต ไว้ดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพแวดล้อมโรงเรียน โพรสัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ตามแนวคิดของแอสติน (Astin, 1971, p. 144) ใน 6 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการให้บริการผู้เรียน ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน ด้านการจัดกิจกรรมของผู้เรียน และด้านสังคมกลุ่มเพื่อน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนโพรสัมพันธ์พิทยาคาร ตำบลนาเกลือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2560 จำนวน 425 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 205 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 เพศ

3.1.1.1 เพศชาย

3.1.1.2 เพศหญิง

3.1.2 แผนการเรียน

3.1.2.1 วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์

3.1.2.2 คณิตศาสตร์-ภาษาอังกฤษ

3.1.2.3 ศิลป์-ภาษา

3.1.2.4 ทั่วไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

สภาพแวดล้อมทางการเรียน ตามแนวคิดของแอสติน (Astin) 6 ด้าน คือ

3.2.1 ด้านอาคารสถานที่

3.2.2 ด้านการเรียนการสอน

3.2.3 ด้านการให้บริการผู้เรียน

3.2.4 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน

3.2.5 ด้านการจัดกิจกรรมของผู้เรียน

3.2.6 ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน หมายถึง ลักษณะหรือสภาพการณ์ต่าง ๆ ในโรงเรียน โทธิสัมพันธ์พิทยาคาร ที่มีอิทธิพลต่อการเรียนและการดำรงอยู่รวมทั้งพัฒนาการทุกด้านของนักเรียน โรงเรียนแห่งนี้ ซึ่งสภาพแวดล้อมในการวิจัยครั้งนี้เป็นสภาพแวดล้อมตามความเห็นของนักเรียนในขณะนั้น และในการวิจัยนี้ได้จำแนกสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน ดังนี้

1.1 สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ หมายถึง ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับบริเวณโรงเรียน อาคารเรียน ห้องเรียน รวมทั้งสื่อ วัสดุ อุปกรณ์การสอนต่าง ๆ

1.2 สภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอน หมายถึง ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน หลักสูตร วิธีการสอน การวัดผล ตำรา และเอกสารประกอบการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครู

1.3 สภาพแวดล้อมด้านการให้บริการผู้เรียน หมายถึง ลักษณะสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่จัดให้นักเรียนได้รับความสะดวก ปลอดภัย และความสบาย เช่น บริการแนะแนว บริการสุขภาพ บริการด้านสวัสดิการ บริการห้องสมุด บริการด้านประชาสัมพันธ์ บริการด้านการศึกษาต่อและบริการด้านอาชีพ

1.4 สภาพแวดล้อมด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน หมายถึง ความรู้สึกความคิดเห็นต่อคุณค่าทางวิชาการ ความรู้ที่นักเรียนมุ่งหวังจะได้รับจากโรงเรียนทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพ คุณธรรม ตลอดจนความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพในอนาคต และการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 สภาพแวดล้อมด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน หมายถึง ลักษณะกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เข้าร่วม มีการวางแผนร่วมกัน เป็นการจัดประสบการณ์เพิ่มเติมนอกเหนือจากหลักสูตรที่เรียน เป็นการพัฒนานักศึกษา และค่านิยม เช่น กิจกรรมกีฬาและนันทนาการ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม และกิจกรรมเสริมวิชาการ

1.6 สภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน หมายถึง การคบเพื่อนของนักเรียนภายในโรงเรียน การรวมกลุ่มสัมพันธ์และความร่วมมือในกลุ่มเพื่อน กิจกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนากระบวนการกลุ่มที่จัดขึ้นในโรงเรียน

2. นักเรียน หมายถึง ผู้ที่ศึกษาในอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนโทธิสัมพันธ์พิทยาคาร ปีการศึกษา 2560 ซึ่งนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สามารถเป็นตัวแทนของนักเรียนได้ดี เพราะศึกษาอยู่ในโรงเรียนมาเป็นเวลาเกือบ 6 ปี ก่อนที่จะสำเร็จการศึกษา จึงรับทราบการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียนได้ดี ในการวิจัยครั้งนี้ได้แยกนักเรียนออกตามเพศ ดังนี้

2.1 เพศ

2.1.1 เพศชาย หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนโพธิสัมพันธ์-พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ที่เป็นเพศชาย

2.1.2 เพศหญิง หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนโพธิสัมพันธ์-พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ที่เป็นเพศหญิง

3. แผนการเรียน หมายถึง แผนการเรียนที่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560 กำลังศึกษาอยู่ จำแนกได้ดังนี้

3.1 วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1, 6/2, 6/3, 6/4 ที่เลือกเรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์

3.2 คณิตศาสตร์-ภาษาอังกฤษ หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/5, 6/6 ที่เลือกเรียนแผนการเรียนคณิตศาสตร์-ภาษาอังกฤษ

3.3 ศิลป์-ภาษา หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/7, 6/8, 6/9 ที่เลือกเรียนแผนการเรียนศิลป์-ภาษา

3.4 ทั่วไป หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/10, 6/11 ที่เลือกเรียนแผนการเรียนทั่วไป

4. โรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ มีนักเรียน 2,564 คน เป็นสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานพื้นที่เขตศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 ตั้งอยู่เลขที่ 419 หมู่ที่ 5 ตำบลนาเกลือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาสภาพแวดล้อมของ โรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ความเป็นมาของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียน
3. สภาพแวดล้อมทางการเรียนตามแนวคิดของแอสติน (Astin)
 - 3.1 สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่
 - 3.2 สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน
 - 3.3 สภาพแวดล้อมด้านการให้บริการผู้เรียน
 - 3.4 สภาพแวดล้อมด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน
 - 3.5 สภาพแวดล้อมด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน
 - 3.6 สภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - งานวิจัยในประเทศ
 - งานวิจัยต่างประเทศ

ความเป็นมาของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร

โรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร (2559) มีความเป็นมาโดยย่อ คือ พระครูปลัดบุญมี (พระครูโพธิสารประสาธน์) เจ้าอาวาสวัดโพธิสัมพันธ์ ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือของชาวอำเภอบางละมุงและชุมชนใกล้เคียง เมื่อต้นปีการศึกษา 2502 ได้เป็นผู้นำในการจัดสร้างอาคารเรียนโรงเรียนประชาบาลวัดโพธิสัมพันธ์ขึ้น ภายในบริเวณวัดด้านทิศใต้ของพระอุโบสถ โดยได้รับเงินบริจาคจากผู้บริจาคจากผู้เคารพนับถือจำนวน 90,000 บาท สมทบกับเงินที่สภาจังหวัดชลบุรี อนุมัติจำนวน 170,000 บาท ซึ่งท่านทราบว่าชาวอำเภอบางละมุงต้องการให้มีโรงเรียนที่เปิดสอนถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพราะขณะนั้นยังไม่มี ท่านจึงดำเนินการขอให้ทางราชการอนุมัติให้เปิดเป็นโรงเรียนมัธยมประจำอำเภอนั้น ต่อมากระทรวงศึกษาธิการจึงอนุมัติตามคำขอ โดยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ม.ล.ปิ่น มาลากุล ในขณะนั้นมาเป็นประธานพิธีเปิด เมื่อวันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2503 และให้ชื่อว่า “โรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร”

โรงเรียนเปิดทำการสอนมีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 40 คน เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2503 เป็นรุ่นแรก โดยใช้อาคารเรียนของโรงเรียนประชาบาลวัดโพธิ์สัมพันธ์เป็นสถานที่เรียน มีครูทำการสอน 2 คน คือ นายชะลอ ฉายวิโรจน์ ครูจากโรงเรียนบ้านบึง “อุตสาหกรรมนุเคราะห์” ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ และนางทองม้วน ฉายวิโรจน์

ในปีต่อมา ทางราชการได้แต่งตั้งครูมาเพิ่มเติมอีก 3 คน คือ นายชุมพล ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา นายพยุหศักดิ์ อินทนิล และนายวินัย ยัมงาม ในปี พ.ศ. 2512 ครูใหญ่ได้ถึงแก่กรรมลง จึงแต่งตั้งให้นายชุมพล ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา รักษาการครูใหญ่ และดำรงตำแหน่งครูใหญ่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2513

ในปี พ.ศ. 2513 โรงเรียนมีห้องเรียนเพิ่มขึ้นเป็น 7 ห้อง และได้รับเงินงบประมาณสร้างอาคารเรียน แบบ 212 จำนวน 6 ห้องเรียน โดยสร้างในที่ดินแปลงใหม่ เนื้อที่ 16 ไร่เศษ อยู่ทางทิศเหนือของพระอุโบสถ โดยที่ดินแปลงนี้พระครูปลัดบุญมีได้จัดซื้อให้ โรงเรียนได้เจริญก้าวหน้าขึ้นมาเป็นลำดับในทุกด้าน ทั้งจำนวนนักเรียน ครู และการเรียนการสอน โดยได้รับการสนับสนุนจากทางราชการและประชาชนในท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ คหบดีหลายท่านในอำเภอบางละมุงได้ให้ความช่วยเหลือ เช่น คุณอุทัย เสมรสุด เจ้าของบริษัทไฟฟ้าบางละมุงได้ให้การสนับสนุนด้านการเงินและอื่น ๆ แก่โรงเรียน

ในปี พ.ศ. 2517 โรงเรียนได้เข้าร่วมในโครงการ ค.ม.ภ. รุ่นที่ 10 และในปีการศึกษา 2518 ได้อาคารเรียน แบบ 216 ก. จำนวน 1 หลัง จึงย้ายมาทำการเรียนการสอนทั้งหมด ณ ที่ดินแปลงใหม่นี้และคืนอาคารที่ใช้เรียนเริ่มแรกให้กับโรงเรียนประชาบาลเดิม

ในปี พ.ศ. 2519 ได้อาคารหอประชุม-โรงอาหาร และที่ดินอีกจำนวนหนึ่ง พอปี พ.ศ. 2520 ก็ได้อาคารเรียน แบบ 216 ก. จำนวนครึ่งหลังในปีนั้นโรงเรียนได้เปิดทำการสอนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ศ.4-5) ขึ้นเป็นปีแรก และได้อาคารเพิ่มอีกจำนวนครึ่งหลัง ในปี พ.ศ. 2522

จำนวนนักเรียนและครูของโรงเรียนเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ และได้รับอาคารเรียน อาคารโรงฝึกงานอาคารเอนกประสงค์ พร้อมซื้อที่ดินรวมเป็นผืนเดียวทั้งหมดบนเนื้อที่ 29 ไร่ 9 ตารางวา จนมีจำนวนนักเรียน 2,000 คน และครู 120 คน ดังนั้นปีการศึกษา 2534 จึงส่งโรงเรียนเข้าประกวดรางวัลพระราชทาน ประเภทโรงเรียนดีเด่นขนาดใหญ่ และได้รับรางวัลในปี พ.ศ. 2535 อันเป็นเกียรติประวัติที่สูงส่ง

ในปี พ.ศ. 2537 ได้รับงบประมาณก่อสร้างอาคารเรียนแบบพิเศษ 6 ชั้น ซึ่งเป็นหลังแรกของประเทศไทย และดำเนินการสร้างแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2539 และใช้ชื่ออาคารว่า “อาคารเฉลิม

พระเกียรติ” และได้จัดรูปแบบโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาเป็น 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายธุรการ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปกครอง และฝ่ายบริการ

ในปี พ.ศ. 2554 โรงเรียนได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการ Thailand education hub ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สรุปได้ว่า โรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร เป็นโรงเรียนที่มีการพัฒนาสู่ความเป็นมาตรฐาน มีการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่โรงเรียนสากล แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนได้ให้ความสำคัญแก่การพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียนและโรงเรียนมาโดยตลอด

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียน

ตามหลักการ แนวคิด และทฤษฎีด้านการบริหารการศึกษา ได้ให้ความสนใจและตระหนักถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่จะต้องเสริมสร้างหรือจัดกระทำให้มีขึ้น เพื่อให้โรงเรียนมีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ดี อันจะส่งผลให้บุคลากรในโรงเรียนเกิดความรู้สึกพึงพอใจ ภูมิใจ อบอุน สบายใจ มีความรู้เป็นเจ้าของร่วมกัน มีความสนใจและตั้งใจเรียน (วิจิตร ศรีสอาน, 2535, หน้า 555) ดังนั้น การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในโรงเรียน จึงมีผลต่อการจัดการเรียนการสอน ทำให้โรงเรียนเป็นสถานที่ที่น่าอยู่ น่าเรียน และเอื้อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และได้รับประสบการณ์โดยตรงอย่างแท้จริง

ความหมายและความสำคัญของสภาพแวดล้อมทางการเรียน

สภาพแวดล้อมทางการเรียน (Learning environment) มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ได้มีผู้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมทางการเรียนไว้ต่าง ๆ ดังนี้

อรพันธุ์ ประสิทธิ์รัตน์ (2533, หน้า 8) ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมทางการเรียน หมายถึง สภาพภาวะใด ๆ ที่มีผลต่อการเรียนของมนุษย์ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม สภาพแวดล้อมที่เป็นรูปธรรม (Concrete environment) หรือสภาพแวดล้อมทางกายภาพ (Physical environment) ได้แก่ สภาพต่าง ๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น อาคารสถานที่ โต๊ะ เก้าอี้ วัสดุ อุปกรณ์หรือสื่อต่าง ๆ รวมทั้งสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ตามธรรมชาติ อันได้แก่ ต้นไม้ พืช ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ส่วนสภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรม (Abstract environment) หรือสภาพแวดล้อมทางด้านจิตวิทยา (Psychological environment) ได้แก่ ระบบคุณค่าที่ยึดถือ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมของกลุ่มสังคม ข่าวสาร ความรู้ ความคิด ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดและทัศนคติต่าง ๆ ไม่ว่าจะ เป็นของตัวเองหรือคนอื่นก็ตาม นอกจากนี้ แมคเวย์ (McVey, 1989, p. 124) ได้ให้ทัศนะว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านกายภาพ ประกอบด้วย แสงสว่าง สีเสียง บริเวณที่ว่าง เฟอร์นิเจอร์ และลักษณะของสถานที่ที่ใช้เรียนรู้ ส่วนสภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรม หรือสภาพแวดล้อม

ด้านจิตวิทยา บรรยากาศของชั้นเรียนซึ่งเปรียบเสมือนกลุ่มของสังคมที่มีอิทธิพลต่อสิ่งที่คุณเรียนรู้
 นั่นเอง สภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรมนี้อาจกล่าวโดยสรุป ได้แก่ สภาพทางด้านสังคม เศรษฐกิจ
 การเมือง และวัฒนธรรม สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอน
 โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพทางด้านสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมนุษย์ โดยเหตุที่การเรียน
 การสอนในชั้นเรียนนั้นจะเป็นไปในรูปแบบกลุ่ม มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและผู้เรียน
 กับด้วยกัน นอกจากนี้ สภาพแวดล้อมทางกายภาพก็เป็นสิ่งสำคัญอีกส่วนหนึ่งที่จะช่วยเอื้อ
 ความสะดวกนาประการ ให้ผู้เรียนและผู้สอนบรรลุผลสัมฤทธิ์ได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

แอสติน (Astin, 1971, p. 144) ได้นิยามสภาพแวดล้อมทางการเรียนในสถานศึกษา
 หมายถึง พฤติกรรมเหตุการณ์หรือคุณลักษณะใด ๆ ของสถาบันที่สังเกตเห็นได้ และก่อให้เกิด
 การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการรับรู้ด้านประสาธสัมพันธ์ของมวลสมาชิกในสถานศึกษา และสามารถ
 ตรวจสอบได้ด้วยการสังเกต ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการให้บริการ
 นักเรียน ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน
 และด้านสังคมกลุ่มเพื่อน

สุภัทรา ปิ่นทะแพทย์ (2534, หน้า 30-32) ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อ
 พฤติกรรมของบุคคลไว้ 3 ประการคือ

1. สภาพแวดล้อมภายในครอบครัว ครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่มีอิทธิพลต่อบุคคล
 ในการสร้างและพัฒนาอารมณ์ บุคลิกภาพ ความเชื่อ เจตคติ

1.1 เจตคติของพ่อแม่ที่มีต่อลูก ความชื่นชม การยอมรับของพ่อแม่จะทำให้ลูก
 มีความอบอุ่นและมั่นใจในตนเอง

1.2 การอบรมเลี้ยงดู ครอบครัวที่ให้ความเป็นประชาธิปไตยเอาใจใส่ดูแลอย่าง
 สม่ำเสมอ และเป็นแบบอย่างที่ดี ความรับผิดชอบ ทัศนคติในบทบาทของตน จะทำให้ลูกได้รับ
 ประสบการณ์ที่ดี มองโลกในแง่ดี รวมทั้งการแสดงบทบาทได้เหมาะสมกับเพศและวัยของตนด้วย

1.3 ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว มีผลกระทบต่อส่งเสริมด้าน
 อาหาร ประสบการณ์ด้านสังคม การให้การศึกษาและการพัฒนาบุคลิกภาพ

2. สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน โรงเรียนเป็นสถาบันที่มีความสำคัญเพราะเป็น
 สถานที่อบรมสั่งสอนและให้วิชาความรู้เพื่อการดำรงชีวิต สภาพแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่

2.1 กฎระเบียบข้อบังคับ และการปกครอง ซึ่งโรงเรียนมุ่งหมายเพื่อฝึกหัดให้เด็ก
 พัฒนาบุคลิกภาพให้สอดคล้องกับสภาพของสังคม

2.2 ครู เป็นผู้ที่ส่งเสริมให้เด็กได้รับความรู้และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์
 ครูมีอิทธิพลต่อเด็กทั้งทางด้านการแสดงออกและจิตใจ ดังนั้น ครูควรจะเป็นแม่แบบที่ดีสำหรับเด็ก

2.3 กลุ่มเพื่อร่วมโรงเรียนและร่วมชั้นเรียน มีอิทธิพลในการปรับตัวและการดำรงชีวิตในสังคมของโรงเรียน ซึ่งเปรียบเสมือนสังคมย่อย

2.4 หลักสูตรและวิชาที่เรียน มีส่วนทำให้บุคคลได้รับการพัฒนาด้านความคิดและประสบการณ์

3. สภาพแวดล้อมในสังคมและชุมชน

3.1 กลุ่มเพื่อน ได้แก่ เพื่อนร่วมงานอาชีพ เพื่อนร่วมงานสังคม และเพื่อนร่วมชีวิต

3.2 สื่อมวลชน ได้แก่ สิ่งตีพิมพ์ทุกชนิด วิทยุ โทรทัศน์ สื่อสารมวลชนทุกประเภท

3.3 ศาสนาและลัทธิความเชื่อ ซึ่งทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมตามความเชื่อถือ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงจนเป็นการเรียนรู้ตามหลักทฤษฎีทางด้านจิตวิทยาที่มีการศึกษาเรื่องพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมนั้น ทำให้ทราบว่านอกเหนือจากลักษณะต่าง ๆ ที่คนได้รับการถ่ายทอดมาทางพันธุกรรมทำให้คนแตกต่างกันแล้วยังมีอิทธิพลอื่น ๆ อีก โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่สำคัญคือ สิ่งแวดล้อม ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู การคบเพื่อน การสังคม การศึกษา การสมาคม ประเพณี วัฒนธรรม ศาสนา ดิน ฟ้า อากาศ ที่อยู่อาศัย อาหาร น้ำ สื่อมวลชน โรคภัยไข้เจ็บ อุบัติเหตุ ซึ่งเป็นที่ประจักษ์ว่าสภาพแวดล้อมทำให้พฤติกรรมของคนเป็นไปทั้งในทางที่ดีหรือร้าย (เฉลิม พรหมคุณากรณ์, 2539, หน้า 31)

เนื่องจากสภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อการแสดงออกของมนุษย์ ทำให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมตามสภาพแวดล้อม และสภาพแวดล้อมนั้นก็มีความแตกต่างกันออกไปมากมาย ดังนั้น มนุษย์จึงต้องเลือกแสดงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ ในสภาพการณ์ต่าง ๆ มีสิ่งเร้ามากมายที่เป็นตัวแนะให้บุคคลกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ซึ่งสิ่งเร้าเหล่านั้นจะเป็นตัวแนะที่บอกให้บุคคลรู้ว่าพฤติกรรมใดเหมาะสมที่จะแสดงออกในสภาพการณ์ใด และเป็นตัวทำนายถึงผลกรรมที่จะได้รับจากพฤติกรรมที่กระทำนั้นด้วย (สุภัทชรินทร์ เทียงธรรม, 2545, หน้า 13)

อิทธิพลของสภาพแวดล้อมที่มีต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียน สภาพแวดล้อมทางการเรียน มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนมาก ซาเวจ (Savage, 1959, pp. 57-58 cited in David, 1971) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนมีผลกระทบโดยตรงและมีผลสนับสนุนช่วยเหลือผู้เรียนสภาพแวดล้อมมีผลกระทบโดยตรงต่อการกระทำกิจกรรมของผู้เรียน คือ ช่วยอำนวยความสะดวกหรือขัดขวางการกระทำของผู้เรียน การจัดเฟอร์นิเจอร์ และเครื่องมือบางอย่างอาจเหมาะสมกับผู้เรียนกลุ่มใหญ่ แต่ไม่เหมาะสมกับกลุ่มเล็ก ผลกระทบด้านสนับสนุนผู้เรียน ส่งผลให้ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน คือ ช่วยทำให้เกิดการตื่นตัวในการเรียน และสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดี ที่สอดคล้องตามความแตกต่างของแต่ละบุคคลและลักษณะของกิจกรรม

วิมลสิทธิ์ หรยางกูร (2535, หน้า 3-5) ได้พยายามวิเคราะห์ตัวกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมที่สำคัญ 2 ด้าน คือ ตัวกำหนดทางด้านมนุษย์และตัวกำหนดทางด้านสภาพแวดล้อมกายภาพ ตัวกำหนดทางด้านมนุษย์ ได้แก่ อิทธิพลทางด้านสรีรวิทยา อิทธิพลทางด้านบุคลิกภาพ อิทธิพลทางด้านสังคม และอิทธิพลทางด้านวัฒนธรรม ส่วนตัวกำหนดทางด้านสภาพแวดล้อมกายภาพ ได้แก่ โอกาสของสภาพแวดล้อมกายภาพที่มีต่อความสัมพันธ์คุณสมบัติต่าง ๆ ของสภาพแวดล้อมกายภาพและตำแหน่งของสภาพแวดล้อมกายภาพโดยสรุปดังนี้

1. ตัวกำหนดทางด้านมนุษย์ ได้แก่

1.1 อิทธิพลทางด้านสรีรวิทยา ได้แก่ อิทธิพลเกี่ยวกับความต้องการพื้นฐานทางชีวภาพของมนุษย์ ระบบทางสรีระที่เกี่ยวกับระบบประสาทสัมผัสต่าง ๆ และระบบประสาทส่วนกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งส่วนสมองของมนุษย์ มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อพฤติกรรมภายใน (Convert behavior) ซึ่งได้แก่ การรู้สึก การรับรู้ การเรียนรู้ การจำและคิดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ และพฤติกรรมภายนอกในสภาพแวดล้อม

1.2 อิทธิพลทางด้านบุคลิกภาพ บุคลิกภาพเป็นลักษณะของบุคคลบางส่วนเกิดจากการเรียนรู้บางส่วนอาจมีมาแต่กำเนิด สิ่งที่ผลักดันทำให้เกิดพฤติกรรมในลักษณะเฉพาะที่สำคัญคือ แรงจูงใจ นอกจากนี้อาจเป็นอิทธิพลจากสภาพแวดล้อม การศึกษา การเลี้ยงดู และอื่น ๆ

1.3 อิทธิพลทางด้านสังคม พฤติกรรมของมนุษย์ซึ่งขึ้นอยู่กับสถานภาพของตนในสังคมและขึ้นอยู่กับบทบาทที่แต่ละสังคมกำหนดไว้ให้ขณะนั้น เช่น บทบาทครู บทบาทนักเรียน แต่ละคนจะมีพฤติกรรมตามบทบาทและตามสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ เช่น พฤติกรรมของครูในชั้นเรียน ความสัมพันธ์ของครูกับนักเรียน จะเป็นไปตามที่สังคมกำหนด พฤติกรรมของทั้ง 2 ฝ่ายต้องเป็นที่ยอมรับตามค่านิยมซึ่งกันและกันหรือกว่าอีกนัยหนึ่ง พฤติกรรมของมนุษย์จำเป็นต้องมีบรรทัดฐานทางสังคมกำกับไว้

1.4 อิทธิพลทางด้านวัฒนธรรม แบบแผนในการดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคมหนึ่ง ๆ มาจากระบบค่านิยม ความเชื่อ ศาสนา ตลอดจนโลกทัศน์ของวัฒนธรรม เป็นที่ที่เกิดจากการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของประสบการณ์ของบุคคลในสังคม ซึ่งย่อมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของแต่ละคน บุคคลที่มาจากวัฒนธรรมต่างกันอาจมีผลทำให้พฤติกรรมแตกต่างกันได้

2. ตัวกำหนดทางด้านสภาพแวดล้อมกายภาพ ได้แก่

2.1 โอกาสและสภาพแวดล้อมกายภาพที่มีต่อความสัมพันธ์ โอกาสเป็นสิ่งเร้าที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเข้มแข็งขึ้น สิ่งเร้าบางอย่างอาจเป็นอุปสรรคขัดขวางการเกิดพฤติกรรมนั้น ๆ เช่น นักเรียนยกมือเพื่อตอบปัญหาของครู ครูมองเห็นและเรียกตอบ นักเรียนก็จะมีความกล้าและ

มีความเชื่อมั่น กระตือรือร้นตอบปัญหาของครูต่อ ๆ ไป แต่ถ้านักเรียนไม่มีโอกาสได้ตอบปัญหาเลย เพราะครูมองไม่เห็นทำให้นักเรียนเหนื่อยหน่ายที่จะยกมือ ต่อไปอาจไม่ยกมือ ไม่คิดตอบเลยก็ได้

2.2 คุณสมบัติต่าง ๆ ของสภาพแวดล้อมกายภาพ คุณสมบัติของสภาพแวดล้อม กายภาพ เช่น ความชื้นชื้น ความง่าย ลักษณะกำแพง เหล่านี้จะมีผลกระทบต่อ การรับรู้ การรู้สึก การเรียนรู้ การจำ การคิด ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้

2.3 ตำแหน่งของสภาพแวดล้อม ตำแหน่งของสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน ย่อม ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่แตกต่างกันด้วย เช่น นักเรียนที่นั่งห่างไปด้านหลังย่อมมีโอกาสที่จะแอบหลับ หรือแอบลอกงานเพื่อน ได้มากกว่านักเรียนที่นั่งแถวหน้า นักเรียนที่นั่งแถวหน้าและแถวกลาง ๆ ห้องมีความสนใจ ได้ตอบกับครูมากกว่านักเรียนที่นั่งอยู่ริมด้านหลังห้อง

จะเห็นได้ว่าสภาพแวดล้อมทางการเรียนมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็น สภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนภายในห้องเรียน หรือ สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน และที่ใกล้ตัวผู้เรียนมากที่สุดคือ สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนก็ยังมีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนมาก ดังนั้น สภาพแวดล้อมทางการเรียน จึงเป็นสิ่งที่ควรให้ความสนใจ เป็นอย่างยิ่ง ไม่ควรเพิกเฉยเลยเพราะสิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของผู้เรียนแต่ละคน แต่โดยสภาพความเป็นจริง สภาพแวดล้อมทางการเรียนต่าง ๆ ไม่ค่อยได้รับความเอาใจใส่ ส่วน ใหญ่จะมองข้ามไปจนเกิดผลเสียต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้น ถ้าครูและผู้บริหารได้ตระหนักถึง ความสำคัญของสภาพแวดล้อมทางการเรียน ทำความเข้าใจและจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้ เอื้ออำนวยต่อการเรียนของผู้เรียน ก็จะช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้ของผู้เรียนดียิ่งขึ้น

กล่าวโดยสรุป สภาพแวดล้อมทางการเรียน คือภาวะใด ๆ ที่มีผลต่อการเรียนของมนุษย์ ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ทั้งที่มีขึ้นเองตามธรรมชาติ หรือ ที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยที่สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอน

สภาพแวดล้อมทางการเรียนตามแนวคิดของแอสติน (Astin)

สภาพแวดล้อมทางการเรียนเป็นสิ่งเร้าที่มีศักยภาพและอิทธิพลต่อผู้เรียนทำให้ผู้เรียน เกิดการกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ดังนั้น จึงมีหลายแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ทางการเรียนสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ยึดการจำแนกสภาพแวดล้อมทางการเรียนตาม แนวคิดของ แอสติน (Astin, 1971, p. 144) ที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนของนักเรียน 6 ด้าน คือ

1. สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่
2. สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน
3. สภาพแวดล้อมด้านการบริการผู้เรียน

4. สภาพแวดล้อมด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน
5. สภาพแวดล้อมด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน
6. สภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน

สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่

สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ (Astin, 1971, p. 84) กล่าวว่าสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ หมายถึง สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ หรือมนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งมีอิทธิพลต่อบุคคลที่อยู่ในสภาพแวดล้อมนั้น เช่น บริเวณสภาพพื้นที่ของสถานที่ตั้ง อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ โรงอาหาร สถานที่เล่นกีฬา สถานที่พักผ่อน การตกแต่งอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในบริเวณสถานศึกษา รวมทั้งสภาพแสงเสียงและอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่และการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของนักเรียน

นักการศึกษาทั่วไปยอมรับกันแล้วว่า ครูไม่ใช่ตัวจักรสำคัญที่จะสร้างความเจริญเติบโตทุกด้านให้แก่เด็กเพียงฝ่ายเดียว อาคารเรียนและสภาพของโรงเรียนมีส่วนเสริมสร้างความเจริญงอกงามให้แก่เด็กอยู่มาก เพราะการตกแต่งอาคารสถานที่ และบริเวณให้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการเรียนรู้ของเด็ก จะช่วยให้เด็กเกิดความสุขชื่นร่าเริง เป็นแรงจูงใจให้อยากมาโรงเรียน มีความรัก ห่วงแหน และภาคภูมิใจโรงเรียน ลักษณะเช่นนี้ จะช่วยหล่อหลอมพฤติกรรมของเด็กได้ ดังนั้น โรงเรียนจึงควรมีการบริหารอาคารสถานที่ที่ดี กิตติมา ปรีดีติติก (2532, หน้า 197) ได้ให้ความหมายของการบริหารอาคารสถานที่ หมายถึง การรู้จักหา รู้จักใช้อาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้ง การควบคุม ดูแล รักษา การให้บริการชุมชน และการรู้จักส่งเสริมทำนุบำรุงอาคารสถานที่ที่มีอยู่ให้คงสภาพดี และสนองความต้องการได้อย่างเพียงพอ อาคารสถานที่ของโรงเรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ที่จะช่วยให้การเรียน การสอนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าเรามุ่งให้การเรียนการสอนบรรลุผลอย่างสมบูรณ์แล้ว ก็จำเป็นต้องจัดอาคารสถานที่ของโรงเรียน ให้อยู่ในสภาพที่หลักวิชาเอื้อต่อกิจกรรมการเรียนการสอน ให้มากที่สุดและประหยัดที่สุดด้วย

เกียรติวรรณ อมาตยกุล (2530, หน้า 50-51) ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมทางการเรียนเกี่ยวกับอาคารสถานที่ว่า สภาพแวดล้อมทางกายภาพเป็นสถานที่ให้ความรู้จะเป็นที่ใดก็ได้ที่ผู้เรียนสะดวก และพยายามใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ มีบรรยากาศในการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน ดังนั้น อาคารสถานที่จึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่ง ในการเรียนการสอน และการแสวงหาความรู้ของผู้เรียน

เมธี ปิณฑนนท์ (2531, หน้า 9-10) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในแง่อาคารสถานที่นั้น จะต้องสนองประโยชน์ใช้สอยได้สูงสุด กล่าวคือ ต้องมีลักษณะสำคัญ 10 ประการ

ต่อไปนี้เป็น ตัวอย่างอีกนัยหนึ่งได้ว่า การวางแผนการบริหารอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ จะต้องมีความมุ่งหมาย 10 ประการต่อไปนี้เสมอคือ

1. มีความเพียงพอ (Adequacy) หมายถึง มีความเพียงพอในด้านต่าง ๆ เช่น อาคาร ห้องเรียน ห้องใช้ประโยชน์ต่าง ๆ วัสดุ สนามเล่นและพักผ่อน ส้วมและอื่น ๆ
2. มีความเหมาะสม (Suitability) กล่าวคือ จะต้องมีความเหมาะสมในด้านที่ตั้งของอาคารสถานที่ลักษณะของพื้นที่ และการจัดอาคารสถานที่เป็นต้น
3. มีความปลอดภัย (Safety) ต้องมีความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ อัคคีภัย ภัยพิบัติ มรสุม และอื่น ๆ
4. มีสุขลักษณะ (Healthfulness) อยู่ห่างไกลจากอากาศเป็นพิษ แก๊สพิษ ช่างโสเภณี และอื่น ๆ
5. ระยะเวลาที่ติดต่อและใช้สอย (Accessibility) ที่ตั้งของโรงเรียนจะต้องไม่ไกลหมู่บ้านจากจุดต่าง ๆ ในบริเวณ รวมทั้งไม่ห่างไกลจากสิ่งอำนวยความสะดวกต่อสถานศึกษา เช่น ห้องสมุด สาธารณะ และอื่น ๆ ทั้งนี้ รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในโรงเรียน เช่น ส้วม ไม่ไกลตัวอาคารเกินไป บ้านพักครู บ้านพักครูใหญ่ หรือบ้านพักภารโรง บ้านเหล่านี้ไม่ควรตั้งอยู่ใกล้อาคารเรียนหรือในบริเวณโรงเรียน
6. มีความยืดหยุ่น (Flexibility) จะต้องมีการเอื้ออำนวยต่อการเปลี่ยนแปลงและเอื้ออำนวยต่อการใช้อุปกรณ์การเรียนการสอน รวมทั้งเครื่องใช้ต่าง ๆ ในสถานศึกษาได้
7. มีประสิทธิภาพ (Efficiency) คือการใช้ประโยชน์จากอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มากแต่ใช้ทรัพยากรหรือปัจจัยน้อยที่สุดหรือคุ้มค่าที่สุด
8. มีความประหยัด (Economy) หมายถึง อาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ นั้นมีความประหยัด เช่น ประหยัดในการซ่อม บำรุงรักษา การเคลื่อนย้ายและอื่น ๆ
9. สามารถขยายขยายได้ (Expansibility) หมายถึง การออกแบบอาคารที่ซึ่งสามารถขยายได้มีการขยายตัวได้พอสมควร ซึ่งสามารถขยายได้ง่ายและสิ้นเปลืองน้อย ทั้งนี้ รวมถึง การขยายพื้นที่ดินของสถานศึกษานั้น ๆ ด้วย
10. มีรูปร่างที่สวยงาม (Appearance) จะต้องมีการวางผังบริเวณสถานศึกษาได้อย่างสวยงามและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ มีการตกแต่งบริเวณ ห้องเรียน และอื่น ๆ ให้เป็นที่ชื่นชมของผู้พบเห็นอยู่ตลอดเวลา

จากการศึกษาของอรพินธุ์ ประสิทธิ์รัตน์ (2533, หน้า 42) พบว่าลักษณะสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เกี่ยวข้องกับอาคารสถานที่ มีลักษณะเด่น ๆ อยู่ 8 ประการคือ

1. ที่นั่งของนักเรียนห่างพอเหมาะที่จะอ่านอักษรบนกระดานได้

2. ห้องเรียนมีแสงสว่างและการระบายอากาศ
3. มีห้องสมุดและห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ให้นักเรียนใช้ค้นคว้า
4. ขนาดของโต๊ะ เก้าอี้ พอเหมาะกับตัวนักเรียน
5. ที่นั่งในห้องเรียนมีครบจำนวนนักเรียน
6. สภาพอากาศในห้องเรียนไม่ร้อนอบอ้าว
7. สภาพห้องเรียนส่วนใหญ่สะอาดสงบ
8. มีบริการถ่ายเอกสารและการพิมพ์

ซีเกอร์ (Seagers, 1961, pp. 5-6) ได้กล่าวถึงการวางแผนผังโรงเรียนที่ดีสำหรับโครงการในปัจจุบัน ควรมีการวางแผนผังโดยคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้ คือ

1. ต้องอยู่ในที่ที่เหมาะสม รวมทั้งต้องสามารถจะขยายได้ในอนาคต
2. ตั้งอยู่ในที่ที่เหมาะสม สวยงามและสามารถใช้ประโยชน์เพื่อกิจกรรมกลางแจ้งและนันทนาการได้มากที่สุด
3. วางแผนผังให้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการในการศึกษาด้านต่าง ๆ
4. จัดส่วนที่เงียบสงบและอีกที่ก็ให้แยกจากกัน รวมทั้งอาจารย์ฝ่ายสอนและฝ่ายธุรการก็ควรแยกให้เป็นสัดส่วน
5. ควรอยู่ในที่ที่ก่อให้เกิดปัญหาจราจรน้อยที่สุด
6. ควรจัดการจราจรทางรถยนต์ให้แยกจากทางเท้าและจักรยาน
7. จัดให้มีทางระบายลมตามธรรมชาติและแสงสว่างอย่างดีที่สุด
8. สร้างด้วยวัสดุที่เลือกสรรมาอย่างดี ทนทาน และราคาพอสมควร
9. ภายในตึกเรียนควรจัดวางวัสดุไว้ให้เหมาะสมกับหน้าที่ใช้สอย มีความสวยงาม สะดวกสบายและเป็นประโยชน์

สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ เป็นปัจจัยเสริมให้สภาพแวดล้อมทางการเรียนมีความเหมาะสม ดังนั้นผู้บริหารและครูควรให้ความสำคัญและเอาใจใส่ในเรื่องของอาคารสถานที่ จัดให้มีอาคารเรียนที่เหมาะสมปลอดภัย และมีอุปกรณ์การสอนในห้องเรียนเพื่อสะดวกในการนำมาใช้ สภาพภายในห้องเรียนต้องให้เหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย การจัดสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ ควรจัดให้เป็นระเบียบ สะอาด มีความเหมาะสมทั้งที่ตั้งของโรงเรียนตลอดถึงการปลูกต้นไม้ประดับ เพื่อเป็นการเพิ่มความร่มรื่น สวยงาม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกในโรงเรียน ทั้งด้านการระดมความคิด การก่อสร้าง การตกแต่ง ตลอดจนการบำรุงรักษา เพื่อใช้เป็นศูนย์รวมแห่งจิตใจของมวลสมาชิก อนึ่ง การจัด

สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่นั้น ควรจัดให้มีปริมาณและคุณภาพเพียงพอเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสติปัญญา

สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน

สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ครูผู้สอนนับว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของสถานศึกษา เพราะเป็นผู้มีอิทธิพลต่อภาวะการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนเป็นอันมาก สถานศึกษาจะประสบผลสำเร็จต่อการให้การเรียนรู้เพียงไรขึ้นอยู่กับสิ่งที่ครูได้กระทำต่อนักเรียนในแต่ละวันภายในสถานศึกษา ทั้งบทบาทในฐานะวิชาชีพที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในตัวนักเรียน มีทักษะในการสอนที่ดี และมีความสามารถทางด้านเทคนิคของกระบวนการศึกษา เป็นแหล่งเรียนรู้ของเด็ก เป็นผู้นำของกลุ่มและเป็นตัวแทนของสังคมได้ และในบทบาทส่วนตัวที่ทำหน้าที่แทนพ่อแม่ผู้เรียน เป็นเป้าหมายที่นักเรียนจะยึดเป็นตัวแทนแสดงความมั่นใจ ความก้าวร้าว และความมั่นคงทางอารมณ์ (นันทิธรกัญญ์ ชื่นศิริกิจ, 2549, หน้า 21) สำหรับการสอนนั้นย่อมมีเป้าหมายให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้เรียนจะบรรลุได้มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนเป็นประการสำคัญ การเรียนการสอนมีหลายรูปแบบและวิธีการ ผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจถึงจะจัดการเรียนการสอนได้ถูกต้องเหมาะสม ซึ่งจะให้ประโยชน์แก่ผู้เรียนอย่างแท้จริง

สุภัทธรินทร์ เทียงธรรม (2545, หน้า 23) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนและการสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้ความรู้และสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ประกอบกับการจัดหลักสูตร พฤติกรรมการสอนของครู การนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอนจากการเรียนรู้อย่างเดียวมาเป็นการเรียนรู้ด้วยการกระทำจนเกิดทักษะและจินตนิสัยที่มั่นคง

ธนพันธ์ แก้วประทีป (2547, หน้า 21) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน หมายถึง ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน หลักสูตร วิธีสอน การวัดผล ตำราและเอกสารประกอบการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับครู ทั้งภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ตลอดจนการจัดบริการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนทางวิชาการต่าง ๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ประสบการณ์ให้มากที่สุดภายใต้บรรยากาศที่มีชีวิตชีวา แจ่มใส น่าเรียนรู้ เรียนสนุก รักเพื่อน ไม่มีสภาพแห่งความกลัว หวาดผวา หรือวิตกกังวล

จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนนั้น ผู้สอนจะต้องเป็นจัดกระบวนการ และสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพของนักเรียน รวมไปถึงการจัดหาวัสดุ

อุปกรณ์เพื่อให้กระบวนการสอนนั้นเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ผู้สอนจะต้องเป็นตัวอย่างที่ดี ได้ทั้งความรู้ ความสามารถและบุคลิกลักษณะ เพราะผู้สอนเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ นักเรียน ประพฤติตาม (รัตนารักษ์ ศรีพุ่มบาง, 2550, หน้า 24) ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนจะพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะค่านิยมของนักเรียนให้เป็นไป ในทิศทางที่พึงประสงค์ การเรียนการสอนนั้น มีองค์ประกอบทางด้านสิ่งแวดล้อมในการเรียนที่ ละเอียดอ่อน และมีความสำคัญเท่าเทียมกันกับเนื้อหาวิชา และจุดประสงค์การเรียน ผู้สอนจะต้อง พิจารณาเลือกใช้สภาพแวดล้อมในการเรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างสภาพ สิ่งแวดล้อมที่ดีในการเรียนการสอนนั้น คือ บรรยากาศที่ยกย่อง และส่งเสริมความสำคัญของผู้เรียน มีความรู้ร่วมสมัยจัดช่องว่างระหว่างกันและกันให้ความเป็นอิสระ และใช้ความสามารถของ ผู้เรียนมาเป็นประโยชน์ในการฝึกอบรม ทักษะและพฤติกรรมของผู้สอน จะต้องแสดงออกว่าผู้สอน มีความปรารถนาดี ยกย่อง นำนับถือ สนใจปัญหาของผู้เรียนตลอดเวลา จึงเป็นการสร้างบรรยากาศ แห่งความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก มากกว่า ความต้องการของผู้สอน (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2537, หน้า 122-123)

สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน เป็นส่วนสำคัญที่จะสร้างบรรยากาศในการเรียน การสอน เอื้ออำนวยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองจนสุดขีด- ความสามารถ จะมีลักษณะที่สำคัญคือ พฤติกรรมของครู วิธีการสอน โดยการใช้สื่อ อุปกรณ์ ตลอดจนสร้างทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน สิ่งเหล่านี้ก็มีอิทธิพลต่อการส่งเสริมให้เด็กได้รับความรู้ และ พัฒนาคำคิดสร้างสรรค์และใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตต่อไป (สุภัทรีรินทร์ เทียงธรรม, 2545, หน้า 25)

โรไมน์ (Romine, 1974, pp. 139-143) ได้ศึกษาบรรยากาศเกี่ยวกับการสอนที่จะช่วยให้ เกิดการเรียนรู้ดีขึ้น โดยสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์ ผลการศึกษาพบว่าองค์ประกอบที่จะทำ ให้ การสอนมีประสิทธิภาพ ได้แก่ บุคลิกภาพของผู้สอน เช่น ผู้สอนเป็นคนกระฉับกระเฉง มีอารมณ์ขัน สนใจในวิชาที่ตนสอน ให้ความจริงใจและเป็นกันเองกับผู้เรียน ด้านการเตรียมการสอน มีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี ชี้แจงให้ผู้เรียนทราบวัตถุประสงค์ในวิชาที่เรียน รวมทั้งแนะนำ หนังสืออ้างอิงต่าง ๆ ผู้เรียนได้รับประโยชน์สมความตั้งใจจากวิชาที่ผู้เรียนเลือกผู้เรียนมีส่วนร่วม ในกระบวนการเรียนมิได้เป็นเพียงผู้นำอย่างเดียว ด้านการเสนอเนื้อหา พูดอธิบายชัดเจน ใช้คำถาม กระตุ้นให้ผู้เรียนคิด สามารถใช้วิธีการต่าง ๆ ที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาจับฟังความคิดเห็นของ ผู้เรียนอย่างมีเหตุผล

ศิริกาญจน์ จันทร์เรือง (2543, หน้า 16-19) ได้กล่าวถึงการสร้างบรรยากาศในห้องเรียน ให้เอื้อต่อการเรียนการสอนไว้ว่า บรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เรียนและ

ผู้สอนมีความรู้สึกสบายและยอมรับซึ่งกันและกัน ทั้งผู้เรียนและผู้สอน สามารถที่จะร่วมแสดงความคิดเห็นซึ่งจะทำให้มีความรู้สึกว่ามันไม่ใช่สิ่งที่น่าเบื่อหน่ายหรือตลกขบขัน โดยการปฏิบัติ ดังนี้

1. ผู้สอนควรสร้างบรรยากาศในทางบวก ผู้เรียนจะรู้สึกยอมรับนับถือ และรู้สึกว่าการเรียนรู้นี้มีคุณค่า ได้แก่

1.1 หลีกเลี่ยงการพูดว่า “ไม่ถูกต้อง” สำหรับคำตอบของผู้เรียน ควรจะใช้คำถามเหล่านี้แทน เช่น ทำไมคุณถึงคิดอย่างนั้น หรือคุณสามารถจะอธิบายในรายละเอียดได้หรือไม่หรือใครมีความเห็นที่แตกต่างไปจากนี้บ้าง คำถามเหล่านี้จะเป็นที่ยอมรับมากกว่าและจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม

1.2 ฟังอย่างระมัดระวัง และสื่อให้เห็นว่ามีการยอมรับความคิดเห็นของผู้เรียน อย่างชัดเจนในขณะที่ผู้เรียนแสดงการยอมรับความคิดเห็นรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่แสดงความคิดเห็นอยู่

1.3 อย่าให้ผู้เรียนเกิดความอับอาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่หน้าชั้นเรียน หลีกเลี่ยงการปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนในทางที่จะทำให้ผู้เรียนได้รับความอับอายเรียกร้องความสนใจ หรือทำให้ผู้เรียนรู้สึกไม่สนใจ หลีกเลี่ยงการเยาะเย้ย ถากถาง ผู้เรียนส่วนมากจะไม่มีอารมณ์ขันเกี่ยวกับเรื่องอย่างนี้ อย่าแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานของผู้เรียน โดยไม่ได้รับอนุญาต

1.4 เมื่อผู้สอนจำเป็นต้องแสดงความคิดเห็นในทางลบ พยายามอย่าพูดเฉพาะเจาะจงถึงผู้เรียนคนใดคนหนึ่ง ถ้าต้องการจะทำเช่นนั้นควรเรียกมาพูดเป็นการส่วนตัวหลังเลิกเรียน

1.5 ปฏิบัติต่อผู้เรียนเสมือนเป็นผู้ใหญ่คนหนึ่ง

1.6 กระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นและถามคำถามในห้องเรียน

2. ผู้สอนต้องแน่ใจว่าได้สนใจผู้เรียนทุกคน ได้แก่

2.1 อย่าละเลยผู้เรียนที่เงียบขรึมหรือไม่แสดงพฤติกรรมออกมามากนัก

2.2 ผู้สอนควรตระหนักและระมัดระวังเกี่ยวกับความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบบุคคลใดบุคคลหนึ่งในกลุ่มเรียนที่อาจจะมีพฤติกรรมในทางลบ ซึ่งอาจเกี่ยวเนื่องมาจากการแต่งกาย เพศ ลักษณะ ท่าทาง หรืออายุ

2.3 ถ้าผู้สอนเชื่อว่าสามารถที่จะควบคุมการรู้สึกชอบหรือไม่ชอบบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้แล้ว ผู้สอนก็ควรระวังเกี่ยวกับลักษณะทางเชื้อชาติ หรือลักษณะส่วนบุคคลและนิสัยของผู้เรียน ซึ่งจะทำให้ผู้สอนแสดงปฏิกิริยาออกมาในทางที่ผู้เรียนรู้สึกไม่ชอบพฤติกรรมเหล่านี้ จะแสดงออกอย่างไม่รู้ตัว โดยการที่ไม่เรียกผู้เรียนเหล่านั้นตอบคำถามหรือมีส่วนร่วมในการอภิปรายหรือไม่ประสานสายตากับผู้เรียนเหล่านั้น

3. ผู้สอนควรมีการกระตุ้นผู้เรียนโดยใช้ลักษณะท่าทางเพื่อก่อให้เกิดบรรยากาศที่ดี มั่นคง และมีความเชื่อมั่น ได้แก่

- 3.1 ประสานสายตากับผู้เรียนเสมอ
- 3.2 เคลื่อนไหวไปรอบ ๆ ห้อง มีการบรรยายอย่างเป็นธรรมชาติและมีชีวิตชีวา
- 3.3 ควบคุมลักษณะท่าทางซึ่งจะแสดงออกให้เห็นถึงความไม่มั่นใจในตัวเองได้
- 3.4 ยิ้มและหัวเราะในชั้นเรียน และกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงออกด้วย
- 3.5 คุณภาพของเสียงเป็นเรื่องสำคัญ เสียงจะต้องมีพลังชัดเจนและมีเสียงดังขึ้น ๆ

ลง ๆ

4. ผู้สอนต้องพยายามรู้จักผู้เรียนทุกคนในขณะที่เดียวกันก็เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รู้จักตัวผู้สอน

- 4.1 จำชื่อผู้เรียนอย่างรวดเร็ว ในชั้นเรียนขนาดใหญ่ขอให้ผู้เรียนนั่งที่เดิมทุกครั้ง ในช่วงสองหรือสามอาทิตย์แรก ใช้แผนผังที่นั่ง ถ่ายรูปผู้เรียนและให้ผู้เรียนเขียนชื่อได้ภาพ
- 4.2 เรียนรู้เกี่ยวกับผู้เรียนแต่ละคนและยอมรับข้อมูลส่วนบุคคลเพิ่มเติม เช่น เกิดที่ไหน สนใจที่จะทำอะไรบ้าง
- 4.3 เต็มใจที่จะบอกข้อมูลส่วนตัวของผู้สอนแก่ผู้เรียน ในชั้นเรียนผู้สอนอาจจะพูดเกี่ยวกับประสบการณ์ส่วนตัว แต่ต้องใช้วิจารณญาณว่าจะพูดมากน้อยแค่ไหน
- 4.4 พยายามค้นหาสถานการณ์ส่วนบุคคลหรือสิ่งที่ขัดขวางความก้าวหน้าของการเรียน ซึ่งจะรบกวนการเรียนรู้และการเข้าชั้นเรียน เช่น ตารางงานที่ผิดปกติ ตารางการเป็นพี่เลี้ยงเด็ก และตารางรถที่สามารถจะทำให้ผู้เรียนมาเข้าชั้นเรียนไม่ทัน

5. ผู้สอนต้องเตรียมการเสริมแรงทางบวก โดยเฉพาะได้แก่

5.1 ให้ความเวลาในการแสดงความชื่นชมผู้เรียนที่สามารถทำงานได้ดีแต่ต้องระวังไม่ให้มากเกินไปจนขาดความจริงใจ

5.2 พูดกับผู้เรียนเมื่อมีการขาดส่งงาน การขาดเรียนสม่ำเสมอ และการมาสาย

6. ผู้สอนต้องจัดระบบชั้นเรียนให้เหมาะสมโดยคำนึงถึงเวลาเรียนของผู้เรียน ได้แก่

6.1 อย่ามาสาย การมาสายจะทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าการมาตรงเวลาไม่ใช่สิ่งสำคัญ สำหรับผู้สอน

6.2 อยู่ในชั้นเรียนตลอดเวลาสอน ในบางครั้งผู้สอนอาจจะออกจากชั้นเร็วกว่าปกติ แต่อย่าทำงานเป็นนิสัย ผู้เรียนอาจจะสรุปได้ว่าผู้สอนไม่เตรียมตัว ไม่สนใจในวิชาที่สอนหรือไม่คิดว่าเวลาเรียนมีความสำคัญ

6.3 สังเกตพฤติกรรมที่ขาดความสนใจ เช่น การขยับตัวเนื่องมาจากความเบื่อหน่าย การไออยู่เสมอ การมองผู้เรียนคนอื่นหรือมองหนังสือก่อนหมดเวลารวมทั้งสังเกตลักษณะท่าทางที่สนใจต่อการเรียนการขาดการประสานสายตา

6.4 เริ่มเรียนให้ตรงเวลาถึงแม้ว่าผู้เรียนจะมาไม่ครบ ถ้าไม่ทำเช่นนี้จะทำให้ผู้ที่มาตรงเวลามีความรู้สึกไม่ดี

7. ผู้สอนต้องสร้างบรรยากาศทางกายภาพในห้องเรียนให้เหมาะสม

7.1 ตรวจสอบอุณหภูมิในห้องเรียนว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ โดยอาจจะสังเกตจากปฏิกิริยาของผู้เรียน เช่น ม้วนแขนเสื้อตลอดเวลา

7.2 พยายามจัดโต๊ะให้อยู่ในลักษณะที่สบาย ๆ

7.3 แน่ใจว่าแสงอาทิตย์ที่ส่องผ่านหน้าต่างไม่ทำให้ผู้เรียนเกิดปัญหาในการมองเห็นกระดานหรือสมุดบันทึก

กล่าวโดยสรุป สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน เป็นส่วนสำคัญที่จะสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอน ครูผู้สอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างมากในการเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ผู้สอนจะต้องเป็นตัวอย่างที่ดี ได้ทั้งด้านความรู้ ความสามารถ และบุคลิกลักษณะ ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสอนและเป็นส่วนสำคัญยิ่งประการหนึ่งทำให้การสอนเกิดประสิทธิผลตามความตั้งใจก็คือ อุปกรณ์การสอน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีอิทธิพลต่อการส่งเสริมให้นักเรียนได้รับรู้และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตต่อไป

สภาพแวดล้อมด้านการให้บริการผู้เรียน

สภาพแวดล้อมด้านการให้บริการผู้เรียน แอสติน (Astin, 1971, p. 135) ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมด้านการให้บริการผู้เรียน หมายถึง ลักษณะสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่จัดให้นักเรียนนักศึกษา ได้รับความสะดวก ปลอดภัยและความสุขสบาย เช่น บริการแนะแนว บริการสุขภาพ บริการด้านสวัสดิการ บริการห้องสมุด บริการด้านประชาสัมพันธ์ บริการด้านจัดหางานและบริการด้านอาชีพ

หวน พันธุพันธุ์ (2528, หน้า 97-99 อ้างถึงใน สุภัชรินทร์ เทียงธรรม, 2545, หน้า 29-31) ได้กล่าวว่า การจัดบริการต่าง ๆ ให้แก่นักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้รับความสะดวก ปลอดภัย โรงเรียนจึงควรจัดบริการต่าง ๆ ให้เช่น การจัดบริการอาหารกลางวัน การจัดบริการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย การจัดบริการให้ความปลอดภัยแก่นักเรียน การจัดร้านค้าของโรงเรียน เป็นต้น โดยมีรายละเอียดการจัดบริการต่าง ๆ ดังนี้

1. การจัดบริการอาหารกลางวัน เพื่อให้นักเรียนได้รับประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เช่น ได้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ถูกสุขลักษณะและราคาถูก ทางโรงเรียนจึงควรจัดบริการ

อาหารกลางวันแก่นักเรียน นอกจากนี้นักเรียนจะได้ไม่ต้องไปรับประทานอาหารกลางวันที่บ้าน เพราะบ้านอยู่ไกลโรงเรียน และอาจจะเกิดปัญหามากมายตามมา โรงเรียนควรจัดสถานที่ไว้ให้นักเรียนได้รับประทานอาหารอย่างเพียงพอ สำหรับนักเรียนบางคนที่มีฐานะยากจน ไม่มีอาหารไปรับประทานและไม่มีเงินซื้อจึงไม่ได้รับประทานอาหารกลางวัน ทางโรงเรียนอาจช่วยเหลือให้นักเรียนได้รับประทานอาหารกลางวันโดยไม่ต้องซื้อแต่ต้องช่วยเหลืองานของโรงเรียน หรือจัดหาเงินทุนมาช่วยเหลือนักเรียนที่ยากจน เพื่อให้ได้รับประทานอาหารกลางวัน ดังนั้นการจัดบริการอาหารกลางวัน จึงมีประโยชน์อย่างมากต่อนักเรียน โรงเรียนจึงควรจัดบริการด้านนี้อย่างยิ่ง

ถ้าหากโรงเรียนไม่สามารถจัดบริการอาหารกลางวันได้ ก็ควรให้คนอื่นเข้ามาขายในโรงเรียน โดยทางโรงเรียนควบคุมดูแลในเรื่องความสะอาดของอาหาร ราคา คุณภาพ และต้องเป็นอาหารที่มีประโยชน์ ไม่มีสารพิษเจือปน เป็นต้น

2. การจัดบริการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย การจัดบริการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยนี้นับว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นมากสำหรับนักเรียน เพราะถ้านักเรียนมีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ก็ย่อมจะประสบความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียน ซึ่งการจัดบริการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยนั้น โรงเรียนอาจจะบริการได้หลายรูปแบบ เช่น การจัดบริการเกี่ยวกับการป้องกัน อาจจะทำได้โดยครูประจำชั้นทำการตรวจความสะอาดหรือสุขภาพของนักเรียนก่อนเข้าห้องเรียนทุกวัน หรือโรงเรียนอาจจัดให้มีการตรวจโรคแก่นักเรียน โดยเชิญแพทย์และพยาบาลมาเป็นผู้ตรวจให้ การจัดบริการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล โดยทางโรงเรียนจัดให้มีห้องพยาบาลขึ้น มียาสามัญประจำบ้าน และเตียงนอนพอสมควรและการจัดบริการเกี่ยวกับการให้การศึกษา เช่นการเชิญแพทย์หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขมาบรรยายเกี่ยวกับการป้องกัน โรคภัยไข้เจ็บ การเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์และไม่มีสารพิษเจือปน เป็นต้น

3. การจัดบริการให้ความปลอดภัยแก่นักเรียน เป็นบริการที่โรงเรียนจัดขึ้น เพื่อให้ความปลอดภัยแก่นักเรียนในการเดินข้ามถนน ความปลอดภัยจากคนร้าย อุบัติเหตุในสนามหรือโรงฝึกงานและการป้องกันเพลิงไหม้ เป็นต้น ซึ่งโรงเรียนอาจจะทำได้ด้วยการให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยดังกล่าว

4. การจัดบริการร้านค้าของโรงเรียน เพื่อจำหน่ายหนังสือ แบบเรียน เครื่องเขียนต่าง ๆ เช่น สมุด ดินสอ ปากกา ยางลบ กระดาษ ไม้บรรทัดและอื่น ๆ แก่นักเรียน โดยจำหน่ายในราคาถูกลงกว่าท้องตลาดเพื่อบริการแก่นักเรียนที่สามารถซื้อวัสดุอุปกรณ์การเรียนในราคาถูกลง และไม่ต้องเสียเวลาเดินทางไปซื้อที่ตลาด การจัดบริการด้านนี้จึงให้ความสะดวกแก่นักเรียนอย่างมาก

5. การจัดบริการเกี่ยวกับการเงิน โรงเรียนควรจัดบริการเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่นักเรียนที่ยากจน เพื่อจะได้ศึกษาเล่าเรียนจนสำเร็จ ซึ่งอาจให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียน

ในเรื่องเงินยืม การให้นักเรียนทำงานตอนเย็นหรือวันหยุดแล้วให้เงิน หรือการให้ทุนการศึกษา เป็นต้น

การให้บริการผู้เรียน ถือว่าเป็นงานที่สำคัญและควรให้ความสนใจเป็นอย่างมาก เพราะเป็นส่วนช่วยเสริมพลัง และประสบการณ์ให้กับนักเรียน นอกจากนี้ เรนน (Wrenn, 1951, p. 4 อ้างถึงใน สุภชินทร์ เทียงธรรม, 2545, หน้า 31) ให้ความเห็นว่า การให้บริการนักเรียนนั้นจะต้องสอดคล้องและเกี่ยวข้องกับการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน นโยบาย การบริหาร ภาวะเทียบ ข้อบังคับต่าง ๆ เป็นต้น ทั้งนี้การให้บริการนักเรียนจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล นักเรียนทุกคนต้องได้รับการบริการและการบริการนั้นควรเป็นการพัฒนานักเรียนทุก ๆ ด้าน ในขณะเดียวกัน การสอน การให้บริการคำปรึกษากิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน ตลอดจนการจัดการศึกษาต่าง ๆ ของโรงเรียน จะต้องคำนึงถึงนักเรียนเป็นรายบุคคลในเรื่องแรงขับ (Drive) ความสนใจและต้องการ

สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมด้านการให้บริการผู้เรียน เป็นการจัดการให้บริการต่าง ๆ ให้นักเรียนได้รับความสะดวกสบาย ปลอดภัยในทุก ๆ ด้าน ที่กล่าวไว้ในข้างต้น และโรงเรียนควรจัดการให้บริการแก่นักเรียน ให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียน

สภาพแวดล้อมด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน

สภาพแวดล้อมด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน แอสติน (Astin, 1971, p. 144) กล่าวว่ากระบวนการเรียนรู้ในการปลูกฝังสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน จึงควรมุ่งมั่นจัดการเรียนการสอนที่เป็นธรรมชาติให้ผู้เรียนรู้จักคิด ค้นคว้าวิเคราะห์เป็น แก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ครูผู้สอนจำเป็นต้องสร้างบรรยากาศทางการเรียนรู้ที่น่าสนใจ ให้นักเรียนรักที่จะเรียนรู้ตลอดชีพ บทเรียนจะต้องให้ผู้เรียนได้ใช้ปัญญาหาทางแก้ปัญหา สืบค้น ค้นคว้า พยายามหาคำตอบ รู้จักและรักการทำงานเป็นทีม ขณะเดียวกันบทเรียนก็ต้องท้าทายให้อยากเรียนรู้และเกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลินไปพร้อมกันมากกว่าการฟังคำบรรยาย หรือจดตามคำบอก ของครู เป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อมุ่งสู่การศึกษาขั้นต่อไปหรือการดำเนินชีวิตในวันข้างหน้า

บรูค (Brook, 1964, p. 51 อ้างถึงใน สุภชินทร์ เทียงธรรม, 2545, หน้า 32) แสดงความคิดเห็นว่านักศึกษาทุกคนต่างคาดหวังว่าการศึกษจะเป็นแนวทางไปสู่การดำรงชีวิตที่ราบรื่นและมีอาชีพประกอบที่แน่นอน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปีเตอร์สัน (Peterson, 1976, p. 2278-A) ที่ศึกษาสาเหตุที่นักศึกษาใช้ประกอบการตัดสินใจในการเลือกศึกษายังมหาวิทยาลัย วิลเบอร์ฟอร์ส (Wilberforce University) ปรากฏว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า มหาวิทยาลัยแห่งนี้เป็นสถาบันที่คำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้ได้แก่ ความเชี่ยวชาญทางด้านวิชาการ

สภาพสังคมปัจจุบัน การให้บริการแก่สังคมและความรุ่งโรจน์ในการประกอบอาชีพของนักศึกษาในอนาคต ซึ่งพีเตอร์สัน กล่าวว่าเรื่องเหล่านี้ตรงกับความมุ่งหวังของนักศึกษาในการศึกษาในปัจจุบัน นอกจากนี้ จากการศึกษาวิจัย สภาพแวดล้อมทางการเรียนโรงเรียนทัพระยะยาพิทยาพบว่านักเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก โรงเรียนทัพระยะยาพิทยาคม ได้มุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน สอนให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงาม อันจะนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการที่มุ่งสู่อาชีพหรือการสอบเข้าศึกษาต่อได้ (ธนพันธ์ แก้วประทีป, 2547, หน้า 70)

สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียนนั้น นักเรียนต้องการความรู้ในด้านวิชาการที่มุ่งสู่อาชีพได้ เช่น ภาษา ความชำนาญในด้านการใช้คอมพิวเตอร์ และวิชาการต่าง ๆ ในการทำงานที่จะนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการสอบเข้าทำงานหรือในการสอบเข้าศึกษาต่อ หรือความรู้ที่สามารถนำไปสู่อาชีพใหม่ ๆ ที่ตลาดต้องการ

สภาพแวดล้อมด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน

สภาพแวดล้อมด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน แอสติน (Astin, 1971, p. 147) ได้ให้ความเห็นว่า งานด้านกิจกรรมนักเรียนนักศึกษาเป็นงานที่มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้และชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียนนักศึกษาในสถาบันให้ดำเนินไปได้ด้วยดี มีความปกติสุขตลอดไปจนถึงการมุ่งพัฒนาบุคลิกภาพ การมีวินัยในตนเอง การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาความสามารถ ความสนใจ และความถนัดเฉพาะของนักเรียน นักศึกษาแต่ละคนในก้าวหน้าเป็นประโยชน์แก่ตนเองและแก่สังคมให้ได้มากที่สุด ตัวอย่างงานด้านกิจกรรมผู้เรียนที่จัดกันตามสถาบันต่าง ๆ ได้แก่ งานบริการด้านสอนซ่อมเสริม การศึกษาพิเศษ งานจัดการดูแลให้ผู้เรียนได้เข้าเรียนกับกลุ่มเพื่อน และชั้นเรียนที่เหมาะสมกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจการจัดให้ผู้เรียนได้มีกิจกรรมพิเศษในเวลาวางเพื่อฝึกให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ให้เป็นผู้มีวินัยและรู้จักปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย เป็นต้น

หวน พันธุพันธ์ (2528, หน้า 97-99 อ้างถึงใน สุภัชรินทร์ เทียงธรรม, 2545, หน้า 33) ได้ให้ความเห็นว่ากิจกรรมนักเรียน คือกิจกรรมที่โรงเรียนจัดทำขึ้นด้วยความร่วมมือของนักเรียน เช่น กิจกรรมสภานักเรียน การกีฬาศิลปวัฒนธรรม การบำเพ็ญประโยชน์หรือการสังคมสงเคราะห์ และกิจกรรมเกี่ยวกับชุมชน

กรกช ศิริ (2536, หน้า 13) ได้ให้ความหมายไว้ว่า กิจกรรมนักศึกษาคือกิจกรรมทั้งหลายที่สถาบันจัดให้แก่นิสิต หรือส่งเสริมให้นิสิตจัดกันขึ้นเองตามความสมัครใจ และด้วยความสมัครใจ

ของนิสิต เพื่อพัฒนานิสิตในทุก ๆ ด้าน นอกเหนือไปจากสิ่งที่บังคับของสถาบันต้องได้รับความเห็นชอบ การดูแลเอาใจใส่จากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้บริหารสถาบัน

อภิธรรมย์ ณ นคร (2517, หน้า 128 อ้างถึงใน มานพ งามสุวรรณ, 2542, หน้า 48) ได้ให้จุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมนักเรียนไว้ว่า

1. เพื่อให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย
2. เพื่อให้มีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
3. เพื่อให้มีความเข้าใจและเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมี

พระมหากษัตริย์เป็นประมุข

4. เพื่อให้มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่ภายในขอบเขตของกฎหมาย
5. เพื่อให้มีความซาบซึ้งในคุณค่าและดำรงส่งเสริมเอกลักษณ์และวัฒนธรรมอันดีงาม

ของไทย

6. เพื่อให้เกิดความรักและความสามัคคีในหมู่คณะ
7. เพื่อส่งเสริมทักษะ ความถนัดและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
8. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจ และให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
9. เพื่อรู้จักบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม และสร้างเสริมความมั่นคงของชาติ
10. เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา
11. เพื่อให้เป็นผู้มีคุณธรรม และจริยธรรมอันดีงาม

เนื่องจากนักเรียนนักศึกษาไม่ชอบการเรียนรู้ในห้องเรียน เพียงอย่างเดียว นักศึกษาต้องการให้การเรียนรู้ได้สัมพันธ์กับสภาพเป็นจริงของสังคม ต้องการเข้าไปสัมผัสหรือมีส่วนในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของสถาบันและสังคม แต่หลักสูตรการศึกษาของสถาบันก็มีข้อจำกัดทางวิชาการไม่สามารถเสริมสร้างพัฒนาการรอบด้านได้ ด้วยระเบียบของเวลาอันจำกัด ไม่สามารถตอบสนองความต้องการความสนใจของผู้เรียนได้ครบถ้วน ฉะนั้น ถ้ามีกิจกรรมนอกเหนือไปจากกิจกรรมในชั้นเรียน คือ จัดเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือกิจกรรมนักศึกษาจะช่วยส่งเสริมสิ่งที่กิจกรรมในหลักสูตรไม่สามารถให้ได้ทั้งหมด ทำให้นักศึกษามีโอกาสสัมผัสและเรียนรู้สังคมรวมทั้งทำประโยชน์ให้แก่สถาบันและสังคมด้วย (ชนพันธ์ แก้วประทีป, 2547, หน้า 31) ซึ่งแมคคาวน์ (MacKown, 1956, p. 132 อ้างถึงใน เฉลิม พรหมคุณาภรณ์, 2539) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของสภาพแวดล้อมด้านการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตร เป็นการเสริมการเรียนรู้จากห้องเรียนและสนองความต้องการพื้นฐานที่แสดงออก ฝึคนักเรียนให้สามารถดำเนินชีวิตในสังคมประชาธิปไตย สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข พัฒนาศีลธรรมและระเบียบวินัย

นอกจากนี้ยังเป็นการค้นหาและพัฒนาความสามารถพิเศษของนักเรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วย

สรุปได้ว่าสิ่งแวดล้อมด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน งานด้านนี้มีลักษณะแตกต่างไปจากงานด้านอื่น แต่ก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่างานด้านอื่น ๆ เลย ผู้บริหาร โรงเรียนที่มุ่งหวังจะให้ผู้เรียนแต่ละคนได้รับความสำเร็จในด้านการศึกษาล่าเรียน ตลอดจนให้มีพัฒนาการด้านต่าง ๆ ได้แก่ ทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคมไปด้วยดี จำเป็นจะต้องรับผิดชอบในการจัดดำเนินการและควบคุมให้งานด้านกิจกรรมผู้เรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน

สภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน เป็นสภาพแวดล้อมที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อนักเรียนอย่างมาก เพราะกลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ และคุณธรรม นักเรียน นักศึกษาต้องใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ในสถานศึกษา จึงต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในกลุ่มเพื่อน (นันทธีรภักดิ์, ชื่นศิริกิจ, 2549, หน้า 28) นอกจากนี้ สภาพแวดล้อมสังคมกลุ่มเพื่อนยังมีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่และพัฒนาการด้านการเลือกคบเพื่อน กิจกรรมสังคมในกลุ่มเพื่อน การใช้เวลาว่างในกลุ่มเพื่อน และเทคนิคในการปรับตัวให้เข้ากับกลุ่มเพื่อนของมวลสมาชิก นักเรียน นักศึกษาเป็นผู้ที่มีความต้องการทางสังคม ต้องการเพื่อนสนิท ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครอบครัวมีน้อยลง มีกลุ่มเพื่อนเข้ามามีบทบาทต่อนักเรียนมากขึ้น ทั้งในด้านทัศนคติ ทักษะ สติปัญญา ความรู้ความสามารถและบุคลิกภาพของนักเรียน (Newcomb, 1962, p. 79)

แอสติน(Astin, 1971, p. 136) ได้ศึกษาวิจัยพบว่าการเลือกสาขาวิชาและอาชีพของนักศึกษา มักจะคล้อยตามกลุ่มเพื่อน หรือกล่าวได้ว่า นักศึกษาจะยึดถือการตัดสินใจการเลือกของตนเอง หรือจะเปลี่ยนแปลงการเลือกนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับว่ามีจำนวนของเพื่อนที่เลือกสาขาอาชีพเดียวกันสูง กลุ่มเพื่อนร่วมสถาบันศึกษาและร่วมชั้น มีอิทธิพลในการปรับตัวและการดำรงชีวิตในสังคมโรงเรียน ซึ่งเปรียบเสมือนสังคมย่อย

อรพันธุ์ ประสิทธิ์รัตน์ (2533, หน้า 48) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้น ประกอบด้วย

1. ความสนใจในการเรียนของเพื่อนร่วมชั้น ได้แก่
 - 1.1 ถือการเรียนเป็นเรื่องสำคัญ
 - 1.2 ติดตามเนื้อหาที่เรียนตลอดเวลา
 - 1.3 ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากที่เรียนในห้องเสมอ
 - 1.4 ร่วมอภิปรายต่าง ๆ ในชั้นเรียนเสมอ

- 1.5 แข่งขันเรียนและทำกิจกรรม
2. พฤติกรรมการเรียนของเพื่อนร่วมชั้นได้แก่
 - 2.1 ทำงานร่วมกับผู้เรียนอื่น ๆ
 - 2.2 มาเรียนสม่ำเสมอ
 - 2.3 ส่งการบ้านหรือรายงานตามกำหนดเวลา
 - 2.4 ซื่อสัตย์ สุจริตในขณะที่สอบ
 - 2.5 จัดงานอย่างเป็นระเบียบ
 - 2.6 เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
 - 2.7 มีอารมณ์ขัน และสนุกสนานกับการเรียน
 - 2.8 สนใจตอบคำถามครูขณะเรียน
3. พฤติกรรมของเพื่อนร่วมชั้น ได้แก่
 - 3.1 แต่งกายสะอาดเรียบร้อย
 - 3.2 เฉลียวฉลาด
 - 3.3 รักสงบ ไม่ชอบทะเลาะวิวาท
 - 3.4 เคารพนับถือครูทั้งต่อหน้าและลับหลัง
 - 3.5 สนใจวิธีการสอนของครู
4. การมีพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนของเพื่อนร่วมชั้น
 - 4.1 การเข้าห้องเรียนช้า
 - 4.2 คุยเสียงดังในขณะที่เรียนอยู่ในชั้น
 - 4.3 เรียนอ่อน
 - 4.4 โต้เถียงอย่างไร้เหตุผล

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530, หน้า 45-46) ได้กล่าวถึงอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ดังนี้

1. เป็นกลุ่มที่จะประสานชีวิตจากสังคมในบ้านไปสู่สังคมมหาวิทยาลัย ทำให้นิสิตได้รู้สึกว่าตนเองประสบความสำเร็จในด้านใดด้านหนึ่ง
2. เป็นกลุ่มที่สนับสนุนและเป็นเครื่องมือให้บรรลุเป้าหมายทางพุทธิปัญญาของการศึกษาในมหาวิทยาลัย
3. เป็นกลุ่มที่สนับสนุนสนองอารมณ์จิตใจ และความต้องการของนิสิตซึ่งอาจจะไม่ตรงกับอาจารย์ห้องเรียนและมหาวิทยาลัย
4. เป็นกลุ่มที่เปิดโอกาสให้นิสิตเรียนรู้ และเข้าใจชีวิตการอยู่ร่วมกัน การสมาคมและการทำงานกับคนที่มิภูมิหลังแตกต่างกันได้ดี

5. กลุ่มเพื่อนอาจมีการยุยงให้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ กระตุ้นให้เกิดความคิดหรือประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้กำลังใจในการเปลี่ยนแปลงของนิสัย หรือกลุ่มเพื่อนก็อาจจะช่วยกันบำรุงรักษาสภาพที่คงเดิมไม่ยอมเปลี่ยนแปลง

6. นิสิตที่เรียนไม่ค่อยดีหรือมีความผิดหวัง กลุ่มเพื่อนจะช่วยให้นิสัยเลือกทางออกทางอื่น หรือช่วยให้นิสัยมีภาพพจน์ทางบวก โดยจะสนับสนุนให้ความสนใจต่อสิ่งอื่นที่ไม่ใช่การศึกษา

7. องค์การบริหารนิสิตมักจะมีหน้าที่เป็นพรรคพวกของนิสิตแต่ละคน อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนดังกล่าวเป็นผลมาจากการรวมตัวของนิสิต มีการแพร่จากแต่ละคนไปสู่กลุ่มไปสู่บุคคลากรใช้ชีวิตในสังคมมหาวิทยาลัย ตลอดจนพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนิสิตให้เจริญงอกงาม

กลุ่มเพื่อนจะช่วยให้นักศึกษามีความมั่นใจและพอใจในตนเองยิ่งขึ้น กลุ่มเพื่อนจะตอบสนองความสนใจของนักศึกษาที่ไม่ได้รับการตอบสนองด้านวิชาการหรือมีความล้มเหลวทางวิชาการมาแล้ว กลุ่มเพื่อนจะช่วยฝึกการเข้าสังคมและการสร้างความสัมพันธ์ส่วนตัว มีผลทำให้นักศึกษาสามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ ช่วยฝึกทักษะทางสังคม ช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพที่มั่นคง (Feldman & Newcomp, 1976, pp. 225-230 อ้างถึงใน ทศนา ทองภักดี, 2551, หน้า 22) ส่วนด้านความสัมพันธ์ในหมู่เพื่อนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษานั้น เดวิด (David, 1971, p. 578) ได้ศึกษาพบว่านักศึกษาที่มีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นมาก มีแนวโน้มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักศึกษาที่มีความพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนน้อย นอกจากนี้ ซีกัลป์ และซีกัลป์ (Siegel & Siegel, 1957 อ้างถึงใน เฉลิมพรหมคุณากรณ์, 2539) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องกลุ่มอิง (Reference group) ความเป็นสมาชิกกลุ่มและการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ พบว่าทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการเชื่อฟังผู้มีอำนาจ และทัศนคติต่อสถานภาพทางสังคมของตนเองจะเปลี่ยนแปลงมากที่สุดเมื่อนักศึกษาจำเป็นต้องนำสมาชิกของกลุ่มที่ไม่พึงพอใจมาเป็นกลุ่มอิงของตน ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าเพื่อนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

โดยสรุป สภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อนเป็นสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อนักเรียน นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษา เพราะกลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการด้านความรู้ เช่น ความสนใจเรียน พฤติกรรมการเรียน และมีผลต่อทัศนคติ บุคลิกภาพและคุณธรรมของนักเรียน นักศึกษา ตลอดจนการปรับตัวและการดำเนินชีวิตในสถานศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ประภาศรี สุกันทรบุตร (2522 อ้างถึงใน สุภัทรินทร์ เทียงธรรม, 2545, หน้า 41)

ได้กล่าวถึง บรรยากาศในการเรียนการสอนโดยสรุปได้ว่า การเรียนการสอนมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ ผู้สอน ผู้เรียน และการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ผู้สอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการจัดการเรียนการสอน เพราะจะเป็นผู้กำหนดบรรยากาศที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนแต่ละครั้ง และเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพไม่ว่าจะเป็นบรรยากาศทางจิตวิทยา ซึ่งผู้สอนและผู้เรียนมีส่วนร่วมสร้างและกำหนดขึ้น

สุภัทรินทร์ เทียงธรรม (2545, หน้า 59-60) ได้วิจัยเรื่อง สภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทคนิค วิทยาลัยการสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ใน 6 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการให้บริการผู้เรียน ด้านการจัดการศึกษา เพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียนและด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาทั้งชายและหญิงนักเรียนหลักสูตร ปวช. รวมทั้งนักเรียนนักศึกษาภาคปกติและนักศึกษาภาคพิเศษ มีความเห็นต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียน โดยรวมเกือบทุกด้านมีความเหมาะสมปานกลาง ยกเว้น ด้านการเรียนการสอน มีความเหมาะสมมาก เมื่อเปรียบเทียบความเห็นของนักเรียน นักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ทั้งชายและหญิง นักเรียนหลักสูตร ปวช. และนักศึกษาหลักสูตร ปวส. รวมทั้งนักเรียน นักศึกษาภาคปกติและนักศึกษาภาคพิเศษ ในทุกด้าน ไม่แตกต่างกันและพบว่า นักศึกษาภาคพิเศษ มีความเห็นต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียนโดยรวม ด้านอาคารสถานที่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียนและด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ในลักษณะสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสูงกว่านักเรียนนักศึกษาภาคปกติ ส่วนด้านการให้บริการผู้เรียนและด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน นักเรียนนักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความเห็นไม่แตกต่าง

นพรัตน์ สายคุณ (2546, หน้า 83-88) ได้ทำวิจัยเรื่อง การดำเนินงานเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านกราม อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ การศึกษาพบว่า สภาพแวดล้อมโรงเรียนบ้านกรามทั้ง 2 ด้าน คือ สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน และสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน พบปัญหาสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน มีแสงสว่างไม่เพียงพอ บรรยากาศไม่เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน และปัญหาสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนขาดการดูแลรักษาความสะอาด อาคารสถานที่ทำให้ไม่เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ เมื่อได้ดำเนินการจัดกิจกรรมประกวดชั้นเรียน กิจกรรมพัฒนาบริเวณ โรงเรียนให้เป็นจุดศึกษา

และกิจกรรมกลุ่มสืบทอดขอบบริเวณพื้นที่ โดยดำเนินการพัฒนาร่วมกันระหว่างคณะครูและนักเรียน ทำให้สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนปรับเปลี่ยนอยู่ในระดับดี

พิทักษ์ สมาน (2547, หน้า 57-59) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์ 2 จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิง รวมทั้งนักเรียนที่เรียนระดับชั้นต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการบริหาร ด้านห้องเรียน ด้านกลุ่มเพื่อน ส่วนด้านอาคารสถานที่ อยู่ในระดับปานกลางและเมื่อเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง และนักเรียนที่เรียนอยู่ในระดับชั้นต่างกัน พบว่า มีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ธนพันธ์ แก้วประทีป (2547, หน้า 67) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียน โรงเรียนทัพพระยาพิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 กิ่งอำเภอโคกสูง จังหวัดระยอง พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนทัพพระยาพิทยา ทั้งโดยรวมและรายด้าน ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมในระดับมาก ยกเว้นด้านการให้บริการผู้เรียนที่อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนตามความคิดเห็นของผู้เรียนเพศชายและเพศหญิง ทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนนักเรียนที่เรียนอยู่ในช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ทั้งโดยรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตุ้ย สุวรรณทอง (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โรงเรียนคำแสนวิทยาสรรค์ อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู ผลการศึกษา พบว่า สภาพแวดล้อมของโรงเรียนคำแสนวิทยาสรรค์ก่อนที่จะมีการพัฒนาไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน คือ ห้องเรียนไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย สกปรก ไม่มีการตกแต่งห้องเรียน ป้ายนิเทศขาด การเอาใจใส่ ดูแลรักษา โต๊ะ เก้าอี้จัดไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย ทำให้บรรยากาศไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน หลังจากที่ได้ดำเนินการพัฒนาสภาพแวดล้อมโดยใช้กิจกรรมพัฒนา คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การดำเนินกิจกรรมพัฒนา 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมโครงการประกวดห้องเรียน กิจกรรมโครงการวันรักษ์โรงเรียน ปรากฏว่า การพัฒนาสภาพแวดล้อมเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น คือ สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน ห้องเรียนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด สวยงาม มีการตกแต่งห้องเรียน จัดป้ายนิเทศให้ความรู้ทางวิชาการให้เป็นปัจจุบัน และสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน มีบรรยากาศที่สวยงาม ปลูกไม้ดอกไม้ประดับรอบ ๆ อาคาร มีความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย มีการจัดสวนหย่อม ตกแต่งอย่างสวยงาม เอื้อต่อการเรียนรู้

ของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน มีความตระหนักและความรับผิดชอบร่วมกันในการพัฒนาสภาพแวดล้อมทั้งภายในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียน

วาด พายุพล (2548, หน้า 111-115) ได้ทำวิจัย เรื่อง การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้โรงเรียนบ้านเมืองเสือ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ผลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการและการศึกษาดูงานเห็นแนวทางในการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน โดยบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์และกติกาเพื่อใช้ในการปฏิบัติ ทำให้การพัฒนาดำเนินไปในการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ภายนอกห้องเรียนได้ดำเนินการพัฒนาใน 4 ด้าน คือ อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ การบริหาร และชุมชน ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานด้านอาคารสถานที่พัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ภายนอกห้องเรียนมากที่สุด สรุปผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ การมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์และกติกาเพื่อใช้ในการปฏิบัติ ทำให้การพัฒนาดำเนินไปในการพัฒนาสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้นและสามารถนำไปใช้กับโรงเรียนอื่นที่สนใจ โดยนำไปใช้และพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพ

รัตนารักษ์ ศรีพุ่มบาง (2550, หน้า 88) ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักศึกษาสถาบันพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักศึกษาสถาบันพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี โดยรวมและรายด้าน มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า เกือบทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านสุขภาพ ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านกิจกรรมผู้เรียน ด้านอาคารสถานที่ และด้านการบริหาร ทั้งนี้ผู้สอนให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนเป็นหลัก

งานวิจัยต่างประเทศ

กัมปีซาโน (Campisano, 1992, pp. 65-66) ได้ศึกษาตัวแบบเชิงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบของสิ่งแวดล้อมของที่ทำงานในโรงเรียนมัธยมสอนศาสนา ที่มหาวิทยาลัยแห่งรัฐออริโซนา วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีวิเคราะห์ปัจจัย (Factor analysis) และวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ผลการศึกษาพบว่า ถ้าโรงเรียนต้องการบรรลุสิ่งต่อไปนี้ คือ ประสิทธิภาพขององค์การ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นไปตามเป้าหมายของโรงเรียน การมอบหมายงานที่เหมาะสมกับครู และครูที่ตั้งใจทำงานนั้น ครูใหญ่ต้องจัดสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเสริมสร้างความคิดริเริ่มลดการทำงานที่ก่อให้เกิดความกำกวมในบทบาทหน้าที่ และการขัดแย้งในการทำงาน ควรมีความสมดุลระหว่างระบบราชการกับความเป็นอิสระในวิชาชีพครู ครูใหญ่ต้องเลือกครูใหม่ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในการทำงานของโรงเรียน

บัวร์เซียม (Bursheim, 1993, pp. 66-67) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการจัดสิ่งแวดล้อมทางการเรียนแบบรวมกลุ่ม (สหกรณ์) กับวัฒนธรรมการทำงานในโรงเรียนที่มหาวิทยาลัยมินิโซต้า โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดสิ่งแวดล้อมในการเรียนแบบรวมกลุ่มกับวัฒนธรรมการทำงานในโรงเรียนในด้านที่ว่า การจัดการ โรงเรียนและหมวดวิชาแบบใด ที่มีผลต่อวัฒนธรรมการทำงาน โดยใช้แบบสำรวจ 2 ชุด คือ รูปแบบการทำงานในโรงเรียน ของ Dr.Snyder และแบบสำรวจการจัดสิ่งแวดล้อมทางการเรียนแบบรวมกลุ่มของ Dr.Snyder กลุ่มตัวอย่างเป็นครูอนุบาล ครูประถมศึกษาปีที่ 6 ครูใหญ่ใน 18 โรงเรียนของรัฐมินิโซต้า โคโลราโด และเพนซิลเวเนีย ผลการศึกษา พบว่า การเรียนแบบรวมกลุ่มกับวัฒนธรรมการทำงานแบบให้ผลผลิต มีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระยะเวลาที่โรงเรียนเข้าร่วมโครงการจัดสิ่งแวดล้อมแบบ เรียนรวม และความคิดเห็นของครูใหญ่ที่เข้าร่วมโครงการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ชิน (Chin, 1994, p. 2970-A) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมของนักเรียนมัธยมศึกษา ครูฝึกสอน และครูประจำการ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในได้หวั่น ผลวิจัยพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาในชนบท มีระดับความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อม เจตคติ และพฤติกรรมต่อสิ่งแวดล้อม ดังนี้ นักเรียนที่มีระดับชั้นสูงกว่าจะมีคะแนนทดสอบน้อยกว่านักเรียนที่มีระดับชั้นต่ำกว่า ครูชนบทมีความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมน้อยกว่าครูในเมือง เด็กผู้หญิงจะเอาใจใส่ปัญหาสิ่งแวดล้อมมากกว่าเด็กผู้ชาย ครูที่ฝึกสอนและครูประจำการมีความรู้ไม่แตกต่างกับนักเรียนมัธยมศึกษา และครูประจำการจะเอาใจใส่ต่อสิ่งแวดล้อมมากกว่าผู้อื่น

เซนท์เนอร์ (Zentner, 2001, p. 99) ได้นำเสนอรายงานการวิจัยระดับปริญญาเอก ในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างวินัยนักเรียนกับทักษะด้านอื่น ๆ ของนักเรียน พบว่าการปฏิรูปการศึกษาเชิงบังคับได้ก่อให้เกิดการบริหารของโรงเรียนในส่วนที่เกี่ยวกับความต้องการของนักเรียน ระเบียบวินัยของโรงเรียน การแก้ไขปัญหาวินัยของนักเรียน และการปรับปรุงความประพฤติของนักเรียน พบว่าโรงเรียนควรจัดกลไกและสภาพแวดล้อมในการบริหาร เพื่อให้บุคลากรของโรงเรียน ได้ดูแลปัญหาด้านวินัยของนักเรียนได้อย่างเต็มที่ ช่วยให้นักเรียนได้ทราบความตั้งใจจริงที่จะแก้ปัญหาของโรงเรียน ไม่ใช่เป็นการจัดฝึกแต่เป็นการส่งเสริมช่วยเหลือ สนับสนุน ให้นักเรียนได้แก้ไขความประพฤติของตนเอง และพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

ฟิชเชอร์ และ คิม (Fisher & Kim, 1999, pp. 239-241) ได้ศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตร์ทั่วไปที่ใช้แนวความคิดกลุ่มสร้างสรรค์ความรู้ที่มีต่อสภาพแวดล้อมการเรียนรู้อชีววิทยาศาสตร์ในประเทศเกาหลี ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนระดับเกรด 10 มีการรับรู้สภาพแวดล้อมการเรียนรู้อตามแนวความคิดกลุ่มสร้างสรรค์ความรู้มากกว่านักเรียนระดับเกรด 11 ที่ไม่เรียนหลักสูตรใหม่นี้

ฟอนทานเนลลา (Fontanella, 2008) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่แตกต่างกับการรับรู้ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลทางตอนเหนือของรัฐเวอร์จิเนีย โดยศึกษาตัวแปรที่มีผลต่อเป้าหมายการศึกษา 5 ด้าน คือ ความแตกต่างของนักเรียนความแตกต่างของหลักสูตร การเรียนรู้ของนักเรียนกับปฏิสัมพันธ์ของกลุ่ม ความต้องการศึกษาต่อในอนาคต และจุดหมายการรับรู้ตามการสนับสนุนของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เกรด 11 จากโรงเรียนรัฐบาล จำนวน 10 โรงเรียน ผลการวิจัย พบว่าโรงเรียนและห้องเรียนในโรงเรียนรัฐบาลมีความแตกต่างกันในระดับสูง ในเรื่องของหลักสูตรและการแลกเปลี่ยนทางสังคม ความแตกต่างของหลักสูตรมีความสัมพันธ์กับการเพิ่มความรู้ความเข้าใจในมุมมองที่ต่างไปจากเดิมของนักเรียนในระดับที่สูงขึ้น นักเรียนที่อยู่ในสภาพแวดล้อมทางการเรียน ที่ต่างกัน สามารถอยู่ร่วมกับสมาชิกในกลุ่มที่ต่างเชื้อชาติและจริยธรรม มีความเต็มใจในการให้ความร่วมมือกันทำงานในสภาพแวดล้อมของห้องเรียนที่ต่างกัน นักเรียนที่เข้าศึกษาในโรงเรียนเหล่านี้มีความต้องการที่จะศึกษาและทำงานร่วมกับกลุ่มที่มีหลายเชื้อชาติมากกว่าที่จะแยกตัวออกมาจากกลุ่มเพื่อน และการรับรู้โอกาสทางการศึกษาของนักเรียนระหว่างกลุ่มที่มีความแตกต่างทางเชื้อชาติ จริยธรรม และฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว มีความเท่าเทียมกันในระดับสูง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ สามารถสรุปได้ว่าสภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และพัฒนาการในทุก ๆ ด้านของนักเรียน การพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้ดีขึ้นเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การเรียนการสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น คือ การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน นักศึกษา ไม่ว่าจะเป็นด้านอาคารสถานที่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการให้บริการนักเรียน ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน และด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ซึ่งเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้สอนและผู้เรียน เป็นตัวกลมเกลียวคลึงภาพสามารถควบคุม พฤติกรรมของนักเรียน มีอิทธิพลในการปรับตัวและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมของสถานศึกษา อีกทั้งยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับบุคลากรใน โรงเรียนทุกประเภท ทั้งครูผู้สอน นักเรียน และบุคลากรต่าง ๆ ในโรงเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) มุ่งศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของ โรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมด้านการให้บริการนักเรียน สภาพแวดล้อมด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน สภาพแวดล้อมด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน และสภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การหาคุณภาพเครื่องมือ
5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการจัดกระทำข้อมูล
6. เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถาม
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร ตำบลนาเกลือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 425 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางการสุ่มตัวอย่างของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การศึกษา จำนวน 205 คน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามเพศและแผนการเรียน
ของนักเรียน โรงเรียน โปธิสัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

แผนการเรียน	จำนวนประชากร			จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์	65	88	153	37	57	94
คณิตศาสตร์-ภาษาอังกฤษ	33	71	104	13	42	55
ศิลป์-ภาษา	40	52	92	7	23	30
ทั่วไป	25	51	76	6	20	26
รวมทั้งสิ้น	163	262	425	63	142	205

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ประเภทมาตราส่วน
ประมาณค่า (Rating scale) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด
ทฤษฎีของแอสติน (Astin, 1971) โดยกำหนดโครงสร้างของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน
ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ เกี่ยวสถานภาพของผู้ตอบคำถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน โปธิสัมพันธ์
พิทยาคาร เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ตามแนวคิดของลิเคอร์ท์ (Likert, 1987 cited in
Best & Kahn, 1993, p. 247) เพื่อวัดระดับความเหมาะสมที่มีต่อสภาพแวดล้อม 6 ด้าน คือ
แบ่งออกเป็น 5 ระดับ มีจำนวน 60 ข้อ อันส่งผลต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียน โดยมีเกณฑ์การให้
คะแนน ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ลักษณะสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ลักษณะสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมมาก

ระดับ 3 หมายถึง ลักษณะสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ลักษณะสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ลักษณะสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมจากเอกสารและตำราทั้งในและต่างประเทศ ตามองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดความเหมาะสมของโรงเรียน โพรธัมพันธ์พิทยาคาร จากหนังสือและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยยึดแนวคิดทฤษฎีของแอสติน (Astin, 1971) และศึกษาแบบสอบถามของสุภัทรินทร์ เทียงธรรม (2545) และธนพันธ์ แก้วประทีป (2547) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตามระดับความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของ โรงเรียน โพรธัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี 6 ด้าน ได้แก่

- 2.1 ด้านอาคารสถานที่
- 2.2 ด้านการเรียนการสอน
- 2.3 ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน
- 2.4 ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน
- 2.5 ด้านการให้บริการผู้เรียน
- 2.6 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน

การหาคุณภาพเครื่องมือ

การหาคุณภาพแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการหาความเที่ยงตรง (Validity) การหาอำนาจจำแนกรายข้อ (Item discrimination) และความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ

1. การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity)

1.1 นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

1.2 นำแบบสอบถามฉบับปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา ความเหมาะสมเกี่ยวกับปริมาณข้อคำถาม พิจารณาความชัดเจนของภาษา ข้อคำถาม และตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (IOC) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย

1.2.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก หัวหน้าภาควิชาการบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

1.2.2 นายสมศักดิ์ ดั่งเจริญ ผู้อำนวยการ โรงเรียน โพรธัมพันธ์พิทยาคาร

1.2.3 นายถาวร เขียนเสมอ ผู้อำนวยการโรงเรียนระยองวิทยาคมศึกษาศาสตร์
 อุดสาหกรรม

1.3 กำหนดโครงสร้างเนื้อหาและน้ำหนักความสำคัญของแบบสอบถาม
 โดยปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ

1.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ
 จุดประสงค์ (IOC) มาวิเคราะห์หาค่าความสอดคล้องเป็นรายข้อ ซึ่งมีค่า +1, 0 และ -1 ผู้วิจัยคัดเลือก
 เฉพาะข้อที่วิเคราะห์ได้ค่า IOC มากกว่า 0.50 (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2548) โดยมีค่าความสอดคล้อง
 ดังนี้

+1 หมายถึง ข้อคำถามวัดได้สอดคล้องกับเนื้อหา

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้สอดคล้องกับเนื้อหา

-1 หมายถึง ข้อคำถามวัดได้ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

1.5 ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

2. การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำ
 เครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้

2.1 นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียน
 ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 40 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่า
 อำนาจจำแนกรายข้อ (Item discrimination) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน
 (Pearson's product moment correlation coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-
 total correlation) ได้ค่าสหสัมพันธ์ (r) รายข้อของแบบสอบถาม ระหว่าง .20 ถึง .80

2.2 หลังจากนั้นนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability)
 ด้วยวิธีการประมาณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient)
 ของแบบสอบถามด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และผลการวิเคราะห์จากการทดลองใช้
 เครื่องมือการวิจัยกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยมีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรที่ใช้
 ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .97 ซึ่งเป็นที่ยอมรับได้ จึงนำไปใช้เก็บรวบรวม
 ข้อมูลเพื่อการวิจัยต่อไป

2.3 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์
 เพื่อผู้วิจัยจะนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในลำดับต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้
 - 1.1 ผู้วิจัยจัดทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 1.2 เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 205 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 205 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
2. การจัดกระทำข้อมูล
 - 2.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงรหัส ให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อ และบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ PSPP
 - 2.2 นำผลการคำนวณมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัยต่อไป

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถาม

การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์การประเมินตามแนวทางของ เบสต์ และคานัน (Best & Kahn, 1993, pp. 179-187) ดังนี้

- 4.51-5.00 หมายถึง นักเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมโรงเรียน
ในระดับเหมาะสมมากที่สุด
- 3.51-4.50 หมายถึง นักเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมโรงเรียน
ในระดับเหมาะสมมาก
- 2.51-3.50 หมายถึง นักเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมโรงเรียน
ในระดับเหมาะสม ระดับปานกลาง
- 1.51-2.50 หมายถึง นักเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมโรงเรียน
ในระดับเหมาะสมน้อย
- 1.00-1.50 หมายถึง นักเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมโรงเรียน
ในระดับเหมาะสมน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สำหรับวิเคราะห์ผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียน โรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่

ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) การทดสอบค่าที (t-test) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นของนักเรียน จำแนกตามเพศ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นของนักเรียน จำแนกตามแผนการเรียน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของ โรงเรียนโพธิ์สัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเริ่มจากการกำหนด สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนด สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้คือ

\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
SD	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
df	แทน	ค่าชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
SS	แทน	ค่าผลบวกกำลังสอง (Sum of squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสอง (Mean square)
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็น (Probability)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรายงานการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของ โรงเรียนโพธิ์สัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยได้ดำเนินการวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางการเรียน โรงเรียนโพธิ์สัมพันธ์พิทยาคาร ออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของ โรงเรียนโพธิ์สัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของ โรงเรียนโพธิ์สัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของ โรงเรียนโพธิ์สัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามแผนการเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนโพธิ์สัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) รายด้านและรายข้อแล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ระดับสภาพแวดล้อมที่กำหนดไว้ เพื่อกำหนดระดับและจัดลำดับ ปราบปรามผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 2-8

ตารางที่ 2 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพแวดล้อมทางการเรียน โรงเรียนโพธิ์สัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวม และรายด้าน

สภาพแวดล้อมโดยรวม	นักเรียนระดับชั้น ม.6			
	n = 205			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. ด้านอาคารสถานที่	3.51	.58	มาก	5
2. ด้านการเรียนการสอน	3.76	.59	มาก	1
3. ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน	3.63	.64	มาก	3
4. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	3.77	.68	มาก	2
5. ด้านการให้บริการนักเรียน	3.21	.62	ปานกลาง	6
6. ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวัง ของนักเรียน	3.52	.67	มาก	4
รวม	4.28	.61	มาก	-

จากตารางที่ 2 พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนโพธิ์สัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงอันดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน และด้านอาคารสถานที่ ตามลำดับ ยกเว้นด้านการให้บริการนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 3 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพแวดล้อมทางการเรียน
ของโรงเรียนโพธิ์สัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านอาคารสถานที่

สภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านอาคารสถานที่	n = 205			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. ความสงบร่มเย็นภายในบริเวณ โรงเรียน	3.65	0.80	มาก	3
2. ความเพียงพอของแสงสว่างภายในห้องเรียน	3.93	0.76	มาก	1
3. ความสะดวกของการถ่ายเทอากาศ ภายในเพียงพอ	3.47	0.87	ปานกลาง	7
4. ความสะอาดของห้องเรียน	2.94	0.91	ปานกลาง	10
5. ความสะอาดสวยงามของบริเวณโรงเรียน	3.62	0.76	มาก	4
6. ความเพียงพอของห้องเรียน เพื่อการเรียนการสอน	3.62	0.93	มาก	5
7. ความเพียงพอของห้องปฏิบัติการ	3.59	0.92	มาก	6
8. ความเพียงพอของเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ใน ห้องปฏิบัติการ	3.40	0.93	ปานกลาง	8
9. ความเหมาะสมของจำนวนที่นั่งพักผ่อนในบริเวณ โรงเรียน	3.19	1.04	ปานกลาง	9
10. ความเพียงพอของโต๊ะ เก้าอี้ภายในห้องเรียน	3.70	0.89	มาก	2
รวม	3.51	.58	มาก	-

จากตารางที่ 3 พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนโพธิ์สัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านอาคารสถานที่ โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเรียงอันดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ความเพียงพอของแสงสว่างภายในห้องเรียน ความเพียงพอของโต๊ะ เก้าอี้ภายในห้องเรียน และความเพียงพอของห้องเรียน เพื่อการเรียนการสอน ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ย อันดับสุดท้าย คือ ความสะอาดของห้องเรียน

ตารางที่ 4 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการเรียนการสอน

สภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านการเรียนการสอน	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 n = 205			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. ความเหมาะสมของหลักสูตรกับตลาดแรงงาน	3.60	.72	มาก	9
2. ความรู้ความสามารถในการสอนของครูผู้สอน	4.02	.74	มาก	1
3. ความสามารถในการสาธิตหรือแสดงขั้นตอนในการสอนภาคปฏิบัติของครูผู้สอน	3.85	.75	มาก	2
4. ความมีขั้นตอนในการสอนของครูผู้สอนแต่ละวิชา	3.77	.80	มาก	6
5. ความสามารถในการใช้สื่อประกอบการสอนของครูผู้สอน	3.80	.77	มาก	4
6. ความยุติธรรมในการวัดผลประเมินผลของครูผู้สอน	3.55	.84	มาก	10
7. ความมีเทคนิคที่ดีในการสอนของครูผู้สอน	3.76	.85	มาก	7
8. ความเหมาะสมของบรรยากาศในห้องเรียนกับการเรียนการสอน	3.65	.94	มาก	8
9. ความสนใจค้นคว้าข้อมูลที่ทันสมัยอยู่เสมอของครูผู้สอน	3.80	.84	มาก	5
10. ความสามารถของครูผู้สอนทำให้เกิดการพัฒนาความคิด	3.81	.82	มาก	3
รวม	3.76	.59	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการเรียนการสอน โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเรียงอันดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ความรู้ความสามารถในการสอนของครูผู้สอน ความสามารถในการสาธิตหรือแสดงขั้นตอนในการสอนภาคปฏิบัติของครูผู้สอน และความสามารถของครูผู้สอนทำให้เกิดการพัฒนาความคิด ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ ความยุติธรรมในการวัดผลประเมินผลของครูผู้สอน

ตารางที่ 5 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพแวดล้อม
ทางการเรียนของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
ด้านการให้บริการผู้เรียน

สภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านการให้บริการผู้เรียน	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 n = 205			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. ความสะอาดของน้ำดื่มซึ่งโรงเรียนบริการนักเรียน	3.67	.95	มาก	1
2. ความเพียงพอของโต๊ะ เก้าอี้โรงอาหาร	2.12	1.07	น้อย	10
3. ความเพียงพอและความสะอาดถูกสุขลักษณะ ของห้องน้ำห้องส้วมนักเรียน	2.62	.94	ปานกลาง	9
4. ความเพียงพอของสนามกีฬา	3.48	1.05	ปานกลาง	5
5. ความปลอดภัยของอาคารภายในโรงเรียน	3.65	.89	มาก	2
6. ความสะดวก รวดเร็วในการให้บริการห้องสมุด โรงเรียน	3.52	.97	มาก	4
7. ความสะดวกในการติดต่อเบิก ถอน ทำรายการ กับธนาคารโรงเรียน	3.32	1.03	ปานกลาง	6
8. ความเพียงพอของสถานที่จอดรถจักรยานยนต์ ซึ่งโรงเรียนจัดให้แก่แก่นักเรียน	2.88	1.02	ปานกลาง	8
9. ความสะอาด ถูกสุขลักษณะอนามัยของโรงอาหาร ในโรงเรียน	3.29	.93	ปานกลาง	7
10. ความมีคุณภาพและปริมาณของอาหารเหมาะสม กับราคา	3.52	.94	มาก	3
รวม	3.21	.62	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 5 พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร
อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการให้บริการผู้เรียน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง
เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเรียงอันดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ
ความสะอาดของน้ำดื่มซึ่งโรงเรียนบริการนักเรียน ความปลอดภัยของอาคารภายในโรงเรียน

และควมมีคุณภาพและปริมาณของอาหารเหมาะสมกับราคา ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ย อันดับ
สุดท้าย คือ ความเพียงพอของโต๊ะเก้าอี้ในโรงอาหาร

ตารางที่ 6 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพแวดล้อม
ทางการเรียนของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน

สภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวัง ของผู้เรียน	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 n = 205			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. หลักสูตรของโรงเรียนสอดคล้องกับความต้องการ ของตลาดแรงงาน	3.56	.82	มาก	6
2. รายวิชาที่เปิดสอนสนองความต้องการของนักเรียน	3.57	.93	มาก	5
3. นักเรียนสามารถเลือกเวลาเรียนได้ตามความต้องการ	2.89	1.17	ปานกลาง	10
4. ความหลากหลายของวิชาเลือกซึ่งสนองความถนัด และความต้องการของนักเรียน	3.45	.96	ปานกลาง	9
5. ความมีประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียน	3.49	.93	ปานกลาง	8
6. การยอมรับของสังคม หรือชุมชนต่อหลักสูตร ของโรงเรียน	3.66	.83	มาก	3
7. ความสัมพันธ์ต่อเนื่องของเนื้อหาแต่ละรายวิชา ในหลักสูตร	3.73	2.23	มาก	1
8. ความรู้ความสามารถของนักเรียนจากโรงเรียนแห่งนี้ เป็นที่ยอมรับของสังคมและชุมชน	3.66	.81	มาก	2
9. ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่จากโรงเรียนแห่งนี้เป็นที่ ต้องการของตลาดแรงงาน	3.51	.83	มาก	7
10. ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่จากโรงเรียนแห่งนี้ ประสบความสำเร็จในชีวิตและหน้าที่การงาน	3.64	.88	มาก	4
รวม	3.52	.67	มาก	-

จากตารางที่ 6 พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความต้องการมุ่งหวังของนักเรียน โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเรียงอันดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ความสัมพันธ์ต่อเนื่องของเนื้อหาแต่ละรายวิชาในหลักสูตร ความรู้ความสามารถของนักเรียนจากโรงเรียนแห่งนี้เป็นที่ยอมรับของสังคมและชุมชน และการยอมรับของสังคมหรือชุมชนต่อหลักสูตรของโรงเรียน ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ย อันดับสุดท้าย คือ นักเรียนสามารถเลือกเวลาเรียนได้ตามความต้องการ

ตารางที่ 7 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน

สภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6			
	n = 205			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. การอำนวยความสะดวกของโรงเรียนในการจัดกิจกรรมของนักเรียน	3.65	.76	มาก	6
2. ความร่วมมือของครูผู้สอนในการอนุญาตให้นักเรียนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่นักเรียนจัดขึ้น	3.67	.81	มาก	4
3. การสนับสนุนของโรงเรียนให้นักเรียนจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน	3.70	.84	มาก	3
4. ความร่วมมือของนักเรียนในการจัดกิจกรรมร่วมกัน	3.73	.87	มาก	2
5. ความมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ของกิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้แก่ นักเรียน	3.79	.86	มาก	1
6. ความมีอิสระในการจัดกิจกรรมของนักเรียน	3.37	.95	มาก	10
7. ความชัดเจนของวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมของโรงเรียน	3.62	.89	มาก	7
8. การให้คำแนะนำช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาชีวิตและการเรียน	3.70	.96	มาก	5

ตารางที่ 7 (ต่อ)

สภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6			
	n = 205			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
9. ความหลากหลายของกิจกรรมนักเรียนในแต่ละปีการศึกษา	3.54	.95	มาก	9
10. ความเหมาะสมของประเภทกิจกรรมกับความสนใจของนักเรียน	3.58	.86	มาก	8
รวม	3.63	.64	มาก	-

จากตารางที่ 7 พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนโพธิ์สัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียนโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเรียงอันดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ความมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ของกิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้นักเรียน ความร่วมมือของนักเรียนในการจัดกิจกรรมแข่งขัน และการสนับสนุนของโรงเรียนให้นักเรียนจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ย อันดับสุดท้าย คือ ความมีอิสระในการจัดกิจกรรมของนักเรียน

ตารางที่ 8 ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนโพธิ์สัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน

สภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6			
	n = 205			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. การให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกันระหว่างเพื่อน	3.92	.87	มาก	2
2. ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของนักเรียน	3.73	.87	มาก	8
3. ความช่วยเหลือให้คำปรึกษาของรุ่นพี่ต่อรุ่นน้อง	3.30	.98	ปานกลาง	10

ตารางที่ 8 (ต่อ)

สภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 n = 205			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
4. ความไว้วางใจในการปรึกษาปัญหาระหว่างเพื่อน รวมกลุ่ม	3.81	.95	มาก	4
5. การช่วยเหลือด้านการเรียนระหว่างเพื่อนนักเรียน	3.88	.89	มาก	3
6. การยอมรับการดักเตือนระหว่างเพื่อนนักเรียน	3.65	.99	มาก	9
7. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ระหว่างนักเรียน	3.98	.89	มาก	1
8. การมีส่วนร่วมในการทำงานเป็นทีมของนักเรียน	3.80	.88	มาก	5
9. ความรักสามัคคีระหว่างกลุ่มนักเรียนของโรงเรียน	3.80	.88	มาก	5
10. ความร่วมมือร่วมใจของนักเรียนในการรักษาชื่อเสียง และภาพพจน์ของโรงเรียน	3.80	.92	มาก	7
รวม	3.77	.68	มาก	-

จากตารางที่ 8 พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน โดยรวม อยู่ในระดับมาก ยกเว้น ความช่วยเหลือให้คำปรึกษาของรุ่นพี่ต่อรุ่นน้อง อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเรียงอันดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และมีมนุษยสัมพันธ์ การให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกันระหว่างเพื่อนกับเพื่อน และการช่วยเหลือด้านการเรียนระหว่างเพื่อนนักเรียน ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ย อันดับสุดท้าย คือ ความช่วยเหลือให้คำปรึกษาของรุ่นพี่ต่อรุ่นน้อง

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ โดยการทดสอบ (t-test) เพื่อทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นของนักเรียน ดังตารางที่ 9-10

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับสภาพแวดล้อมทางการเรียนของ
โรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ
โดยรวมและรายด้าน

สภาพแวดล้อม ทางการเรียน	เพศชาย n = 63				เพศหญิง n = 142			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
	1. ด้านอาคารสถานที่	3.46	.62	ปานกลาง	5	3.53	.56	มาก
2. ด้านการเรียนการสอน	3.79	.61	มาก	2	3.75	.59	มาก	2
3. ด้านการจัดกิจกรรม นักเรียน	3.61	.60	มาก	3	3.64	.65	มาก	3
4. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	3.79	.55	มาก	1	3.76	.73	มาก	1
5. ด้านการให้บริการ นักเรียน	3.22	.64	ปานกลาง	6	3.20	.61	ปานกลาง	6
6. ด้านการจัดการศึกษา เพื่อสนองความมุ่งหวัง ของนักเรียน	3.61	.63	มาก	4	3.47	.69	ปานกลาง	5
รวม	4.30	.59	มาก	-	4.27	.61	มาก	-

จากตารางที่ 9 พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ ปรากฏว่า ทั้งเพศชายและเพศหญิง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเรียงอันดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านการเรียนการสอน และด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ย อันดับสุดท้าย คือ ด้านการให้บริการนักเรียน

ตารางที่ 10 การทดสอบความแตกต่างของระดับความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนโพธิ์สัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ

สภาพแวดล้อมทางการเรียน	เพศชาย		เพศหญิง		t	p
	n = 63		n = 142			
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
1. ด้านอาคารสถานที่	3.46	.62	3.53	.56	-.84	.401
2. ด้านการเรียนการสอน	3.79	.61	3.75	.59	.49	.624
3. ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน	3.61	.60	3.64	.65	-.33	.744
4. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	3.79	.55	3.76	.73	.31	.758
5. ด้านการให้บริการนักเรียน	3.22	.64	3.20	.61	.24	.812
6. ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน	3.61	.63	3.47	.69	1.31	.192
รวม	4.30	.59	4.27	.61	.27	.784

จากตารางที่ 10 พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนโพธิ์สัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศของนักเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนโพธิ์สัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นของนักเรียน จำแนกตามแผนการเรียน และเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ผลวิเคราะห์ดังตารางที่ ดังตารางที่ 11-12

ตารางที่ 11 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น และอันดับที่
ของสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนโพธิ์สัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง
จังหวัดชลบุรี จำแนกตามแผนการเรียน โดยรวมและรายด้าน

สภาพแวดล้อม ทางการเรียน	วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์				คณิตศาสตร์-ภาษาอังกฤษ			
	n = 94				n = 55			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. ด้านอาคารสถานที่	3.45	.57	ปานกลาง	4	3.53	.54	มาก	5
2. ด้านการเรียนการสอน	3.71	.60	มาก	2	3.81	.58	มาก	2
3. ด้านการจัดกิจกรรม นักเรียน	3.61	.66	มาก	3	3.73	.60	มาก	3
4. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	3.81	.65	มาก	1	3.82	.69	มาก	1
5. ด้านการให้บริการนักเรียน	3.18	.65	ปานกลาง	6	3.26	.67	ปานกลาง	6
6. ด้านการจัดการศึกษา เพื่อสนองความมุ่งหวัง ของนักเรียน	3.39	.73	ปานกลาง	5	3.64	.59	มาก	4
รวม	4.23	.64	มาก	-	4.36	.59	มาก	-
1. ด้านอาคารสถานที่	3.65	.66	มาก	2	3.54	.57	มาก	5
2. ด้านการเรียนการสอน	3.81	.66	มาก	1	3.80	.53	มาก	1
3. ด้านการจัดกิจกรรม นักเรียน	3.56	.73	มาก	5	3.60	.49	มาก	3
4. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	3.63	.81	มาก	3	3.63	.60	มาก	2
5. ด้านการให้บริการนักเรียน	3.18	.59	ปานกลาง	6	3.21	.62	ปานกลาง	6
6. ด้านการจัดการศึกษา เพื่อสนองความมุ่งหวัง ของนักเรียน	3.62	.60	มาก	4	3.60	.59	มาก	4
รวม	4.29	.60	มาก	-	4.28	.55	มาก	-

จากตารางที่ 11 พบว่า ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน
โพธิ์สัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามแผนการเรียน โดยรวมอยู่ใน
ระดับมาก ทั้ง 4 แผนการเรียน ดังนี้

แผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านการเรียนการสอน และด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน ในระดับปานกลางมี 3 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการจัดการศึกษา เพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน และด้านการให้บริการนักเรียน

แผนการเรียนคณิตศาสตร์-ภาษาอังกฤษ โดยรวมอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน และด้านอาคารสถานที่ ในระดับปานกลางมี 1 ด้าน คือ ด้านการให้บริการนักเรียน

แผนการเรียนศิลป์-ภาษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่ ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน และด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน ในระดับปานกลางมี 1 ด้าน คือ ด้านการให้บริการนักเรียน

แผนการเรียนทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน และด้านอาคารสถานที่ ในระดับปานกลางมี 1 ด้าน คือ ด้านการให้บริการนักเรียน

ตารางที่ 12 วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามแผนการเรียน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1. ด้านอาคารสถานที่					
ระหว่างกลุ่ม	3	.972	.324	.973	.406
ภายในกลุ่ม	201	66.932	.333		
รวม	204	67.904			

ตารางที่ 12 (ต่อ)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
2. ด้านการเรียนการสอน					
ระหว่างกลุ่ม	3	.432	.144	.405	.750
ภายในกลุ่ม	201	71.514	.356		
รวม	204	71.946			
3. ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน					
ระหว่างกลุ่ม	3	.686	.229	.560	.642
ภายในกลุ่ม	201	82.118	.409		
รวม	204	82.804			
4. ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน					
ระหว่างกลุ่ม	3	1.399	.466	1.010	.389
ภายในกลุ่ม	201	92.855	.462		
รวม	204	94.254			
5. ด้านการให้บริการนักเรียน					
ระหว่างกลุ่ม	3	.231	.077	.200	.896
ภายในกลุ่ม	201	77.259	.384		
รวม	204	77.490			
6. ด้านการจัดการเรียนการสอน เพื่อสนองความมุ่งหวัง ของนักเรียน					
ระหว่างกลุ่ม	3	2.834	.945	2.112	.100
ภายในกลุ่ม	201	89.936			
รวม	204	92.770			
7. โดยรวม					
ระหว่างกลุ่ม	3	.543	.181	.487	.691
ภายในกลุ่ม	201	74.627	.371		
รวม	204	75.170			

จากตารางที่ 12 พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน โพรธิสัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามแผนการเรียน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร ปีการศึกษา 2560 จำนวน 205 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียน 6 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านการให้บริการนักเรียน และด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน จำนวนทั้งสิ้น 60 ข้อ ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ระหว่าง .14-.80 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .97 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติประมวลผล PSPP สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ สรุปสาระสำคัญของผลการวิจัยได้ดัง ต่อไปนี้

1. สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ทั้งโดยรวมและรายด้าน ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนเรียงอันดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน ด้านการให้บริการนักเรียน ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน และด้านอาคารสถานที่

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนสอดคล้องกันว่าส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และมีอันดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยเช่นเดียวกันกับภาพรวมของโรงเรียน

1.1 สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านอาคารสถานที่ โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน ด้านอาคารสถานที่ ทั้งโดยรวมและรายข้อส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ยกเว้น

ความสะอาดของห้องเรียน และความเพียงพอของสื่อและวัสดุอุปกรณ์การสอนต่าง ๆ ที่อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีสภาพแวดล้อมทางการเรียน เรียงอันดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ความสงบร่มเย็นภายในบริเวณโรงเรียน ความเป็นสัดส่วนของอาคารสถานที่ในบริเวณโรงเรียน และความโดดเด่นสวยงามทางภูมิทัศน์ของสถานที่ตั้ง โรงเรียน ส่วนอันดับสุดท้าย คือ ความสะอาดของห้องเรียน

1.2 สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน โปธิสัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการเรียนการสอน โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน ด้านการเรียนการสอน ทั้งโดยรวมและรายข้อทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยมีสภาพแวดล้อมทางการเรียน เรียงอันดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ความสนใจเอาใจใส่ต่อนักเรียนของครู ความสัมพันธ์ที่ดีของครูผู้สอนกับนักเรียน และความสนใจค้นคว้าข้อมูลที่ทันสมัยอยู่เสมอของครูผู้สอน ส่วนอันดับสุดท้าย คือ ความยุติธรรมในการวัดผลประเมินผลของครูผู้สอน

1.3 สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน โปธิสัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการให้บริการนักเรียน ตามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยรวม มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน ด้านการให้บริการนักเรียน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ โดยมีสภาพแวดล้อมทางการเรียน เรียงอันดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ความสะดวกของการติดต่อสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ภายในโรงเรียน ความเป็นกันเองของครูแนะแนว และความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการห้องสมุดโรงเรียน ส่วนอันดับสุดท้าย คือ ความเพียงพอของห้องน้ำ ห้องส้วมสำหรับนักเรียน

1.4 สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน โปธิสัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน โดยรวมและรายข้อมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน ทั้งโดยรวมและรายข้อทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยมีสภาพแวดล้อมทางการเรียน เรียงอันดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ความรู้ความสามารถของนักเรียนจากโรงเรียน แห่งนี้เป็นที่ยอมรับจากสังคมและชุมชน ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนแห่งนี้ส่วนใหญ่ประสบความสำเร็จในชีวิตและหน้าที่การงาน และรายวิชาที่เปิดสอนสนองตอบความต้องการของนักเรียน ส่วนอันดับสุดท้าย คือ ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่จากโรงเรียนแห่งนี้เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานและสถานศึกษาในระดับสูงขึ้น

1.5 สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน โทธิสัมพันธพิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน โดยรวมและรายช้อมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายช้อ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน ทั้งโดยรวมและรายช้อทุกช้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยมีสภาพแวดล้อมทางการเรียน เรียงอันดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นอย่างเต็มที่ ความเหมาะสมของประเภทกิจกรรมกับความสนใจของนักเรียน และความร่วมมือของนักเรียนในการจัดกิจกรรมร่วมกัน ส่วนอันดับสุดท้าย คือ การอำนวยความสะดวกของโรงเรียนในการจัดกิจกรรมของนักเรียน

1.6 สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียน โทธิสัมพันธพิทยาคาร อำเภอ บางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายช้อ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของ นักเรียนโรงเรียน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ทั้งโดยรวมและรายช้อทุกช้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มาก โดยมีสภาพแวดล้อมทางการเรียน เรียงอันดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ความภูมิใจ ของนักเรียนต่อโรงเรียนแห่งนี้ ความร่วมมือร่วมใจของนักเรียนในการรักษาชื่อเสียงและภาพพจน์ ของโรงเรียน และความรู้สึกอบอุ่นและสนุกสนานเมื่อได้ร่วมกลุ่มเพื่อนนักเรียน ตลอดจน ความรู้สึกผูกพันของนักเรียนต่อโรงเรียนแห่งนี้ ส่วนอันดับสุดท้าย คือ ความช่วยเหลือใน การให้คำปรึกษาของรุ่นพี่ต่อรุ่นน้อง

2. เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน โทธิสัมพันธพิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยจำแนกตามเพศและแผนการเรียน พบว่า

2.1 สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน โทธิสัมพันธพิทยาคารอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียน โทธิสัมพันธพิทยาคาร อำเภอ บางละมุง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามแผนการเรียน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของ โรงเรียน โทธิสัมพันธพิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี มีประเด็นที่น่าสนใจและนำอภิปราย ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน โทธิสัมพันธพิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า

โรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร มีนโยบายด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยการเร่งรัดธรรมรงค์ให้นักเรียนได้เข้ามาศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมากขึ้น โดยเฉพาะนักเรียนในเขตพื้นที่บริการ ซึ่งนักเรียนมีฐานะยากจนและขาดโอกาสทางการศึกษา (โรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร, 2559 ก, หน้า 4) พร้อมทั้งปรับปรุงและพัฒนายกระดับมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนให้สูงขึ้นจนเป็นที่ยอมรับของชุมชนและท้องถิ่น ทำให้การพัฒนาโรงเรียนร่วมกับชุมชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2556, หน้า 25) มีการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ เน้นการปฏิบัติและสร้างผลงานการมีส่วนร่วม กระบวนการกลุ่ม บรรยายภาคการเรียนรู้ที่ดี นักเรียนฝึกการเรียนรู้ด้วยตนเองด้วยรูปแบบวิธีการ เนื้อหา สื่อและเทคโนโลยีที่หลากหลาย และประหยัด โดยสอดคล้องการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ครูได้รับการฝึกอบรมพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีผลงานทางวิชาการ และเป็นแบบอย่างที่ดี มีการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน (โรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร, 2559 ก, หน้า 13, 39) และฝ่ายบริหารได้ดำเนินการสรรหางบประมาณจากชุมชน และหน่วยงานในท้องถิ่นในการจัดสร้างอาคารเรียน ตลอดจนปรับปรุงสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ จูงใจให้นักเรียนอยากมาเรียนอยู่เสมอ รวมทั้งจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่จะสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างเต็มที่ และเพียงพอ กับความต้องการของนักเรียน ทำให้นักเรียนเห็นว่าโรงเรียนนี้มีการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิม พรหมคุณาภรณ์ (2539, หน้า 31) ที่ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา เขตการศึกษา 12 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่า โรงเรียนที่มีสิ่งแวดล้อมดีจะทำให้นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนเกิดความรู้สึกพอใจ ภูมิใจ อบอุ่นใจ สบายใจ รู้สึกในความเป็นเจ้าของ และอยากมาโรงเรียน สิ่งแวดล้อมดีจะทำให้ทุกคน ทำงานร่วมกันอย่างเต็มที่ และมีความสุข แต่ถ้าสิ่งแวดล้อมไม่ดี บุคลากรก็จะไม่มีความสุข ไม่อยากทำงาน จึงเป็นที่ประจักษ์ว่าสภาพแวดล้อมทำให้พฤติกรรมของคนเป็นไปทั้งทางที่ดีและทางที่ไม่ดี ซึ่งโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร ได้ดำเนินการเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งผลการจัดการเรียนรู้ที่ดีในโรงเรียน ทำให้นักเรียนมีความคิดเห็นต่อผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

1.1 จากการพิจารณารายด้าน พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนที่มีความเหมาะสมอยู่ในอันดับแรก คือ ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ทั้งนี้จะมีสาเหตุมาจากโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร ได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกันในระดับห้องเรียน ชั้นเรียน และโรงเรียน รวมไปถึงการมอบหมายบทบาทหน้าที่ให้กันและกัน เช่น มอบหมายให้เป็นผู้นำ ไม่ว่าจะเป็นผู้นำ

ในหน้าที่หัวหน้าชั้น หรือผู้นำที่เกิดจากการยอมรับในความสามารถของเพื่อนในด้านวิชาการ ด้านกีฬา และด้านกิจกรรมอื่น ๆ (โรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร, 2559 ข, หน้า 19-20) นอกจากนี้ โรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร มีจุดเด่นในการส่งเสริมการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างรุ่นพี่กับ รุ่นน้อง มีการเปิดเพลงของโรงเรียน โดยฝ่ายประชาสัมพันธ์เสียงตามสายก่อนเข้าแถวเคารพธงชาติ เป็นการปลูกฝังค่านิยมที่ดีให้กับนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความซาบซึ้ง รักสถาบัน รักครู รักพี่และ รักเพื่อน โรงเรียนมีการเสริมสร้างพัฒนากระบวนการวิธีการในการจัดการเรียนรู้ ความเข้าใจ คุณลักษณะนิสัยของประชาธิปไตยในโรงเรียน โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนมีความเข้าใจในกระบวนการ และวิถีทางของประชาธิปไตยที่มีระบบอย่างกว้างขวาง จึงทำให้โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกัน ทั้งในห้องเรียนเดียวกัน และระหว่างห้อง รวมถึงการประสานงาน ร่วมมือ ร่วมใจระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้อง โดยมีคณะกรรมการนักเรียนที่มีจากการเลือกตั้งประสาน ความเข้าใจ มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมช่วยให้ได้ฝึกนักเรียนทำงานเป็นทีม เกิดความรัก ความผูกพันร่วมกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน แนะนำสิ่งที่ดีแก่รุ่นน้อง ให้คำปรึกษาเป็น ตัวอย่างที่ดี อีกทั้งงานแนะแนวได้เชิญรุ่นพี่ที่ประสบความสำเร็จในการศึกษามาให้คำแนะนำรุ่น น้องที่กำลังจะจบการศึกษา มีการติวเข้มให้กับนักเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมในการสอบเข้า มหาวิทยาลัย โดยความร่วมมือของครูทุกท่าน และก่อนที่นักเรียนจะจบการศึกษา ฝ่ายบริหาร โรงเรียนได้แต่งตั้งคณะกรรมการในการคัดเลือกนักเรียนที่เป็นเด็กดีศรีโพธิ์ และนักเรียนที่มีผล การเรียนดี เข้ารับเกียรติบัตร เพื่อเป็นค่านิยมที่ดีของโรงเรียน ในวัน “เกียรติยศ” รุ่นน้องแสดง ความยินดีต่อรุ่นพี่ที่จบการศึกษาทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ทำให้เกิด ความรัก ความผูกพันกันยิ่งขึ้น ดังนั้น นักเรียนจึงมีความคิดเห็นต่อผลการพัฒนาสภาพแวดล้อม ทางการเรียน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูตินาถ อินทร์พวง (2549, หน้า 67) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียน โรงเรียนชลบุรี “สุขบท” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า การเปิดเพลงโรงเรียนเป็นการปลูกฝังค่านิยมที่ดี ให้กับนักเรียน รวมถึงการที่โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนทำงานร่วมกัน การคัดเลือกเด็กดี ของโรงเรียนเพื่อเข้ารับรางวัล รุ่นน้องแสดงความยินดีต่อรุ่นพี่ที่จบการศึกษาทั้งระดับมัธยมศึกษา ตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย จะเป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้อง ทำใ้ นักเรียนเกิดความรักความผูกพันกัน ดังนั้นนักเรียนจึงมีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมด้านสังคม กลุ่มเพื่อนอยู่ในระดับมาก

ส่วนสภาพแวดล้อมที่มีความเหมาะสมอยู่ในอันดับสุดท้าย คือ ด้านการให้บริการ นักเรียน น่าจะมีสาเหตุมาจาก โรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ใน เมืองพัทยาอยู่ใกล้สถานที่ท่องเที่ยว ประกอบกับโรงเรียนมีภูมิทัศน์สวยงาม และสถานที่ร่มรื่น

ทำให้โรงเรียนมีนักเรียนเข้ามาเรียนเพิ่มขึ้นทุกปี (โรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร, 2559, หน้า 7) การให้บริการนักเรียนจึงไม่ดีเท่าที่ควร เช่น การบริการเรื่องอาหารกลางวัน เนื่องจากโรงอาหารมีขนาดเล็ก จึงต้องมีการจัดโต๊ะ เก้าอี้ ไว้ได้ร้อมไม้เพื่อเป็นที่รับประทานอาหารของนักเรียนเพิ่มเติม (โรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร, 2559 ค, หน้า 24) จากรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2559 ของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร พบว่า การให้บริการนักเรียนยังมีข้อจำกัดในเรื่องของห้องน้ำ ห้องส้วมสำหรับนักเรียนซึ่งมีเพียง 5 หลัง 40 ที่นั่ง เท่านั้น ซึ่งตามเกณฑ์มาตรฐานสิ่งก่อสร้างของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้แผนการจัดชั้นเรียนเป็นเกณฑ์ โรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร มีแผนการจัดชั้นเรียน จำนวน 66 ห้องเรียน ตามเกณฑ์ควรมีห้องน้ำห้องส้วม จำนวน 66 ที่นั่ง (สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560, หน้า 29) นอกจากนี้ ห้องส้วมบางหลังมีสภาพทรุดโทรม ซึ่งไม่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน อีกทั้งยังขาดบุคลากรดูแลความสะอาดอย่างเพียงพอ จึงส่งผลให้การบริการแก่นักเรียนมีข้อจำกัด (โรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร, 2559 ก, หน้า 2, 58) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนพันธ์ แก้วประทีป (2547, หน้า 69-70) ที่ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนโรงเรียนทัพพระยาพิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านการให้บริการนักเรียน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากโรงเรียนเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาเพียงโรงเรียนเดียวในกิ่งอำเภอ ทำให้ต้องรับนักเรียนเป็นจำนวนมาก การให้บริการนักเรียน โดยเฉพาะเรื่องอาหารกลางวันและด้านห้องน้ำห้องส้วม จึงยังไม่ดีเท่าที่ควร รวมถึงการขาดบุคลากรดูแลความสะอาดอย่างเพียงพอ จึงส่งผลให้การบริการแก่นักเรียนมีข้อจำกัด

1.2 สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านอาคารสถานที่ จากการวิจัย พบว่า ทั้งนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดเห็นต่อผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านอาคารสถานที่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนได้ให้ความสำคัญด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก ได้จัดให้มีคณะกรรมการงานอาคารสถานที่รับผิดชอบในการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนให้มีความสะอาด ร่มรื่น สร้างความน่าอยู่ และเป็นไปตามมาตรฐานสากล โดยจัดให้มีโครงการต่าง ๆ ในการบริหารงานของโรงเรียนเกี่ยวกับอาคารสถานที่ อาทิ โครงการรณรงค์ 5 ส โครงการโรงเรียนสวยด้วยมือเรา โครงการรักษาสีสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังมีการปรับปรุงภูมิทัศน์ จัดสวนหย่อม ปลูกต้นไม้ประดับ จัดหาผ้าห่มอ่อนเพิ่มเติมตามบริเวณร่มไม้ต่าง ๆ เป็นต้น โดยเน้นให้มีสภาพเป็นธรรมชาติที่ร่มรื่นมากที่สุด (โรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร, 2559 ค, หน้า 13) ในส่วนของบรรยากาศในห้องเรียน โรงเรียนได้ดำเนินการปรับปรุงระบบไฟฟ้า และเปลี่ยนหลอดไฟที่ชำรุดอยู่เสมอ

เพื่อให้ในห้องเรียนมีแสงสว่างอย่างเพียงพอ และติดตั้งพัดลมเพดานให้กับทุกห้องเรียน เพื่อให้ นักเรียนได้รับความสะดวกสบาย มีอากาศในห้องเรียนถ่ายเทได้สะดวก ส่งผลให้เกิดความสุขใน การเรียน ที่มีบริเวณ โรงเรียนสะอาด และมีความโดดเด่นสวยงามทางภูมิทัศน์ของที่ตั้ง โรงเรียน ให้ผู้ที่สัญจร ผ่าน ไปมาได้ชื่นชมความสวยงาม ดังนั้น นักเรียนจึงมีความคิดเห็นต่อการพัฒนา สภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านอาคารสถานที่ของ โรงเรียน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการพัฒนาคณาภพการศึกษาของโรงเรียน โพนธัมพันธ์พิทยาคาร ประจำปี การศึกษา 2559 ตามมาตรฐานที่ 16 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและบริการที่ส่งเสริมให้ นักเรียนพัฒนาตามธรรมชาติ เต็มศักยภาพ พบว่า โรงเรียนมีการสร้างสวนพฤกษศาสตร์ใช้เป็น แหล่งศึกษาพันธุ์ไม้นานาชนิด และสามารถจัดดูแลอาคารสถานที่ ห้องเรียน สถานที่พักผ่อนให้ นักเรียนได้ร้อยละ 96.00 ซึ่งอยู่ในระดับคุณภาพ ดีมาก (โรงเรียน โพนธัมพันธ์พิทยาคาร, 2559 ก, หน้า 47) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศักดิ์เลิศ ประกอบผล (2539, หน้า 124) ที่ศึกษา สภาพแวดล้อมทางการเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ ภาคกลาง พบว่า อาคารและสภาพของ โรงเรียนมีส่วนสร้างความเจริญ อกงามให้แก่ นักเรียนเป็นอย่างมาก เพราะการตกแต่งอาคารสถานที่และบริเวณให้มีสวนเกื้อกุดต่อ การเรียนรู้ของนักเรียน จะช่วยให้นักเรียนเกิดความสดชื่น ร่มเย็น เป็นแรงจูงใจให้นักเรียนอยากมา โรงเรียน มีความรัก ห่วงเห่นและภูมิใจใน โรงเรียน ลักษณะเช่นนี้จะหล่อหลอมพฤติกรรมของ นักเรียนเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นนักเรียนจึงมี ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ของโรงเรียนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ส่วนจุดเด่นของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านอาคารสถานที่ ทั้งนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดเห็นว่าคุณภาพของแสงสว่างภายในห้องเรียน อยู่ในระดับมาก ที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่าโรงเรียน โพนธัมพันธ์พิทยาคารมาหลายปี ได้เห็นการพัฒนาอาคารสถานที่ อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการดูแลห้องเรียน อาคารเรียน ให้มีไฟและแสงสว่างเพียงพอต่อการเรียน การสอนและการทำกิจกรรมทางการเรียน (โรงเรียน โพนธัมพันธ์พิทยาคาร, 2559 ก, หน้า 20-21)

อย่างไรก็ตาม โรงเรียนยังมีจุดที่ควรปรับปรุง คือ ความเพียงพอของสื่อและวัสดุ อุปกรณ์การสอนต่าง ๆ ความเพียงพอของโต๊ะ เก้าอี้ภายในห้องเรียน และความสะอาดของห้องเรียน ทั้งนี้เนื่องมาจากสื่อและวัสดุอุปกรณ์การสอนต่าง ๆ ชำรุด ไม่ได้รับการซ่อมแซมแก้ไขให้อยู่ใน สภาพที่ใช้งานได้ ทำให้มีจำนวนไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน และสื่อการสอนบางประเภทเก่า ไม่ทันสมัยจึงไม่เป็นที่สนใจของนักเรียน ในส่วนของการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัย เข้ามาใช้ในการสอน ครูบางคนยังไม่มีความรู้ความเข้าใจอย่างเพียงพอในเรื่องของนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้ในการสอน นอกจากนี้ นักเรียนไม่ได้นั่งเรียนในห้องประจำ และจำนวนนักเรียน

ในแต่ละห้องเรียนมีจำนวนไม่เท่ากัน ประกอบกับโต๊ะ เก้าอี้นักเรียนชำรุด ต้องคอยซ่อมแซมเสมอ แต่ยังไม่เพียงพอที่จะให้นักเรียนได้นั่งเรียนอย่างสมบูรณ์ครบถ้วน ส่งผลให้เวลานักเรียนย้ายไปเรียนห้องต่อไป มีโต๊ะ เก้าอี้นักเรียนไม่เพียงพอ (โรงเรียน โทธิสัมพันธพิทยาคาร, 2559 ค, หน้า 22) สำหรับความสะอาดของห้องเรียน อาจเป็นเพราะสภาพห้องเรียนไม่ได้รับการเอาใจใส่ดูแลจากนักเรียน เนื่องจากนักเรียนไม่ค่อยทำเวรประจำวัน และไม่ได้เรียนอยู่ห้องเรียนประจำ จึงไม่เกิดความรักและหวงแหนในห้องเรียนของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จงกต เทิดประสิทธิกุล (2542, หน้า 50) ที่ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมของ โรงเรียนเทคโนโลยีภาค-ตะวันออก (อี.เทค.) ด้านอาคารสถานที่ พบว่า ข้อที่มีคะแนนต่ำสุด คือ ห้องเรียนมีความสะอาด และโต๊ะเก้าอี้ภายในห้องเรียนอยู่ในสภาพที่ดี เนื่องจากสภาพห้องเรียนไม่ได้รับการเอาใจใส่ดูแลจากนักศึกษา และนักศึกษาเดินเรียน จึงไม่สนใจรับผิดชอบความสะอาดและสภาพโต๊ะเก้าอี้ในห้องเรียนให้อยู่ในสภาพดี

1.3 สภาพแวดล้อมทางการเรียนของ โรงเรียน โทธิสัมพันธพิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการเรียนการสอน จากการวิจัย พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากโรงเรียน โทธิสัมพันธพิทยาคาร มุ่งเน้นการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานอย่างต่อเนื่อง มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนรู้จักคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และมีเจตคติที่ดีในการดำเนินชีวิตในยุคโลกาภิวัตน์ สำหรับการเรียนการสอนที่มีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ ซึ่งโรงเรียนจัดให้มีศูนย์การเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ห้อง E-Learning ห้องสมุดเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากทั่วโลก นอกจากนี้ จากรายงานผลการดำเนินงานกลุ่มบริหารงานวิชาการ โรงเรียน โทธิสัมพันธพิทยาคาร ปีการศึกษา 2559 พบว่า โรงเรียนดำเนินการเพิ่มประสิทธิภาพการสอนของครู โดยการให้ครูพัฒนาดตนเอง มีการส่งครูเข้ารับการฝึกอบรม มีการปรับโครงสร้างหลักสูตรให้เหมาะสมในแต่ละช่วงชั้น เน้นการเรียนการสอนคอมพิวเตอร์ การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง (โรงเรียน โทธิสัมพันธพิทยาคาร, 2559 ค, หน้า 17-19) ไม่เน้นการสอบมากเกินไป และให้มีการประเมินผลไปพร้อม ๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และให้นักเรียนสามารถปรับปรุงผลการเรียนของตนเองได้ตลอดเวลา ทำให้นักเรียนพอใจกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน จึงเกิดความสนใจที่จะเรียนใน โรงเรียน โทธิสัมพันธพิทยาคาร อีกทั้งครูโรงเรียน โทธิสัมพันธพิทยาคาร ได้รับการเลื่อนวิทยฐานะเป็นครูชำนาญการพิเศษ จำนวน 5 คน แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของครูผู้สอนได้มีการพัฒนาความก้าวหน้าด้านการเรียนการสอนได้ดี ดังนั้น นักเรียนจึงมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านการเรียนการสอน มีความเหมาะสมอยู่

ในระดับมาก สอดคล้องกับรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2559 โรงเรียน โภธิสัมพันธ์พิทยาคาร พบว่า ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ร้อยละ 93.71 ซึ่งอยู่ในระดับคุณภาพ ดีมาก (โรงเรียน โภธิสัมพันธ์ พิทยาคาร, 2559 ก, หน้า 39 -40) และงานวิจัยของ ชูตินาถ อินทร์พวง (2549, หน้า 64-65) ที่พบว่า ครูมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียนและรักการค้นคว้า ผู้บริหาร โรงเรียนส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเอง โดยมีครูได้รับการเลื่อนวิทยฐานะเป็นครูเชี่ยวชาญถึง 30 ท่าน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงศักยภาพ ในการสอน ดังนั้น นักเรียนจึงมีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านการเรียนการสอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าโรงเรียนมีจุดเด่นด้านการเรียนการสอน คือ ความรู้ ความสามารถในการสอนของครูผู้สอน ทั้งนี้เนื่องมาจาก โรงเรียน โภธิสัมพันธ์พิทยาคาร มีการบรรจุข้าราชการครูหลายตำแหน่ง ซึ่งได้จำนวนตามต้องการ จึงเป็นตัวอย่างหนึ่งว่า ครูผู้สอนนั้นเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถเป็นอย่างดี การเรียนการสอนจึงดำเนินการได้ตาม เป้าหมายการศึกษา นอกจากครูเป็นผู้มีความรู้แล้ว การที่นักเรียนเข้าใจบทเรียน เข้าใจกิจกรรม การเรียนการสอน ทำให้ครูรู้จักคุ้นเคยกับนักเรียนได้อย่างเป็นกันเอง ทำให้นักเรียนเกิดความผูกพัน ใกล้ชิดกับครูมาก นักเรียนสามารถปรึกษาและถามปัญหาต่าง ๆ ได้ตลอดเวลา เพราะนักเรียนในวัย นี้เป็นวัยที่ต้องการให้ผู้ใหญ่อุทิศเวลาใส่ใจ สนับสนุนให้กำลังใจ ตลอดจนให้คำแนะนำเกี่ยวกับการแสดงออก เนื่องจากนักเรียนบางคนศึกษาอยู่ในโรงเรียนนี้มาหลายปี จึงเกิดความรักและผูกพัน กับครูผู้สอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุทัยวรรณ อิศริยะวณิช (2548, หน้า 57) ที่ศึกษา สภาพแวดล้อมทางการศึกษาของนักเรียน โรงเรียนศิริเวสรัตนูปถัมภ์ จังหวัดตราด พบว่าการที่ นักเรียนและครูมีความสัมพันธ์ที่ดี มีความสนิทสนม ส่งผลให้นักเรียนกล้าพูด กล้าถาม และกล้า แสดงความคิดเห็นมากขึ้น นอกจากนี้ ครูส่วนใหญ่ได้เอาใจใส่ช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา ด้านการเรียน เช่น การแก้ 0, ร, มส การสอนเสริมและการเตรียมการสอน โรงเรียนสนับสนุนให้ครู จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนอย่างหลากหลาย และ โดยเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ต้องการความช่วยเหลือทางการเรียน เพื่อสอบเข้า เรียนต่อทำให้ครูที่รับผิดชอบการสอนในระดับชั้นนี้ มีความสนใจค้นคว้าข้อมูลที่ทันสมัย และการเตรียมความพร้อมในการสอนอยู่เสมอ เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้และเพิ่มพูนความรู้ให้กับ ตนเองอย่างต่อเนื่อง

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ถึงแม้ว่าจะมีความคิดเห็นต่อการพัฒนา สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านการจัดการเรียนการสอน ว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ

ก็ตาม แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า ความยุติธรรมในการประเมินผลของครูผู้สอนอยู่เป็นอันดับสุดท้าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนภรณ์ ศรีพุ่มบาง (2550, หน้า 89) ที่พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี ด้านการเรียนการสอน โดยรวมอยู่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อที่อาจารย์ผู้สอนมีคุณธรรมและความยุติธรรมในการประเมินผลการเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น การแก้ปัญหาดังกล่าวอาจทำได้โดยโรงเรียนตั้งคณะกรรมการทำการนิเทศการสอน การออกข้อสอบ และตรวจข้อสอบ เพื่อให้ความเป็นธรรมและยุติธรรมแก่นักเรียน นอกเหนือจากการประเมิน โดยครูผู้สอนฝ่ายเดียว

1.4 สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนโพธิ์สัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการให้บริการนักเรียน จากการวิจัย พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดเห็นต่อผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านการให้บริการนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-ม.3) มีจำนวนนักเรียนมากกว่านักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-ม.6) และโรงเรียนจัดเวลาให้นักเรียนพักรับประทานอาหารกลางวันของแต่ละช่วงชั้นไม่ตรงกัน นักเรียนในช่วงชั้นที่ 3 จึงประสบกับปัญหาโต๊ะ เก้าอี้ในโรงอาหาร จุดบริการน้ำดื่ม และห้องน้ำ ห้องส้วม มีจำนวนไม่เพียงพอ เนื่องจากนักเรียนมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น และ โต๊ะ เก้าอี้ชำรุดหลายตัว (โรงเรียนโพธิ์สัมพันธ์พิทยาคาร, 2559 ค, หน้า 19-20) ในขณะที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เห็นว่า การให้บริการภายในโรงเรียนเป็นเรื่องปกติ เนื่องจากการให้บริการมาแล้วในขณะที่เรียนอยู่ในช่วงชั้นที่ 3 และโรงเรียนได้มีการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่องเหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนมากขึ้น นอกจากนี้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความมุ่งมั่นเพื่อสอบเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัย จึงต้องการความช่วยเหลือทางด้านบริการทางการเรียนมากกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุตินาถ อินทร์พวง (2549, หน้า 68) ที่พบว่า ผู้เรียนในช่วงชั้นที่ 4 ส่วนมากจะเป็นผู้เรียนช่วงชั้นที่ 3 เดิม จึงเห็นการให้บริการภายในโรงเรียนมีการพัฒนาขึ้นตามลำดับ ประกอบกับนักเรียนในช่วงชั้นนี้โดยเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สนใจในด้านการให้ความช่วยเหลือทางด้านบริการทางการเรียนมากกว่าเพื่อเตรียมความพร้อมในการสอบเข้าเรียนต่อ การที่โรงเรียนให้การสนับสนุนส่งเสริมด้านบริการทางการเรียน ส่งผลให้นักเรียนมีความคิดเห็นต่อผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านการให้บริการนักเรียน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านการบริการนักเรียน มีจุดเด่น คือ ความสะอาดของน้ำดื่มซึ่งโรงเรียนบริการนักเรียน ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนได้ดำเนินการจัดทำโรงกรองน้ำดื่ม และมีการเปลี่ยนไส้กรองในทุกเดือน ทำให้น้ำดื่มสะอาดพร้อมให้บริการแก่นักเรียน อีกทั้งโรงเรียนได้มีการจำหน่ายน้ำดื่มภายใต้ชื่อ “น้ำดื่มตราโพธิ์” ให้บริการกับนักเรียน โดยในการจัดจ้างผลิตน้ำ

ค่านั้น โรงเรียน ได้มีการตรวจสอบบริษัทจัดทำน้ำดื่มให้อยู่ในความสะดวก ปลอดภัย ถูกหลักอนามัยเป็นอย่างดี (โรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร, 2559 ค, หน้า 64)

ในส่วนของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านการให้บริการนักเรียน ที่ควรได้รับการพิจารณาแก้ไข คือ ความสะดวกสุขลักษณะและความเพียงพอของห้องน้ำ ห้องส้วมสำหรับนักเรียน ความเพียงพอของโต๊ะ เก้าอี้ในโรงอาหาร ความสะดวกและความสะอาดของน้ำดื่ม และความสะอาดสุขลักษณะอนามัยของโรงอาหารในโรงเรียน สำหรับจำนวนห้องน้ำ ห้องส้วม ตามเกณฑ์ควรมี 35 ที่ แต่ปัจจุบันโรงเรียนมีเพียง 30 ที่ และบางที่ชำรุดทรุดโทรมใช้การไม่ได้ ส่วนโต๊ะ เก้าอี้ในโรงอาหารนั้น ตามเกณฑ์ควรมี 50% ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด (สำนักนโยบายและแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560, หน้า 43) ซึ่งเมื่อเทียบกับนักเรียน จำนวนประมาณ 2,500 คนแล้ว ควรมี 750 ที่ แต่ปัจจุบันโรงเรียนมีเพียงประมาณ 500 ที่ และถูกจำกัดด้วยขนาดของโรงอาหารที่มีขนาดเล็ก จึงต้องจัดโต๊ะ เก้าอี้ บริเวณใต้ร่มไม้ให้นักเรียนเพิ่มเติม ซึ่งปัจจุบันยังมีไม่เพียงพอ รวมถึงการขาดการดูแลเอาใจใส่อย่างทั่วถึงในเรื่องของความสะอาดของน้ำดื่มและความสะอาดสุขลักษณะอนามัยของโรงอาหาร เหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่น่าห่วงใย และควรได้รับการเอาใจใส่อย่างยิ่ง ผู้บริหารจึงควรมีการปรับปรุง และดำเนินการเพื่อให้นักเรียน ตลอดจนครูและบุคลากรของโรงเรียน ได้มีสถานที่รับประทานอาหาร มีน้ำดื่มที่สะอาด เพียงพอต่อการบริโภคและนักเรียนได้ใช้ห้องน้ำ ห้องส้วมที่สะอาดสุขลักษณะ สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนภรณ์ ศรีพุ่มบาง (2550, หน้า 88-89) ที่ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี พบว่า จุดบริการน้ำดื่มขาดการดูแลเอาใจใส่ ร้านขายอาหารที่สถาบันไม่สามารถรองรับจำนวนนักศึกษาได้ ควรได้รับการเอาใจใส่จากผู้บริหารเพื่อให้นักศึกษา ได้มีสถานที่รับประทานอาหารและมีน้ำดื่มที่สะอาด

1.5 สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน จากการวิจัย พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดเห็นต่อผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน ทั้งโดยรวมและรายข้อทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนมีจุดเด่น คือ ความสัมพันธ์ต่อเนื่องของเนื้อหาแต่ละรายวิชาในหลักสูตร และความรู้ความสามารถของนักเรียนจากโรงเรียนแห่งนี้เป็นที่ยอมรับของสังคมและชุมชน เนื่องมาจากนโยบายของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร ที่ให้นักเรียนตระหนักถึงคุณค่าทางการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาชีวิต มีการปรับปรุงพัฒนาอาคารสถานที่ เพื่อสร้างเสริมบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน พัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐ การพัฒนาเพื่อประชาธิปไตย พัฒนาบุคลิกภาพ สุขภาพและพลานามัย

(กีฬา-นันทนาการ) ส่งเสริมและพัฒนาศึกษาการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน ควบคู่ไปกับการสร้างเสริมจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การป้องกันแก้ไขหลักไกลยาเสพติด และโรคเอดส์ การสื่อประสานสัมพันธ์ และการบริการชุมชน (โรงเรียน โปธิสัมพันธ์พิทยาคาร, 2559 ข, หน้า 6-7)

จากนโยบายดังกล่าวจะเห็นได้ว่าโรงเรียน โปธิสัมพันธ์พิทยาคาร ได้ให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง จึงมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน สอนให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม อันจะนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ เป็นผู้มีความพร้อมทั้งทางด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัยอันจะนำไปสู่ความเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ นอกจากนี้ นักเรียนโรงเรียน โปธิสัมพันธ์พิทยาคาร ยังสามารถสร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียน จากรายงานผลการดำเนินงานกลุ่มจัดการศึกษาและพัฒนาวิชาการ โรงเรียน โปธิสัมพันธ์พิทยาคาร ปีการศึกษา 2559 พบว่า นักเรียนที่โรงเรียนส่งเข้าแข่งขันทักษะต่าง ๆ ได้รับรางวัลจากการประกวดหลายรายการ อาทิ การประกวดเล่านิทานภาษาอังกฤษ การแข่งขันสวดมนต์สรภัญญะ การแข่งขันจัดสวนถาดประเภทต่าง ๆ การประกวดวาดภาพวาด คนตรีสากล กีฬาฟุตบอล และผลงานการประกวดสิ่งประดิษฐ์จากเศษวัสดุ เป็นต้น รวมถึงนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่สามารถสอบเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยได้ร้อยละ 58.46 (โรงเรียน โปธิสัมพันธ์พิทยาคาร, 2559 ค, หน้า 29-31) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนพันธ์ แก้วประทีป (2547, หน้า 70) ที่พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนโรงเรียนทัพพระยาพิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และความรู้ความสามารถของนักเรียนจากโรงเรียนแห่งนี้เป็นที่ยอมรับของสังคมและชุมชน อยู่ในอันดับแรกเช่นเดียวกัน

1.6 สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน โปธิสัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน จากการวิจัย พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน ทั้งโดยรวมและรายข้อ ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โรงเรียนมีจุดเด่น คือ ความมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ของกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน ทั้งนี้เนื่องมาจากโรงเรียน โปธิสัมพันธ์พิทยาคาร ได้ให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เป็นอย่างมาก มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ทั้งกิจกรรมในหลักสูตรและนอกหลักสูตร ได้แก่ กิจกรรมของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ กิจกรรมสถานักเรียน กิจกรรมกีฬานันทนาการ กิจกรรมลูกเสือเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ กิจกรรมยุวกาชาด กิจกรรมชุมนุม

กิจกรรมนักรักศึกษารักชาติคนแดน กิจกรรมไอซีที (ICT) กิจกรรมวันสำคัญของชาติและศาสนา ตลอดจนกิจกรรมการณรงค์ต่าง ๆ ที่เป็นกิจกรรมเฉพาะกิจตามโอกาสทั้งในโรงเรียนและร่วมกับชุมชน ผลจากการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้นักเรียนได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลินจากการได้ร่วมกิจกรรม มีโอกาสในการเลือกกิจกรรมได้ตามความถนัดความชอบของคนอย่างมีอิสระ และก่อนปีภาคเรียนที่ 1 ของทุกปี โรงเรียนจัดให้มีโครงการค่ายวิชาการและค่ายอาชีพ เพื่อให้ นักเรียนได้จัดนิทรรศการแสดงผลงานของนักเรียน โดยให้นักเรียนคิดรูปแบบในการเสนอผลงาน ได้อย่างอิสระ ดังนั้น นักเรียนจึงมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ที่พบว่า โรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย และผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความสนใจและมีความสุข โดยมีผลการประเมินระดับคุณภาพ ดีมาก (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2556, หน้า 19) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูติณาด อินทร์พวง (2549, หน้า 66) ที่ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียน โรงเรียนชลบุรี “สุขบท” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนอย่างหลากหลาย ทั้งกิจกรรมในหลักสูตรและนอกหลักสูตร และเข้าร่วมแสดงผลงานตามหน่วยงานต่าง ๆ ทำให้นักเรียนได้รับความสนุกสนาน มีความคิดสร้างสรรค์ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรม มีโอกาสในการเลือกกิจกรรมได้ตามความชอบและความถนัดของตนอย่างมีอิสระ ดังนั้น นักเรียนจึงมีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

1.7 สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน จากการวิจัย พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านสังคมกลุ่มเพื่อน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า จุดเด่นของสภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อนที่นักเรียนมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คือ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างนักเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า โรงเรียนได้มีส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำงานเป็นทีม สามารถทำงานเป็นกลุ่มได้ ทำให้นักเรียนรู้สึกสนุกสนานและอบอุ่นเมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อนขณะเรียนหรือทำกิจกรรมของโรงเรียนร่วมกัน โรงเรียนจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างเพื่อนนักเรียน การได้มีโอกาสช่วยเหลือเพื่อนทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจมองตนเองว่ามีความสำคัญและมีคุณค่ามากขึ้น ดังนั้น นักเรียนจึงมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

ชุตินาถ อินทร์พวง (2549, หน้า 67) ที่ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า การที่โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนทำงานร่วมกันและได้ช่วยเหลือกัน การคัดเลือกเด็กดีของโรงเรียนเพื่อเข้ารับรางวัล รุ่นน้องแสดงความยินดีต่อรุ่นพี่ที่จบการศึกษาทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย จะเป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้อง ทำให้นักเรียนเกิดความรัก ความผูกพัน และความภาคภูมิใจในการศึกษาเล่าเรียนในสถานศึกษาของตน

ในส่วนของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ที่ควรได้รับการพิจารณาแก้ไข คือ ความช่วยเหลือในการให้คำปรึกษาของรุ่นพี่ต่อรุ่นน้อง ทั้งนี้เพราะรุ่นพี่รุ่นน้องไม่ค่อยได้มีโอกาสได้ปฏิสัมพันธ์เช่นรุ่นก่อน ๆ นั้น คือในอดีต ก่อนการเข้าแถวเคารพธงชาติทุกเช้า รุ่นพี่รุ่นน้องได้มีโอกาสทักทายกัน ย่อมก่อให้เกิดความสนิทสนม ความผูกพันกันมากขึ้น ประเพณีการทักทายด้วยการไหว้กันเมื่อพบหน้ายังทำให้ความเป็นพี่น้องเด่นชัด การดูแลซึ่งกันและกันจึงมีมากกว่าปัจจุบัน แต่ปัจจุบันเนื่องจากโรงเรียนมีนักร้องโรงน้อย ประกอบกับโรงเรียนมีนโยบายปลูกจิตสำนึกให้นักเรียนรู้จักการรักษาความสะอาดของบริเวณโรงเรียน นักเรียนจึงถูกกำหนดให้มีพื้นที่บริเวณที่รับผิดชอบดูแลและทำความสะอาดก่อนเข้าแถวเคารพธงชาติทุกเช้า นักเรียนส่วนใหญ่มาโรงเรียนเมื่อใกล้เวลาเคารพธงชาติ และต้องไปดูแลพื้นที่รับผิดชอบให้สะอาดก่อนแล้วจึงรีบมาเข้าแถวเคารพธงชาติ เสร็จพิธีก็จะมุ่งตรงไปที่ห้องเรียน เลิกเรียนตรงกลับบ้าน การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้องมีน้อยลง ทำให้ไม่มีเวลาหรือมีเวลาน้อยในการช่วยเหลือให้คำปรึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนาภรณ์ ศรีพุ่มบาง (2550, หน้า 91) ที่ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตชลบุรี ด้านกลุ่มเพื่อน พบว่า ปัจจุบันการเรียนในสถาบันต่างคนต่างอยู่ เข้าใกล้เวลาเรียนนักศึกษาจึงมาและมุ่งตรงไปที่ห้องเรียน เลิกเรียนตรงกลับบ้านที่พัก การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของแต่ละคนหายไป ทำให้นักศึกษา รุ่นพี่ให้การช่วยเหลือแนะแนวด้านการเรียนแก่รุ่นน้องน้อยลง

2. เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอ บางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยจำแนกตามเพศและแผนการเรียน

2.1 สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอ บางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยจำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร มีการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน โดยจัดให้นักเรียนทุกคนมีสิทธิ์ได้รับการบริการทุกด้านอย่างเท่าเทียมกัน ให้ได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะทางวิชาการต่าง ๆ โดยโรงเรียนได้จัดกิจกรรมให้นักเรียนทั้งชายและหญิงสามารถที่จะร่วมกันทำกิจกรรมไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมกีฬา กิจกรรม

วันสำคัญต่าง ๆ มีแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนได้รับบริการอย่างทั่วถึง มีการส่งเสริมอาชีพ เสริมสร้างประสบการณ์ในการทำงาน เพื่อสร้างโอกาสในการมีงานทำตามนโยบายของผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี และนโยบายระเบียบเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา แม้แต่กิจกรรมแนะแนวที่โรงเรียนสามารถบริการให้คำปรึกษาได้ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง จากเหตุผลดังกล่าวจึงส่งผลให้สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถสิทธิ์ สุทธิวาริ (2550, หน้า 98) ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด จำแนกตามเพศ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เคนซัย วงษ์ช่าง (2556, หน้า 71) ที่ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร เขตนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง พบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร เขตนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยจำแนกตามแผนการเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร มีการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน ให้นักเรียนทุกคนมีสิทธิ์ได้รับการบริการทางการศึกษา ทุกด้านอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน มีแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนที่หลากหลาย เช่น ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการคณิตศาสตร์ ห้องปฏิบัติการอาชีวศึกษา และห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ นักเรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลในการใช้งานอินเทอร์เน็ต ได้อย่างมีประสิทธิภาพจากอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะและโทรศัพท์มือถือของนักเรียนที่โรงเรียนให้บริการอินเทอร์เน็ตครอบคลุมทั่วพื้นที่ในบริเวณโรงเรียน นอกจากนี้โรงเรียนยังมีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตและประสบการณ์ในการทำงานในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อสร้างโอกาสในการมีงานทำตามนโยบายของผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษา พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน โปธิสัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ได้ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียน ดังนี้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรพิจารณาปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้มีความเหมาะสมมากขึ้นในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้ให้นักเรียนมีความพึงพอใจในการที่ได้มาศึกษาในโรงเรียน โปธิสัมพันธ์พิทยาคาร แห่งนี้ โดยเฉพาะด้านการให้บริการนักเรียนซึ่งนักเรียนมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลางและเป็นอันดับสุดท้ายของทุกด้าน

1.2 สภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านอาคารสถานที่ โรงเรียนควรปรับปรุงในเรื่องของความสะอาดของห้องเรียน ปรับปรุงแก้ไขซ่อมแซมโต๊ะ เก้าอี้ให้นักเรียนให้อยู่ในสภาพดี จัดหามาให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน และจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อสื่อ วัสดุอุปกรณ์ การสอนต่าง ๆ ให้เพียงพอต่อการเรียนการสอน

1.3 สภาพทางการเรียน ด้านการเรียนการสอน โรงเรียนควรจัดให้มีการปรับปรุงในเรื่อง ความเหมาะสมของของบรรยากาศในห้องเรียนกับการเรียนการสอน ผู้บริหาร โรงเรียน ควรส่งเสริมให้ครูได้มีนวัตกรรม สื่อการสอนนำมาเสริมความรู้ ความสนใจให้กับนักเรียน เพื่อเพิ่มบรรยากาศในห้องเรียนให้มีความสนุกสนาน ความน่าสนใจ อีกทั้งควรให้ครูได้มีการจัดบรรยากาศห้องเรียนให้เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ไม่ว่าจะเป็นการตกแต่งห้องเรียน การเสริมแรงจูงใจ เทคนิคการสอน เป็นต้น

1.4 สภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน โรงเรียนควรจัดให้มีการปรับปรุงในเรื่อง ความมีอิสระในการจัดกิจกรรมของนักเรียน โดยที่โรงเรียนยังจัดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีรายวิชาพื้นฐาน และรายวิชาเพิ่มเติมบังคับให้นักเรียนเรียนตามความพร้อมของโรงเรียน ทางโรงเรียนจึงควรปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ให้นักเรียนมีอิสระในการเลือกเรียนวิชาเพิ่มเติมและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามความสนใจและความต้องการของนักเรียน

1.5 สภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน โรงเรียนควรส่งเสริมให้รุ่นพี่คอยช่วยเหลือดูแลรุ่นน้องในด้านต่าง ๆ เช่น การจัดตั้งชมรมคิวเตอร์ หรือสอนการบ้านให้รุ่นน้อง รุ่นพี่สอนซ่อมเสริมให้รุ่นน้อง จัดกิจกรรมการเข้าค่ายของรุ่นพี่และรุ่นน้อง เพื่อให้ให้นักเรียนรู้สึก

อบอุ่นและสนุกสนานเมื่อได้ทำกิจกรรมร่วมกัน อันจะส่งผลต่อความรัก สามัคคีระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้อง และระหว่างกลุ่มเพื่อนนักเรียนด้วยกัน

1.6 สภาพทางการเรียน ด้านการให้บริการนักเรียน โรงเรียนควรจัดให้มีการปรับปรุงในเรื่อง ความเพียงพอของโต๊ะ เก้าอี้ในโรงอาหาร ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่น่าห่วงใย และควรได้รับการเอาใจใส่อย่างยิ่งจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรมีการปรับปรุงและดำเนินการเพื่อให้ นักเรียน ตลอดจนครูและบุคลากรภายในโรงเรียน ได้มีสถานที่รับประทานอาหาร มีการควบคุมดูแลความสะอาดถูกสุขลักษณะอนามัยของร้านอาหารภายในอย่างเพียงพอ

1.7 สภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของนักเรียน โรงเรียนควรจัดให้มีช่องทางแสดงความคิดเห็น ความต้องการของนักเรียนในเรื่องความสามารถเลือกเวลาเรียนได้ตามความต้องการของนักเรียน เพื่อโรงเรียนจะได้วางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งระยะกลางและระยะยาวต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของนักเรียนในโรงเรียน โพรสิัมพันธ์พิทยาคาร

2.2 ควรศึกษาความต้องการด้านการรับบริการของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน โพรสิัมพันธ์พิทยาคาร

2.3 ควรศึกษาความต้องการในการจัดกิจกรรมนักเรียนในด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน โพรสิัมพันธ์พิทยาคาร

2.4 ควรศึกษาสภาพแวดล้อมของโรงเรียน โพรสิัมพันธ์พิทยาคารจากนักเรียนในหลายระดับชั้น

บรรณานุกรม

- กรกช ศิริ. (2536). การศึกษาปัญหาและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิต. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: อรุณงลาดพร้าว.
- กิตติมา ปริดีดิลก. (2532). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: อักษราพัฒนา.
- เกียรติวรรณ อมาตยกุล. (2530). การศึกษานอกระบบโรงเรียนกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ: โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จกมล เทิดประสิทธิ์กุล. (2542). ความพึงพอใจที่มีต่อสภาพแวดล้อมโรงเรียนของนักศึกษา โรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออก (อี-เทค). วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เฉลิม พรหมคุณากรณ์. (2539). ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา เขตการศึกษา 12 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชุตินาถ อินทร์พวง. (2549). ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนชลบุรี "สุขบท" สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เด่นชัย วงษ์ช่าง. (2556). ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนมาบตาพุดพันพิทยาคาร เขตนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, ภาควิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ตุ้ย สุวรรณทอง. (2547). การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โรงเรียนคำแสนวิทยาสรรค์ อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ทัศนาศาสตร์. (2551). รายงานการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย กับบุคลิกภาพของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชนพันธ์ แก้วประทีป. (2547). ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนทัพพระยาพิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 กิ่งอำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นันท์ธรรักษ์ ชื่นศิริกิจ. (2549). สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนเจริญสุขวิทยา จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นพรัตน์ สายลุน. (2546). การดำเนินงานเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านกราม อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พิทักษ์ สมาน. (2547). การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎี 2 จังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มานพ งามสุวรรณ. (2542). ความพึงพอใจสภาพแวดล้อมในโรงเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เมธี ปิลาชนานนท์. (2531). การบริหารอาชีพและเทคนิคศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- รัตนภรณ์ ศรีพุ่มบาง. (2550). สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- โรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร. (2559 ก). เอกสารสารสนเทศ ประจำปีงบประมาณ 2559. ชลบุรี: งานแผนงาน, กลุ่มบริหารงบประมาณ โรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร.
- โรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร. (2559 ข). รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร ประจำปีการศึกษา 2559. ชลบุรี: งานประกันคุณภาพการศึกษา, กลุ่มบริหารงานวิชาการ โรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร.

- โรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร. (2559 ค). รายงานผลการปฏิบัติงานกลุ่มบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร ประจำปีการศึกษา 2559. ชลบุรี: กลุ่มบริหารงานทั่วไป
โรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2530). บุคลากรนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วาด พายุพล. (2548). การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้โรงเรียนบ้านเมืองเสื่อ
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษา
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิมลสิทธิ์ หรยางกูร. (2535). พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อม: มูลฐานทางพฤติกรรม
เพื่อการออกแบบและวางแผน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2537). กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการสอน: ภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ:
สุวีริยาสาส์น.
- วิจิตร ศรีสอ้าน. (2535). การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน. ใน เอกสารการสอนชุดวิชา วิทยาการ
สิ่งแวดล้อมสำหรับโรงเรียนและชุมชน หน่วยที่ 11. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ศักดิ์เศรศ ประกอบผล. (2539). การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตภาคกลาง. วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ศิริกาญจน์ จันทร์เรือง. (2543). การเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน. เชียงใหม่: คณะธุรกิจ
การเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2548). ทฤษฎีการประเมิน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สงบ มณีแสง. (2532). การบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม. ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.
- สุภัชรินทร์ เทียงธรรม. (2545). สภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทคนิคพาณิชย์การสัตหีบจังหวัดชลบุรี.
งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุภัทรา ปิณณะแพทย. (2534). จิตวิทยาทั่วไป: แนวคิดและทฤษฎีขั้นมูลฐาน. กรุงเทพฯ: อรุณ
การพิมพ์.

- สุดใจ ศรีบุญเรือง. (2544). *การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียน
 ปรานิราษฎร์บำรุง จังหวัดปราจีนบุรี*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชา
 การบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักนโยบายและแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *คู่มือการจัดตั้งงบประมาณ ปี 2560 งบ
 ลงทุน ค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง*. เข้าถึงได้จาก
www.secondary11.go.th/docPlan2560.pdf
- สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2556). *รายงานผลการประเมินคุณภาพ
 ภายนอกของสถานศึกษา รอบสาม โรงเรียนโพธิ์สัมพันธ์พิทยาคาร*. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- หวน พันธุ์พันธ์. (2528). *การบริหารโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อภิรมย์ ณ นคร. (2517). *การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา
 มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อรรถสิทธิ์ สุทธิวาริ. (2550). *ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนในโครงการ
 หนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด*. วิทยานิพนธ์การศึกษา
 มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อรพันธุ์ ประสิทธิ์รัตน์. (2533). *รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของ
 นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาเทคโนโลยี
 ทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน.
- อุทัยวรรณ อิศริยะวณิช. (2548). *การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียน
 ศิริเวสรัตนูปถัมภ์ จังหวัดตราด*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร
 การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Astin, A. W. (1971). *The college environment*. New York: American Council on Education.
- Best, L. G., & Kahn, J. V. (1993). *Research in education* (7th ed.). Boston, MA: Allyn and
 Bacon.
- Bursheim, J. M. G. (1993). *The Relationship between cooperative learning school
 environment and productive school work cultures (Effective schools)*. Minnesota:
 University of Minnesota.
- Campisano, F. A. (1992). *A theoretical model for the effects of the school work
 environment in Jesuit high school (Work environment)*. Arizona: Arizona State
 University.

- Chin, C. (1994). A Study of environmental knowledge, attitude and behavior of secondary student pre and in service teachers in Taiwan. *Dissertation Abstracts International*, 36(11), 2970-A.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). New York: Harper & Collins.
- David, A. D. (1971). Some effects of different classroom conditions upon interpersonal relationships, personal adjustment and achievement for college freshmen. *Dissertation Abstracts International*, 31(1), 5789-A.
- Featherstone, R. L. (1965). *Planning educational facilities*. New York: The Center for Applied Research in Education.
- Fisher, D. L., & Kim, H. B. (1999). Assessment and investigation of constructivist science learning environment in Korea. *Research in Science and Technological Education*, 19(2), 239-241.
- Fontanella, J. F. (2008). *Impact of racial, ethnic, and socioeconomic diversity: Student perceptions of educational outcomes in a Northern Virginia public school system*. Retrieved from <http://digitalcommons.liberty.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1147&context=doctora>
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Journal of Education and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Mackown, H. G. (1956). *Extracurricular activities*. New York: McGraw-Hill.
- McVey, G. F. (1989). *Learning environment*. Oxford: Pergamon.
- Newcomb, M. (1962). *Student peer-group influence in personality factors on the college campus*. New York: Social Science Research Council.
- Peterson, J. S. (1966). Some observation on superior student. *Journal of Education Sociology*, 35(9), 172.
- Romine, S. (1974). Student and faculty perception of effective university instructional climate. *Journal of Education Psychology*, 6(8), 139-146.
- Seager, P. W. (1961). *Propose the school building code for Thailand*. Indiana: Indiana University.

- Siegel, A. E., & Siegel, S. (1957). Reference groups, membership groups and attitude change. *Journal of Abnormal and Social Psychology, 55*(3), 360-364.
- Smith, R. M., Neisworth, J. T., & Greer, J. G. (1978). *Evaluating educational environments*. Ohio: C. E. Merrill.
- Zentner, S. M. (2001). The relationship between student discipline and student achievement: A multi-linear approach. *Dissertation Abstracts International, 46*(11), 3216-A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218.8/ว.409

ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

18 พฤษภาคม พ.ศ. 2560

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1.เค้าโครงงานวิจัย
2. เครื่องมือในการวิจัย

ด้วย ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีความเห็นชอบให้นิสิต
ระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
บูรพาทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ดังรายนามต่อไปนี้

นางสาวอรทัย แดงเวียง รหัส 58920962

งานนิพนธ์ เรื่อง: การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน

โพธิสัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

โดยมี ดร.สมุท ชำนาญ เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาบริหารการศึกษา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว
เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือของ
นิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา

ภาควิชาบริหารการศึกษา

โทร 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218.8/ว.410

ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

18 พฤษภาคม พ.ศ. 2560

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
เรียน

ด้วย ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีความเห็นชอบให้นิสิต
ระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
บูรพาทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
ดังรายนามต่อไปนี้

นางสาวอรทัย แดงเวียง รหัส 58920962

งานนิพนธ์ เรื่อง: การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน
โพธิ์สัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

โดยมี ดร.สมุทรา ชำนาญ เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์
ภาควิชาบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวก
ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา

ภาควิชาบริหารการศึกษา

โทร 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-58

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218.8/ว.411

ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

18 พฤษภาคม พ.ศ. 2560

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน

ด้วย ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีความเห็นชอบให้นิสิตรดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพาทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ ดังรายนามต่อไปนี้

นางสาวอรทัย แดงเวียง รหัส 58920962

งานนิพนธ์ เรื่อง: การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน

โพธิ์สัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

โดยมี ดร.สมุทรา ชำนาญ เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา

ภาควิชาบริหารการศึกษา

โทร 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

ภาคผนวก ข

คำอำนาจจำแนกรายชื่อและค่าความเชื่อมั่น

ตารางที่ 13 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพแวดล้อม
ทางการเรียนของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)
ด้านอาคารและสถานที่		ด้านการเรียนการสอน		ด้านการให้บริการผู้เรียน	
1.	.34	1.	.61	1.	.60
2.	.56	2.	.50	2.	.51
3.	.20	3.	.64	3.	.66
4.	.38	4.	.57	4.	.57
5.	.55	5.	.63	5.	.62
6.	.46	6.	.47	6.	.62
7.	.63	7.	.43	7.	.59
8.	.61	8.	.60	8.	.49
9.	.42	9.	.51	9.	.74
10.	.22	10.	.68	10.	.60
ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนอง ความมุ่งหวังของผู้เรียน		ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน		ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	
1.	.76	1.	.61	1.	.51
2.	.80	2.	.58	2.	.54
3.	.69	3.	.50	3.	.46
4.	.78	4.	.60	4.	.39
5.	.68	5.	.70	5.	.65
6.	.76	6.	.69	6.	.51
7.	.62	7.	.70	7.	.53
8.	.72	8.	.64	8.	.44
9.	.70	9.	.41	9.	.53
10.	.54	10.	.63	10.	.75

หมายเหตุ: ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ $\alpha = .97$

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร
อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

โปรดตอบคำถามโดยทำเครื่องหมายถูก ลงหน้าคำตอบที่ตรงกับความจริง

1. เพศ ชาย หญิง
2. แผนการเรียน วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ คณิตศาสตร์-ภาษาอังกฤษ
 ศิลป์-ภาษา ทั่วไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม สภาพแวดล้อมของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร

คำชี้แจง ข้อความในแบบสอบถามฉบับนี้เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ซึ่งมีทั้งหมด 6 ด้าน ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ หมายถึง ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับบริเวณ โรงเรียน อาคารเรียน ห้องเรียน รวมทั้งสื่อและอุปกรณ์การสอนแบบต่าง ๆ
2. สภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอน หมายถึง ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียน การสอน หลักสูตร วิธีการสอน การวัดผล ตำรา และเอกสารประกอบการสอน ความสัมพันธ์ระหว่าง นักเรียนกับครู
3. สภาพแวดล้อมด้านการให้บริการผู้เรียน หมายถึง ลักษณะสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่จัดให้ นักเรียนได้รับความสะดวก ปลอดภัย และความสุขสบาย เช่น บริการแนะแนว บริการสุขภาพ บริการด้านสวัสดิการ บริการห้องสมุด บริการด้านประชาสัมพันธ์ บริการด้านการจัดหางาน และ บริการด้านอาชีพ
4. สภาพแวดล้อมการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็น ต่อคุณค่าวิชาการ ความรู้ที่นักเรียนมุ่งหวังจะได้รับจากสถาบันทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพ คุณธรรม ตลอดจนความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพในอนาคต และการดำเนินงานของสถาบัน อย่างมีประสิทธิภาพ

5. สภาพแวดล้อมการจัดกิจกรรมผู้เรียน หมายถึง ลักษณะกิจกรรมต่าง ๆ ที่นักเรียนในสถาบันจัดขึ้นในสถาบัน เพื่อให้ให้นักเรียนได้เข้าร่วม มีการวางแผนร่วมกันเป็นการจัดประสบการณ์เพิ่มเติม นอกเหนือจากหลักสูตรที่เรียน เป็นการพัฒนาบุคลิกภาพ และค่านิยม เช่น กิจกรรมกีฬา และนันทนาการ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม และกิจกรรมส่งเสริมวิชาการ

6. สภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน หมายถึง การคบเพื่อน ของนักเรียนภายในสถาบัน การรวมกลุ่มความสัมพันธ์และความร่วมมือในกลุ่มเพื่อน กิจกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนากระบวนการกลุ่มที่จัดซื้อในสถาบัน

ให้นักเรียนใส่เครื่องหมายถูก ลงในช่องตรงกับคะแนนของลักษณะต่าง ๆ ตามความคิดเห็นของท่าน ซึ่งช่องคะแนนต่าง ๆ มีความหมาย ดังนี้

5 หมายความว่า ลักษณะสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมมากที่สุด

4 หมายความว่า ลักษณะสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมมาก

3 หมายความว่า ลักษณะสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมปานกลาง

2 หมายความว่า ลักษณะสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมน้อย

1 หมายความว่า ลักษณะสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมน้อยที่สุด

ที่	สภาพแวดล้อม ด้านอาคารสถานที่	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	ความสงบร่มเย็นภายในบริเวณ โรงเรียน					
2	ความเพียงพอของแสงสว่างภายในห้องเรียน					
3	ความสะดวกของการถ่ายเทอากาศภายในพอเพียง					
4	ความสะอาดของห้องเรียน					
5	ความสะอาด สวยงาม ของบริเวณโรงเรียน					
6	ความเพียงพอของห้องเรียน เพื่อการเรียนการสอน					
7	ความเพียงพอของห้องปฏิบัติการ					
8	ความเพียงพอของเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ใน ห้องปฏิบัติการ					
9	ความเหมาะสมของจำนวนที่นั่งพักผ่อนในบริเวณ โรงเรียน					
10	ความเพียงพอของโต๊ะ เก้าอี้ ภายในห้องเรียน					

ที่	สภาพแวดล้อม ด้านการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	ความเหมาะสมของหลักสูตรกับตลาดแรงงาน					
2	ความรู้ความสามารถในการสอนของครูผู้สอน					
3	ความสามารถในการสาธิตหรือแสดงขั้นตอนในการสอน ภาคปฏิบัติของครูผู้สอน					
4	ความมีขั้นตอนในการสอนของครูผู้สอนแต่ละวิชา					
5	ความสามารถในการใช้สื่อประกอบการสอนของครูผู้สอน					
6	ความยุติธรรมในการวัดผลประเมินผลของครูผู้สอน					
7	ความมีเทคนิคที่ดีในการสอนของครูผู้สอน					
8	ความเหมาะสมของบรรยากาศในห้องเรียนกับการเรียน การสอน					
9	ความสนใจค้นคว้าข้อมูลที่ทันสมัยอยู่เสมอของครูผู้สอน					
10	ความสามารถของครูผู้สอนทำให้เกิดการพัฒนาความคิด					
ที่	สภาพแวดล้อม ด้านการให้บริการผู้เรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	ความสะอาดของน้ำดื่มซึ่งโรงเรียนบริการนักเรียน					
2	ความเพียงพอของโต๊ะ เก้าอี้ในโรงอาหาร					
3	ความเพียงพอของและความสะอาดถูกสุขลักษณะของห้องน้ำ ห้องส้วมนักเรียน					
4	ความพอเพียงของสนามกีฬา					
5	ความปลอดภัยของอาคารภายในโรงเรียน					
6	ความสะดวก รวดเร็วในการให้บริการห้องสมุดโรงเรียน					
7	ความสะดวกในการติดต่อเบิก ถอน ทำรายการกับธนาคาร โรงเรียน					
8	ความเพียงพอของสถานที่ของสถานที่จอดรถจักรยานยนต์ ซึ่งโรงเรียนจัดให้แก่แก่นักเรียน					
9	ความสะอาด ถูกสุขลักษณะอนามัยของโรงอาหารใน โรงเรียน					
10	ความมีคุณภาพและปริมาณของอาหารเหมาะสมกับราคา					

ที่	สภาพแวดล้อม ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสนองความมุ่งหวังของผู้เรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	หลักสูตรของโรงเรียนสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน					
2	รายวิชาที่เปิดสอนสนองตอบความต้องการของนักเรียน					
3	นักเรียนสามารถเลือกเวลาเรียนได้ตามความต้องการ					
4	ความหลากหลายของวิชาเลือกซึ่งสนองความถนัดและความต้องการของนักเรียน					
5	ความมีประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียน					
6	การยอมรับของสังคม หรือชุมชนต่อหลักสูตรของโรงเรียน					
7	ความสัมพันธ์ต่อเนื่องของเนื้อหาแต่ละรายวิชาในหลักสูตร					
8	ความรู้ความสามารถของนักเรียนจากโรงเรียนแห่งนี้เป็นที่ยอมรับของสังคมและชุมชน					
9	ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่จากโรงเรียนแห่งนี้เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน					
10	ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่จากโรงเรียนแห่งนี้ประสบความสำเร็จในชีวิตและหน้าที่การงาน					
ที่	สภาพแวดล้อม ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	การอำนวยความสะดวกของโรงเรียนในการจัดกิจกรรมของนักเรียน					
2	ความร่วมมือของครูผู้สอนในการอนุญาตให้นักเรียนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่นักเรียนจัดขึ้น					
3	การสนับสนุนของโรงเรียนให้นักเรียนจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน					
4	ความร่วมมือของนักเรียนในการจัดกิจกรรมร่วมกัน					
5	ความมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ของกิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้แก่ นักเรียน					
6	ความมีอิสระในการจัดกิจกรรมของนักเรียน					
7	ความชัดเจนของวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมของโรงเรียน					

ที่	สภาพแวดล้อม ด้านการจัดกิจกรรมผู้เรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
8	การให้คำแนะนำช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีปัญหาชีวิตและการเรียน					
9	ความหลากหลายของกิจกรรมนักเรียนในแต่ละปีการศึกษา					
10	ความเหมาะสมของประเภทกิจกรรมกับความสนใจของนักเรียน					
ที่	สภาพแวดล้อม ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	การให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกันระหว่างเพื่อนนักเรียน					
2	ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มของนักเรียน					
3	ความช่วยเหลือให้คำปรึกษาของรุ่นพี่ต่อรุ่นน้อง					
4	ความไว้วางใจในการปรึกษาปัญหาระหว่างเพื่อนร่วมกลุ่ม					
5	การช่วยเหลือด้านการเรียนระหว่างเพื่อนนักเรียน					
6	การยอมรับการตัดเตือนระหว่างเพื่อนนักเรียน					
7	ความเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างนักเรียน					
8	การมีส่วนร่วมในการทำงานเป็นทีมของนักเรียน					
9	ความรักความสามัคคี ระหว่างกลุ่มนักเรียนของโรงเรียน					
10	ความร่วมมือร่วมใจของนักเรียนในการรักษาชื่อเสียงและภาพพจน์ของโรงเรียน					

ขอขอบคุณ

อรทัย แดงเวียง

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยบูรพา

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวอรทัย แดงเวียง
วัน เดือน ปีเกิด	7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2530
สถานที่เกิด	อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	22/12 หมู่ 2 ตำบลสำนักท้อน อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง 21130
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2552-2558	ครูผู้สอน โรงเรียนสิงห์สมุทร จังหวัดชลบุรี
พ.ศ. 2558-ปัจจุบัน	ครูผู้ช่วย โรงเรียน โปธิสัมพันธ์พิทยาคาร จังหวัดชลบุรี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2553	บริหารธุรกิจบัณฑิต (การบัญชี) คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก (วิทยาเขตจรัลพงษานุวรณ)
พ.ศ. 2558	ประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
พ.ศ. 2560	การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา